

STRATEGIE KOMUNITNĚ VEDENÉHO MÍSTNÍ ROZVOJE
MAS HŘÍBĚCÍ HORY NA OBDOBÍ 2014 – 2020

NAŠE MÍSTO PRO ŽIVOT

ANALYTICKÁ ČÁST

Schváleno ŘO dne 25.4.2017

OBSAH

1	ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS HŘÍBECÍ HORY	5
1.1	Organizační struktura MAS Hříběcí hory, z. s.	5
1.2	Charakteristika území	5
1.3	Zdůvodnění výběru území	2
1.4	Původ názvu – Hříběcí hory	3
1.5	Historie MAS a její zkušenosti s rozvojem území	3
2	SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA	5
2.1	Obyvatelstvo a bydlení	5
2.1.1	Populační vývoj	5
2.1.2	Vzdělanostní struktura	9
2.1.3	Sídelní struktura	10
2.1.4	Bydlení	11
2.2	Kulturní a společenský život v obcích	13
2.2.1	Život v obcích	13
2.3	Dopravní a technická infrastruktura	16
2.3.1	Technická infrastruktura	16
2.3.2	Dopravní infrastruktura	19
2.3.3	Bezpečnost	24
2.4	Občanská vybavenost a služby	25
2.4.1	Základní služby v obcích	25
2.4.2	Vzdělávání a školství	27
2.4.3	Zdravotnictví a sociální služby	32
2.4.4	Ostatní služby	34
2.5	Cestovní ruch, turistika a rekreace	35
2.5.1	Přírodní potenciál	35
2.5.2	Historický a kulturní potenciál	38
2.5.3	Turistická infrastruktura	39
2.5.4	Specifika regionu	43
2.6	Životní prostředí	44
2.6.1	Charakteristika území	44
2.6.2	Odpadové hospodářství	44
2.6.3	Funkční využití území (Land Use)	45
2.6.4	Zemědělství	46
2.6.5	Lesnictví	49
2.6.6	Zastavěná území	50
2.6.7	Pozemkové úpravy a územní plánování	51
2.6.8	Vodní režim v území	52
2.6.9	Kvalita ovzduší	54
2.6.10	Povodně	56

2.6.11 Eroze	56
2.6.12 Nestabilní svahy.....	58
2.6.13 Těžba.....	58
2.6.14 Rozvojová území, nevyužívané plochy, staré zátěže	58
2.6.15 Krajinný ráz.....	59
2.6.16 Ochrana přírody a krajiny	60
2.6.17 Resilience a adaptace na klimatickou změnu	62
2.7 Ekonomika regionu.....	64
2.7.1 Podnikatelská činnost	64
2.7.2 Zaměstnanost	66
2.7.3 Příležitosti k rozvoji zaměstnanosti a podnikání.....	68
3 SWOT ANALÝZA.....	69
3.1 SWOT analýza 1– obyvatelstvo a bydlení.....	69
3.2 SWOT analýza 2 – život v obcích	70
3.3 SWOT analýza 3 – dopravní a technická infrastruktura	70
3.4 SWOT analýza 4 – vybavenost obcí a služby	71
3.5 SWOT analýza 5 – cestovní ruch a rekreace.....	71
3.6 SWOT analýza 6 – životní prostředí.....	72
3.7 SWOT analýza 7– podnikání, výroba a zaměstnanost.....	73
3.8 Analýza problémů a potřeb území	73
SEZNAM TABULEK:	76
SEZNAM GRAFŮ:.....	78
SEZNAM OBRÁZKŮ:	79
SEZNAM POVINNÝCH PŘÍLOH:.....	80
SEZNAM NEPOVINNÝCH PŘÍLOH:	81

Úvod

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje MAS Hřibecí hory pro období 2014 – 2020 (SCLLD) je hlavním nástrojem pro podporu rozvoje území MAS v daném programovém období EU a pro uplatnění komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD).

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje se skládá ze čtyř základních částí:

1. Základní informace o MAS Hřibecí hory
2. Analytická část – zachycení situace v území
3. Strategická část – stanovení směřování rozvoje a způsobů naplňování rozvoje
4. Implementační část – stanovení mechanismů a podpory naplňování SCLLD a vazeb mezi programovými rámci.

Strategická část ústí do tzv. programových rámců, v nichž jsou konkretizovány vazby SCLLD na jednotlivé operační programy a určeny předpokládané finanční toky a jejich alokace na opatření SCLLD.

Tvorbě SCLLD předcházelo informování aktérů v území o přípravě strategie v obecních zpravodajích, na webových stránkách MAS a na setkáních MAS. Zpracování strategie probíhalo na základě komunikace s obyvateli, neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli, pracovními skupinami, školami a obcemi v regionu. Strategie obsahuje kompletní problematiku území s definováním všech rozvojových směrů a je primárně vytvářena na základě poptávky komunity bez ohledu na zdroje financování.

Předkládaná strategie byla vytvářena podle zásad komunitního plánování – při sběru problémů z území MAS bylo provedeno dotazníkové šetření (od března 2013 do června 2013). Bylo uspořádáno veřejné projednání potřeb regionu, kde byla vytvořena SWOT analýza. Další intenzivní průzkum území probíhal v letech 2014 a 2015, kdy manažeři vedli řízené rozhovory s představiteli obcí, pomocí emailu a osobně v roce 2015 pak byla získávána databáze potenciálních projektových záměrů. Tyto záměry byly projednávány také na setkáních pracovních skupin, které byly vytvořeny z místních aktérů, tedy nejen z členů MAS za účelem konzultace SCLLD.

Dokument byl vypracován v souladu s požadavky metodiky Ministerstva pro místní rozvoj České republiky „Integrovaná strategie územní působnosti místní akční skupiny pro programové období 2014 – 2020“. Podklady jsou sestaveny na základě dat Českého statistického úřadu, údajů získaných od členských obcí MAS a obcí začleněných do územní působnosti MAS, Zlínského kraje a dalších veřejných institucí. Ucelené mapové a datové podklady pro území MAS vypracovala společnost Ekotoxa, a. s.

1 ZÁKLADNÍ INFORMACE O MAS HŘÍBECÍ HORY

Název organizace:	Místní akční skupina Hřibecí hory, z. s.
Sídlo organizace:	Zdounky 27, 768 02 Zdounky
Adresa kanceláře:	Těšánky 80, 768 02 Zdounky
Webové stránky:	www.hribecihory.cz
Facebook:	MAS Hřibecí hory, z. s.
IČ:	27002594
ID datové schránky:	4ntsmtq
Datum zápisu:	1. ledna 2014
Datum vzniku:	6. června 2005
Spisová značka:	L 11190 vedená u Krajského soudu v Brně
Právní forma:	Spolek

Místní akční skupina Hřibecí hory byla založena 6. června v roce 2005. Ke dni 3. listopadu 2015 na území působilo 33 obcí a sdružovalo 63 členů. Cílem činnosti celé organizace je především všestranná podpora trvale udržitelného rozvoje¹ venkovského území, zejména činnost ve prospěch obcí, neziskových organizací, malých a středních podniků a dalších subjektů působících v území. V roce 2014 proběhla změna právní formy organizace - z občanského sdružení se stal spolek zapsaný u Krajského soudu v Brně. Do fungování místní akční skupiny se může zapojit každý aktivní subjekt či osoba působící v zájmovém území. Přihlášku je možné získat na webových stránkách organizace či osobně v kanceláři MAS.

1.1 Organizační struktura MAS Hřibecí hory, z. s.

Nejvyšším orgánem spolku je členská schůze, která je složena ze všech členů MAS. Navenek zastupuje organizaci předseda MAS. Výkonným orgánem spolku je rada, kterou tvoří sedm členů MAS. Dalšími orgány jsou výběrová komise a kontrolní komise spolku. Kromě výše uvedených jsou do činnosti spolku zapojeni i jednotliví pracovníci organizace, tj. účetní a manažerky MAS. Organizační struktura spolku je detailněji popsána v Implementační části SCLLD.

1.2 Charakteristika území

Hranice území MAS Hřibecí hory (dále jen „MAS“) prakticky kopírují hranice správního obvodu ORP Kroměříž, chcete-li území okresu Kroměříž. Ze 46 obcí, které náležejí do správního obvodu ORP

---

¹ Trvale udržitelný rozvoj je v České republice definován v zákoně č. 17/1992 Sb. o životním prostředí (§ 6): je to, ... takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému“.

Dle zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu je pro dosažení udržitelného rozvoje vytváření předpokladů „...pro výstavbu a udržitelný rozvoj spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích“.

Kroměříž, patří 33 obcí do MAS Hřibčíc hory. V MAS neleží žádná obec náležející k správnímu obvodu jiné obce s rozšířenou působností.

Jak již bylo zmíněno, MAS působí na katastrech 33 obcí s celkovou rozlohou 330 km², kde žije 21 683 obyvatel.² Průměrná hustota zalidnění území je přibližně 66 obyvatel na 1 km².

Obrázek č. 1: Územní působnost MAS Hřibčíc hory

Zdroj: NS MAS, 2014

² Údaje k 31. 12. 2014

Tabulka č. 1: Seznam obcí včetně jejich rozlohy a počtu obyvatel (k 31. 12. 2014)

Poř. číslo	Obec	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Poř. číslo	Obec	Počet obyvatel	Rozloha (ha)	Poř. číslo	Obec	Počet obyvatel	Rozloha (ha)
1.	Bařice-Velké Těšany	448	669	12.	Litenčice	499	1051	23.	Soběsuky	336	401
2.	Bezměrov	548	725	13.	Lubná	460	687	24.	Střílky	646	992
3.	Cetechovice	183	748	14.	Lutopecny	604	487	25.	Šelešovice	319	462
4.	Dřínov	438	544	15.	Morkovice-	2908	1550	26.	Troubky	468	1056
5.	Honětice	91	369	16.	Nítkovice	238	914	27.	Uhřice	209	343
6.	Hoštice	155	758	17.	Nová Dědina	414	757	28.	Věžky	402	803
7.	Chvalnov-Lísky	253	884	18.	Pačlavice	865	829	29.	Vrbka	191	532
8.	Jarohněvice	329	499	19.	Počenice-Tetětice	704	829	30.	Zástřizly	143	665
9.	Koryčany	2854	4115	20.	Prasklice	250	393	31.	Zborovice	1555	1247
10.	Kostelany	574	1320	21.	Rataje	1138	1211	32.	Zdounky	2090	2661
11.	Kunkovice	53	712	22.	Roštín	687	1805	33.	Zlobice	631	664

Zdroj: ČSÚ, 2015; Risy.cz

Region MAS Hříběcí hory je součástí NUTS II Střední Morava, NUTS III Zlínský kraj a LAU 1 okres Kroměříž. Konkrétně se území MAS nachází v jihozápadní části okresu Kroměříž na území Dobrovolného svazku obcí Koryčansko - Zdounecko, Mikroregionu Morkovsko, Mikroregionu Chříby a Mikroregionu Kroměřížsko. (viz příloha č. 1) Územně přiléhá z jihu k okresu Uherské Hradiště, Hodonín a ze západu k okresu Vyškov. Ze severní strany kopíruje hranice s okresem Přerov.

Území MAS Hříběcí hory patří k méně známým regionům Moravy, ležící zčásti stranou hlavních tras a turistických cílů (Kroměříž a památky UNESCO). Etnograficky více než polovina území (konkrétně území severozápadně od Zdounek včetně) náleží do regionu Haná, subregionu Kroměřížsko. Jedná se tedy o různorodou oblast na pomezí Hané a Slovácka. V kultuře i životě místních obyvatel a tradicích se prolínají znaky obou regionů. Zajímavostí je uzavřená enkláva valašských obcí, které vznikly přesídlením obyvatel v době nepokojů na Valašsku v 17. století – valašskou obcí v MAS Hříběcí hory

je Nová Dědina. Na území MAS převažují malé obce do 500 obyvatel, což se vyznačuje specifickými potřebami obyvatel i obcí.

Různorodost a pestrost je typická také pro přírodní podmínky a krajinu. Území MAS náleží do geomorfologické oblasti Středomoravských Karpat v subprovincii Vnější Západní Karpaty. Zahrnuje geomorfologické celky - Litenčickou pahorkatinu a Chříby. Nejvyšším bodem území je Brdo (586 m n. m.). Tvoří vyvýšené, pahorkaté až hornaté území v jižní části Zlínského kraje. Na západě sousedí s Vyškovskou bránou, na severu s Hornomoravským úvalem. Středomoravské Karpaty jsou hojně porostlé listnatými lesy. Hlavními toky zde pramenícími jsou Litava, Kotojedka, Trňák, Litenčický potok a Olšinka. Celé území náleží do povodí Moravy.

Chříby vznikly vyvrátním usazenin mořského dna v době třetihorní. Kromě pískovců se v nich střídají vrstvy slepenců s vrstvami jílu a slínů.

Významným faktorem, ovlivňujícím vzhled území je především zemědělská výroba zaměřená převážně na rostlinnou výrobu, v menší míře na výrobu živočišnou. Významnou část území tvoří lesy (převaha listnatých a smíšených porostů). Největším souvislým lesním komplexem jsou Chříby, velké lesní celky pokrývají vrcholové části Litenčické pahorkatiny. Z krajinářského hlediska je území MAS krajinou malých měřítek, krajinný ráz určuje pestrá mozaika polí, pastvin a lesních porostů, které spolu s převážně malými sídly tvoří harmonický obraz moravské venkovské krajiny.

Příznivě lze hodnotit dopravní obslužnost regionu. MAS má velmi dobré napojení na dálniční síť (blízkost dálnice D1) a silniční komunikace I. třídy (silnice číslo E 50 Brno – Uherské Hradiště). Obce na území MAS jsou propojeny relativně hustou sítí silničních komunikací II. a III. třídy. Z hlediska napojení na železniční dopravu se jedná o území spíše okrajové. Stávající dopravní spojení umožňuje místním obyvatelům zejména v kombinaci s autobusovou dopravou vyšší flexibilitu při dojezdu do zaměstnání.

Z hlediska pracovních příležitostí se jedná o region odkázaný na větší města, zejména mimo vlastní území. Za hranicemi zájmového území se větší koncentrace zaměstnavatelů nachází především v Kroměříži, Otrokovicích a ve Zlíně. Míra nezaměstnanosti je nejen na území MAS, ale také na území celého okresu Kroměříž vysoká. Spádové obce pro dojíždění za vzděláním, za prací či za lékařskou péčí jsou především Kroměříž, Zdounky, Koryčany a Morkovice.

1.3 Zdůvodnění výběru území

Z informací uvedených výše je zřejmé, že obce v regionu, charakteristické nízkým počtem obyvatel a s nízkou hustotou zalidnění obecně, se potýkají s obdobnými problémy. Ať už je to nižší vybavenost obcí, vysoká nezaměstnanost či zvyšující se průměrný věk obyvatelstva aj. Pro obce je zjevné, že mnohé z těchto potíží nejsou na místní úrovni řešitelné a je vhodné je řešit a podílet se na rozvoji celého regionu společně. Vodítkem k zařazení obcí do MAS byla bezesporu také jejich územní příslušnost do stejného okresu.

Ještě v roce 2011 působila MAS na území 22 obcí (celkový počet členů MAS byl 29). Dalších 5 obcí přistoupilo do MAS v roce 2012 a o dalších 6 obcí se MAS rozrostla v roce 2013. Při změně své právní formy tedy MAS již působila na území 33 obcí. V roce 2015 má MAS Hříběcí hory 63 členů. V posledních dvou letech je územní působnost MAS stabilní a nepředpokládá se další rozrůstání velikosti regionu MAS.

1.4 Původ názvu – Hříběcí hory

Hříběcí hory jsou historickým názvem pohoří Chřiby. Název Chřiby je sice starobylého původu, ale v tomto znění je doložen poměrně pozdě. Jako nejstarší (počátek 15. stol.) je zapsáno jméno Greczen, tj. česky Křečín, starší než jméno Chřiby jsou i jména Hříběcí hory, Hřebice (množ. č.), Hřebeč, která se začínají vyskytovat počínaje r. 1414. Vedle těchto názvů se od poloviny 18. stol. objevuje jméno Maršovy hory (r. 1786 Marschowahora), něm. Marsgebirg(e) „pohoří Mars“ nebo „Marsovo pohoří“ (poprvé německy na Bayerově mapě Moravy a Slezska z r. 1817- 1819). Jméno Maršovy hory původně patřilo jen části Chřibů a bylo teprve Bayerem vztaženo na celé pohoří. Ještě Šemberova Mapa Moravy z r. 1863 rozeznává Hříběcí a Maršovy hory, což jsou názvy dvou hlavních hřbetů Chřibů.

Jméno Chřiby se vykládá dvojím způsobem: 1) Z domácího slova chřib „pahorek“, které je známo ze staré češtiny (chřib- „kopec, vrch“) a také ze staroslověnštiny (chrib- „pahorek“) a které je u nás doloženo v pomístních jménech Chřiby, Chřibí, Chřibina a Křib, Křibí, Křiby, Křibina apod. Původem souvisí se staročeským chřbet „hřbet“. Na Slovensku je prostor se jmény od chřib „vyvýšenina“ rozložen na západě (zde především) a na severu. Jméno Chřibů by pak do tohoto širšího areálu patřilo jako jeho západní okraj. 2) V několika jiných evropských jazycích se vyskytují jména vyvýšenin, hřbetů a horských útvarů, která byla odvozena od stejného základu, jenž zněl grib-, hrib- „skála, pahorek“ a je praeevropský. Tento základ je s naším hřbet (staročesky chřbet) prapříbuzný, nikoli však shodný. Z grib- se vlastně dobře mohlo vyvinout staročeské hříb-, Hříběcí hory, což se však počalo pokládat jako odvozeniny od hřebec, a proto vznikla i varianta Hřebeč. Ta byla převedena do němčiny jako Marsberg, protože staroněmecké mar znamenalo „hřeben“. A zpětným počestněním vzniklo Maršovy hory, které bylo dodatečně spojováno se jménem bohyně Mary, popř. s Mořenou, postavou lidových pověstí.

1.5 Historie MAS a její zkušenosti s rozvojem území

MAS Hříběcí hory byla založena v roce 2005 jako občanské sdružení. O partnerství projevily zájem nejen obce, ale i občanská sdružení, spolky, subjekty z oblasti podnikání a také fyzické osoby se zájmem o rozvoj venkova. V této době MAS působila na území 22 obcí a sídlila v obci Střílky. V roce 2006 MAS vytvořila svůj Strategický plán LEADER a požádala o podporu na plánovací období 2007 – 2013. V tomto plánovacím období ale nebyla vybrána, proto později využila alespoň možnosti realizace projektů pro své území na základě navázání partnerství s podpořenými MAS a společnou realizací projektů spolupráce.

V průběhu let 2010 – 2015 bylo z Programu rozvoje venkova ČR v programovacím období 2007 – 2013, osy IV LEADER realizováno několik zajímavých aktivit rozvíjejících život členských obcí a jejich

obyvatel. S využitím prostředků z PRV byl rozvíjen cestovní ruch, zájmové a volnočasové aktivity a občanská vybavenost.

V roce 2010 MAS Hříběcí hory společně s MAS – Partnerství Moštěnka zrealizovaly projekt “Po formanských stezkách – křížem krážem Moštěnkou a Hříběcími horami”. Tento projekt byl zaměřen na rozvoj hipotras, které byly doplněny dřevěnými odpočívkami s úvazišti pro koně. Byla postavena rozhledna, která se stala hojně navštěvovaným místem regionu. V rámci tohoto prvního velkého projektu MAS nasbírala mnoho nových zkušeností a současně zajistila propagaci nového způsobu turistiky. V roce 2011 byl v rámci spolupráce s Místní akční skupinou Vizovicko a Slušovicko, o. s. zahájen projekt “Obnovme prameny střední Moravy”, který se soustředil na revitalizaci studní, studánek, úpravu pramenů a koňských napajedel.

Dalším přínosným projektem, v rámci kterého získala MAS Hříběcí hory cenné zkušenosti s administrací celého projektového cyklu, byl projekt “Získávání dovedností pro zlepšení činnosti Místní akční skupiny Hříběcí hory”. V rámci projektu vznikly na základě diskuzí a komunitního plánování například podklady pro SWOT analýzu SCLLD, byly uspořádány propagační a informační akce pro veřejnost, semináře pro členy orgánů MAS atd.

V roce 2013 odstartoval projekt tří MAS - MAS Hříběcí hory, MAS Společná cesta a MAS Malohont “Společně jsme na koni”. Tento projekt se zabýval rozšířením a doznačením sítě hipotras na území obcí, které postupně přistoupily do MAS Hříběcí hory. Hipotrasy byly doplněny dřevěnými odpočívkami, altány a rozhlednou s prvky větrného mlýna, odkazující na práci našich předků.

Ve stejném období započala realizace projektu “Příběhy našich kronik”, na kterém spolupracovalo celkem pět místních akčních skupin. Výstupem je publikace obsahující příběhy vybrané z kronik místopisci, historiky, starosty nebo zájemci o lokální historii. S velice pozitivním ohlasem z řad dětí, učitelů, starostů a široké veřejnosti se setkaly také interaktivní akce provázející dobu realizace tohoto projektu.

Posledním projektem spolupráce, do kterého se MAS Hříběcí hory společně s devíti jihomoravskými místními akčními skupinami zapojila, byl v roce 2015 projekt s názvem „Transparentní regionální rozvoj na principu metody LEADER“.

Činnost MAS Hříběcí hory je obohacována o zkušenosti vycházející ze spolupráce se slovenskými MAS. Hlavním přínosem projektů realizovaných se zahraničními MAS je rozvoj regionů na obou stranách hranice, předávání příkladů dobré praxe, navazování nových kontaktů a výměna zkušeností.

Z hlediska budoucího rozvoje plánuje MAS navázat spolupráci s více zahraničními subjekty z různých zemí Evropské unie a podílet se na společném cíli v podobě rozvoje a obohacení svých území o nové prvky.

Tabulka č. 2: Realizované projekty spolupráce v letech 2010 - 2015

Rok	Název projektu	Proplacená dotace
2010	Po formanských stezkách - křížem krázem Moštěnkou a Hříběcími horami	3 666 257 Kč
2011	Obnovme prameny střední Moravy	1 346 978 Kč
2013	Příběhy našich kronik	259 526 Kč
2013	Společně jsme na koni	1 511 335 Kč
2015	Transparentní regionální rozvoj na principech metody LEADER	468 830 Kč
Počet projektů	5	
Výše proplacené dotace	7 252 926 Kč	

Zdroj: informace MAS

V současnosti se spolek intenzivně připravuje na nové poslání související s rozvojem venkova v období 2014 – 2020. Na základě komunitně vedených rozhovorů a získaných zkušeností MAS našla jasné oblasti, které budou prioritami rozvoje zdejšího území. Místní akční skupina Hříběcí hory chce navázat na svou dosavadní činnost a pokračovat v rozvoji venkova jako veřejná platforma otevřená všem skupinám obyvatel žijících na venkově.

2 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA

2.1 Obyvatelstvo a bydlení

2.1.1 Populační vývoj

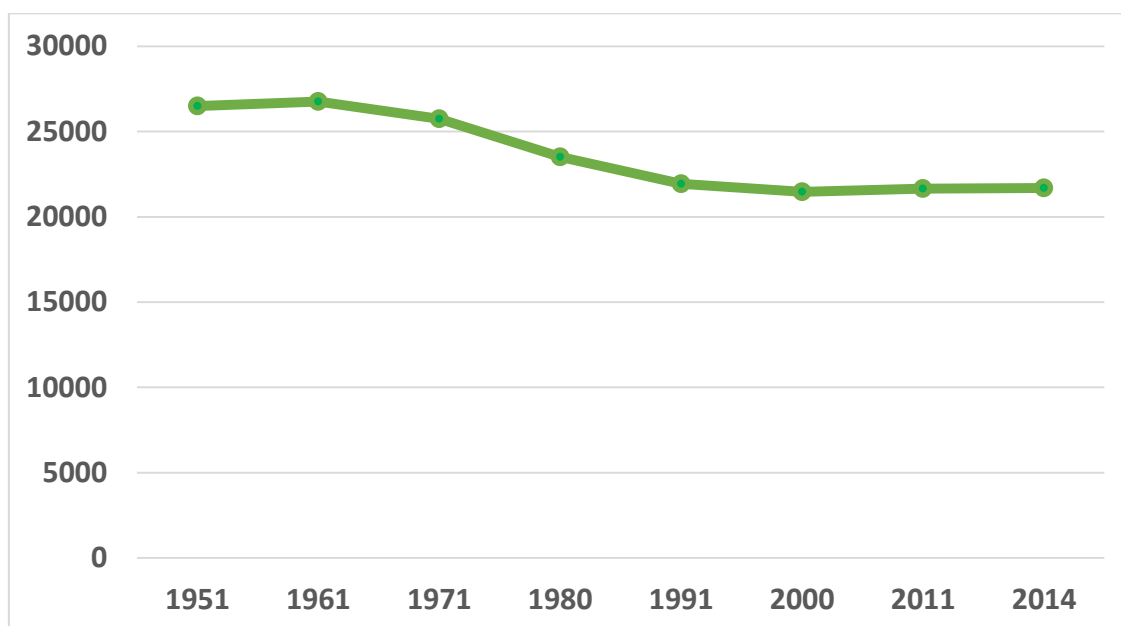
Na základě archeologických nálezů lze usuzovat, že některé části regionu MAS HH byly osídleny již v pravěku. Nejstarší doklad lidské přítomnosti na území východní Moravy představuje středopaleolitický pěstní klín nalezený u obce Karolín v severovýchodní části Chřibů. Mírné podnebí, rozsáhlé lesy, hojnost zvěře a úrodné půdy spolu s dostatkem vody byly určujícími faktory pro osídlení zdejší krajiny. Lovecké skupiny osídlily střední Pomoraví již počátkem mladšího paleolitu před 30 – 40 tisíci lety. Velká koncentrace loveckých skupin je doložena nálezy pazourkových nástrojů v okolí Nové Dědiny a ostatních míst v blízkosti tras, kudy táhla stáda zvěře.

Pohořím vedla prastará jantarová stezka podél řeky Moravy od Jaderského moře k Baltu. Z tohoto důvodu vzniklo v druhé pol. 1. tisíciletí př. n. l. hradisko na Holém kopci. Ve stejné době střežilo dálkovou komunikaci z oblasti Solné komory v dnešním Rakousku, procházející severními svahy Chřibů, hradisko u Roštína. Přítomnost těchto cest měla značný vliv na osídlování okolních úrodných nížin a úbočí Chřibů.

Písemné dokumenty o osídlení obcí zařazených do působnosti MAS HH jsou ale až z 11. století (obec Zlobice rok 1070, obec Bezměrov rok 1078). Počet obyvatel v průběhu století ovlivňovaly loupeživé nájezdy, války, požáry, neléčitelné nemoci. Po druhé světové válce počet obyvatel v tomto regionu pomalu stoupal a vrcholu dosáhl v 60. letech 20. století. Příznivý demografický vývoj ovlivnil rozvoj

zemědělské výroby i v malých obcích a rozmach průmyslové výroby nejen uvnitř regionu (Koryčany, Morkovice, Zborovice, Zdounky), ale také ve městech okresu Kroměříž (Kroměříž, Hulín, Holešov, Chropyně, Bystřice pod Hostýnem) a významnou měrou také dobrá dopravní obslužnost. Po roce 1990 počet obyvatel začal výrazně klesat. K tomuto trendu přispěl mimo jiné rozpad zemědělských i průmyslových podniků v regionu a lidé se začali stěhovat za prací mimo region. V posledních sledovaných letech se počet obyvatel MAS Hříběcí hory stabilizoval (SWOT 1 S - 1). Vývoj počtu obyvatel v období mezi léty 1950 až 2014 znázorňuje graf č. 1. Počet obyvatel MAS Hříběcí hory k 31. 12. 2014 byl 21 683 obyvatel.

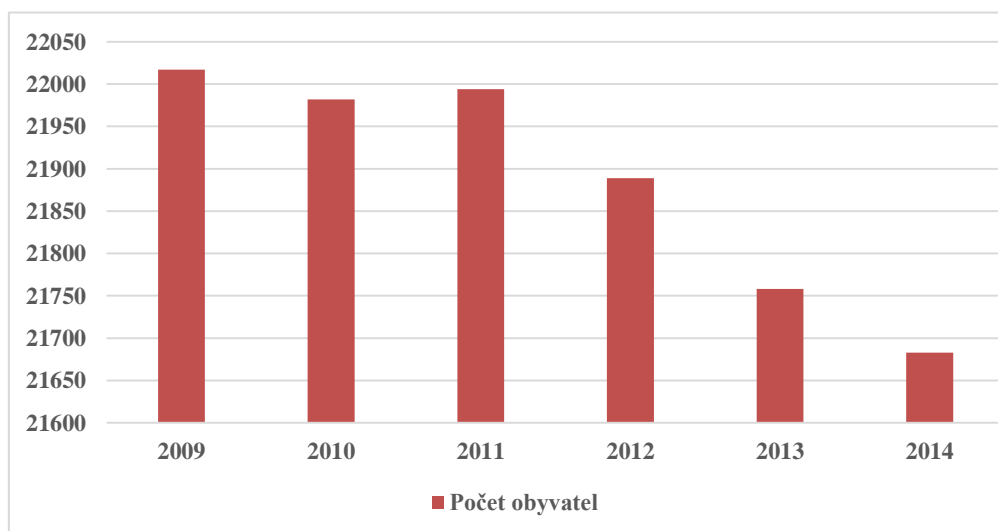
Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 1950 až 2014

Zdroj dat: ČSÚ, 2015

Podrobnější informace o počtu obyvatel regionu nabízí graf č. 2, který zachycuje data z období 2009 – 2014. Na tomto grafu lze pozorovat trend, kterým se vyvíjí počet obyvatel obcí v MAS v posledních letech. Počet obyvatel MAS se mírně navýšil naposled v roce 2011, od tohoto roku počet obyvatel nepatrně klesá.

Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 -2014 v grafickém vyjádření

Zdroj: ČSÚ, 2015

Nejvyšší počet obyvatel je v regionu soustředěn do měst Koryčany a Morkovice – Slížany a do obcí Zdounky a Zborovice. Počet obyvatel jednotlivých obcí je uveden v příloze č. 1 a tabulce č. 2.

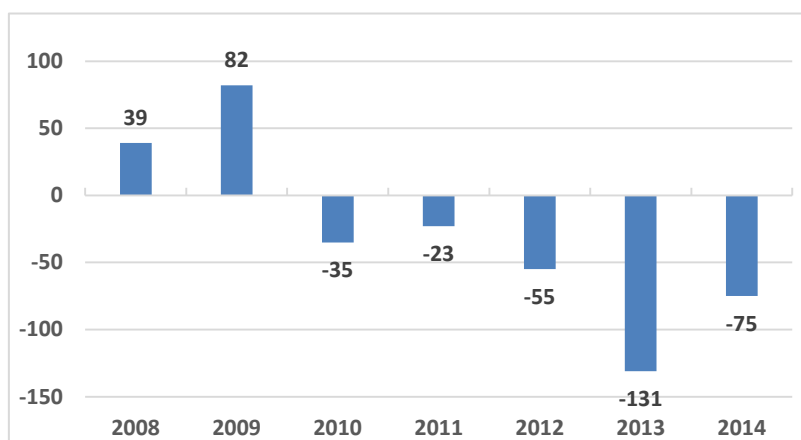
Vývoj počtu obyvatel je dán přirozenou obměnou a stěhováním. S výjimkou roku 2010 se v území snižoval počet živě narozených dětí. Zvyšuje se počet rodin jen s jedním dítětem. Počet zemřelých se v jednotlivých letech příliš neměnil. Pozitivní je poměr přistěhovalých a vystěhovalých, který má z dlouhodobého hlediska příznivou tendenci. Projevuje se tak novodobý trend suburbanizace, kdy dochází k přesunu obyvatel z měst do periferních oblastí (SWOT 1 S-2). Celkový trend vývoje populace však odráží situaci podobnou většině venkovských oblastí, kdy se projevuje nepříznivý demografický vývoj a úbytek obyvatelstva. (SWOT 1 W-1)

Tabulka č. 3: Vývoj populace na území MAS Hříběcí hory v letech 2008 – 2014

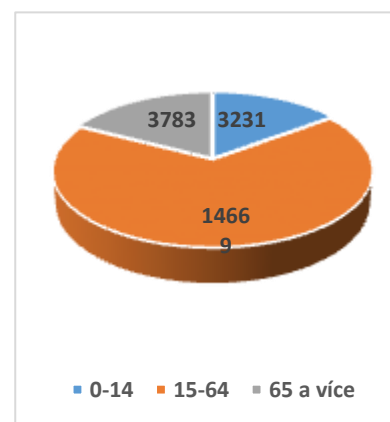
Rok	Narození	Zemřelí	Přirozená změna	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Migrační saldo	Celková změna
2008	233	257	-24	613	550	63	39
2009	203	257	-54	660	524	136	82
2010	235	226	9	531	575	-44	-35
2011	205	276	-71	634	586	48	-23
2012	188	252	-64	536	527	9	-55
2013	197	266	-69	543	605	-62	-131
2014	198	240	-42	611	644	-33	-75
Celkem							-198

Zdroj: ČSÚ, 2015

Graf č. 3: Přírůstek – úbytek obyvatel v letech 2008 -2014 (vlevo)

Graf č. 4: Počet obyvatel dle věku (vpravo)

věku (vpravo)

Zdroj: ČSÚ, 2015

Negativním ukazatelem vztahujícím se ke zdejšímu území je pokles počtu osob v produktivním věku a nárůst osob v poproduktivním věku, který je způsoben zejména odlivem lidského kapitálu mimo region. Tento trend je způsobem především vyšší mírou nezaměstnanosti a nedostatkem pracovních příležitostí (SWOT 1 W-2). Přibývá obyvatel v kategorii 65 let a více, a to hlavně v malých obcích v odlehlejších částech regionu, kde je to více než pětina obyvatel. Extrémním případem je obec Kunkovice, kde tvoří věková skupina 65 let a více 27,1% obyvatel. V takto stárnoucích obcích lze do budoucna předpokládat zvyšující se potřebu sociálních služeb pečujících o seniory (SWOT 1 T – 1). Následující tabulka blíže specifikuje věkovou strukturu obyvatelstva jednotlivých obcí v regionu. Ve srovnání se Zlínským krajem je podíl obyvatel nad 65 let k celkovému počtu obyvatel stále pod průměrem, což je pozitivní, nicméně i tak je trend vývoje tohoto ukazatele spíše negativní (SWOT 1 T-3).

Průměrný věk obyvatel žijících na území MAS byl v roce 2014 přibližně 42,3 let. Stejný průměrný věk má obyvatelstvo také na území celého ORP Kroměříž. Průměrný věk obyvatel Zlínského kraje, který se řadí k nejstarším krajům v ČR, je 42,2 let (SWOT 1 S-3). Nejnížší průměrný věk z území MAS mají obyvatelé v obci Jarohněvice, Litenčice, Dřínov a Rataje. Nejvyšší průměrný věk má obyvatelstvo obcí Kunkovice, Cetechovice, Pačlavice, Prasklice a Roštín. Vyšší průměrný věk v obcích Cetechovice a Pačlavice je mimo jiné ovlivněn také existencí domova pro seniory a domova s pečovatelskou službou, kde jsou obyvatelé vysokého věku. Rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším průměrným věkem obyvatel obcí v MAS je více než 16 let, což je vysoké číslo.

Tabulka č. 4: Počet obyvatel podle věku k 31. 12. 2014

Obec	Obyvatelé celkem	Obyvatelé ve věku 0–14 let celkem	Obyvatelé ve věku 15–64 let celkem	Obyvatelé ve věku 65 a více let celkem	Podíl obyvatel ve věku 65 a více let k počtu obyvatel celkem v %
Bařice-Velké Těšany	448	50	315	83	18,53
Bezměrov	548	96	371	81	14,78
Cetechovice	183	21	117	45	24,59
Dřínov	438	73	279	86	19,63
Honětice	91	24	58	9	9,89
Hoštice	155	24	103	28	18,06
Chvalnov-Lísky	253	41	153	59	23,32
Jarohněvice	329	60	223	46	13,98
Koryčany	2 854	388	1 893	573	20,08
Kostelany	574	88	385	101	17,60
Kunkovice	53	3	32	18	33,96
Litenčice	499	94	332	73	14,63
Lubná	460	83	294	83	18,04
Lutopecny	604	94	409	101	16,72
Morkovice-Slížany	2 908	439	2 009	460	15,82
Nítkovice	238	26	170	42	17,65
Nová Dědina	414	57	290	67	16,18
Pačlavice	865	112	556	197	22,77
Počenice-Tetětice	704	90	489	125	17,76
Prasklice	250	37	156	57	22,80
Rataje	1 138	202	771	165	14,50
Roštín	687	79	478	130	18,92
Soběsuky	336	48	228	60	17,86
Střílky	646	85	433	128	19,81
Šelešovice	319	53	214	52	16,30
Troubky-Zdislavice	468	69	313	86	18,38
Uhřice	209	36	143	30	14,35
Věžky	402	61	275	66	16,42
Vrbka	191	25	135	31	16,23
Zástřizly	143	17	98	28	19,58
Zborovice	1 555	226	1 062	267	17,17
Zdounky	2 090	325	1 453	312	14,93
Zlobice	631	105	432	94	14,90
Území MAS celkem	21 683	3 231	14 669	3 783	17,45
Zlínský kraj	585 261	84 963	393 025	107 273	18,33
ČR	10 538 275	1 601 045	7 056 824	1 880 406	17,84

Zdroj: ČSÚ, 2015

2.1.2 Vzdělanostní struktura

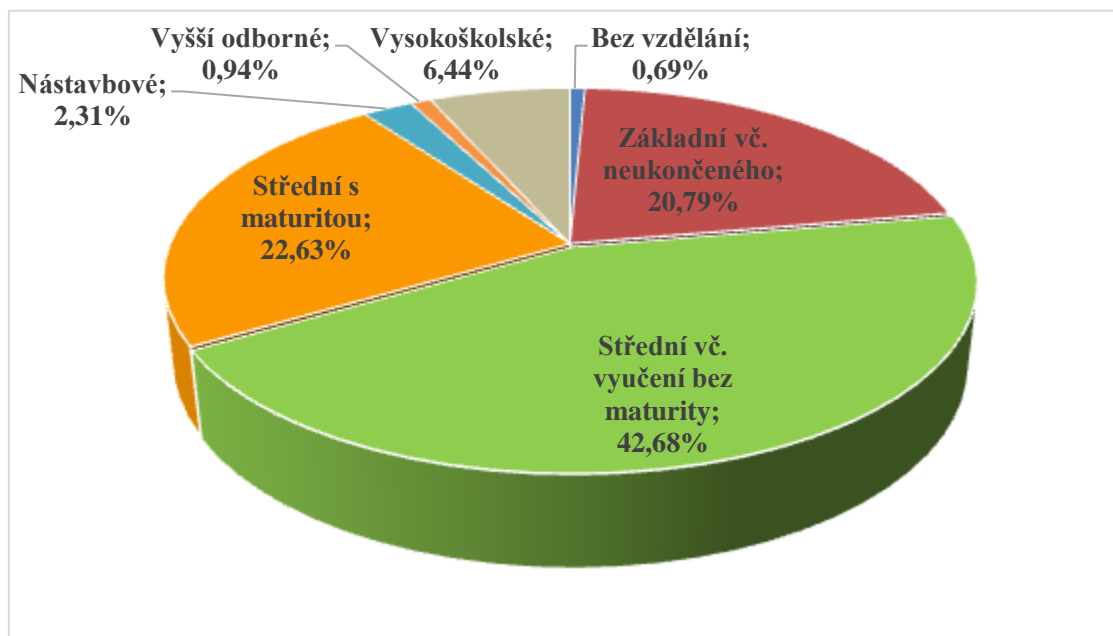
Jedním z dalších významných aspektů týkajících se obyvatelstva je struktura vzdělání, která vypovídá nejen o stavu společnosti, ale také o potenciálu z hlediska dalšího rozvoje, zejména uplatnění na trhu práce.

Nejvyšší dosažené vzdělání je zjišťováno u obyvatelstva ve věku 15 a více let. K roku 2011 bylo zjištěno, že nejvyšší procento obyvatel MAS (42,7 %) mělo ukončené střední vzdělání včetně vyučení

bez maturity. Vzdělání úplné střední s maturitou a vyšší odborné včetně nástavbového dosáhlo 26,0 % obyvatel. Vysokoškolské vzdělání uvedlo 6,5 % obyvatel. Poslední dva zmíněné ukazatele vykázaly vyšší procento než v roce 2001. Vzdělanostní strukturu popisuje následující graf.

Graf č. 5: Vzdělanostní struktura obyvatelstva MAS Hřibčíc hory

Zdroj: ČSÚ, 2013

Vzdělanost obyvatelstva jednotlivých obcí se liší podle velikosti obce, většinou ve větších obcích (městech) je vzdělanost obyvatelstva na vyšší úrovni. Nejvíce osob bez vzdělání je v obcích, kde se nachází ústavy pro zdravotně postižené. Ve srovnání se Zlínským krajem a hodnotami pro celou ČR jsou hodnoty nejvyššího dosaženého vzdělání v MAS Hřibčíc hory na nižší úrovni. Jelikož se jedná o venkovský region, je tento fakt logický. Pro srovnání procentuální podíl obyvatel s vysokým a vyšším odborným vzděláním v celé ČR je 13,8 %, ve Zlínském kraji 12,6 % a v MAS Hřibčíc hory 7,5 %. Naopak vyšší procento obyvatel je s výučním listem. Toto bezesporu souvisí s větším množstvím osob pracujících v zemědělství a vykonávajících ostatní řemesla, kterých je na venkově třeba. V regionu je také několik výrobních podniků, kde je potřeba především manuální zručnost.

2.1.3 Sídlní struktura

Na území MAS Hřibčíc hory žilo k 31. 12. 2013 celkem 21 876 obyvatel, což tvoří 31,5% populace ORP Kroměříž. Region MAS představuje spíše venkovské území, ve kterém se nacházejí dvě města s počtem obyvatel do 3 000 (Morkovice – Slížany, Koryčany) a jeden městys (Litenčice). Většina obcí patří do kategorie malých obcí do 500 obyvatel, přičemž některé z nich nedosahují hranice 100 obyvatel (SWOT 1 W- 3).

Dvě obce a pět místních částí v tomto regionu měly k 30. 6. 2015 počet obyvatel nižší než 100 (Honětice 94 obyvatel, Kunkovice 48 obyvatel, Lhotka, Újezdsko, Strabenice, Skržice a Vlčí Doly).

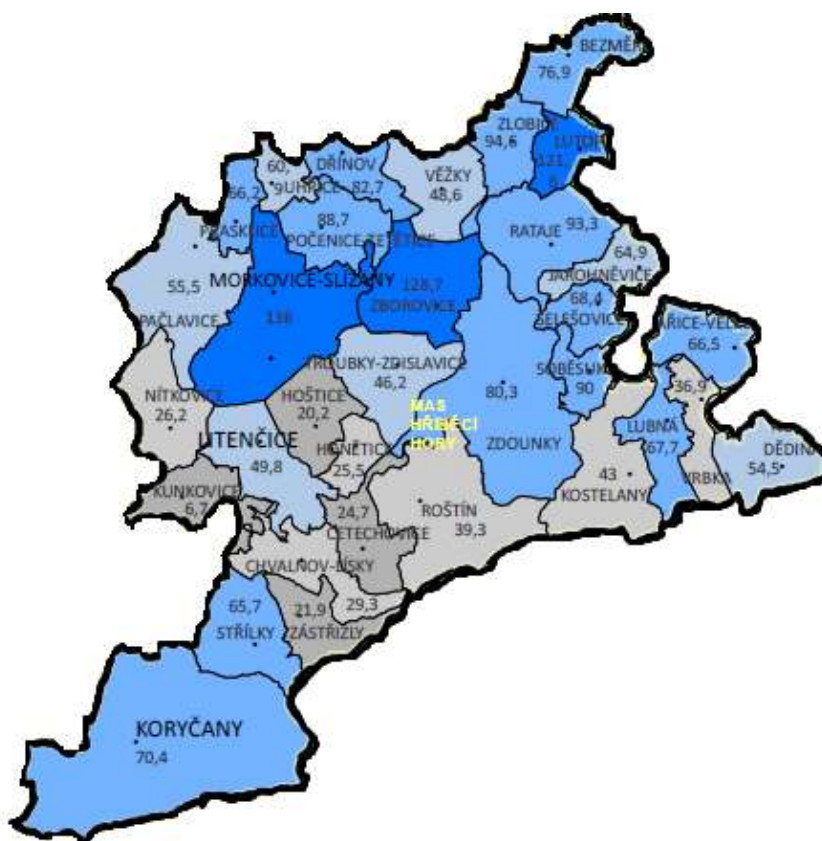
Tabulka č. 5: Struktura sídel v MAS Hřibčící hory

Velikostní struktura sídel	Počet obcí	Podíl počtu obyvatel
Obce nad 2000 obyvatel	3	36%
Obce nad 1000 obyvatel	2	12%
Obce nad 500 obyvatel	9	27%
Obce do 500 obyvatel	19	25%

Zdroj: ČSÚ, 2014

Hustota zalidnění je hluboko pod krajským i republikovým průměrem, jak ukazuje kartogram (2.1.1.) v příloze č. 2. Hustota zalidnění obcí v MAS Hřibčíc hory je 65,79 obyvatel na km² oproti republikovému průměru 133 obyvatel na km². Mezi obce s nejvyšší hustotou zalidnění se v regionu MAS Hřibčíc hory řadí Lutopecny, Zborovice a město Morkovice – Slížany (přibližně 135 obyvatel na km²). Naopak nejnižší zalidnění je v obcích Hoštice, Zástřizly a Cetechovice (přibližně 24 obyvatel na km²).

Obrázek č. 2: Hustota zalidnění v MAS Hřiběcí hory

Zdroj: EKOTOXA, 2014

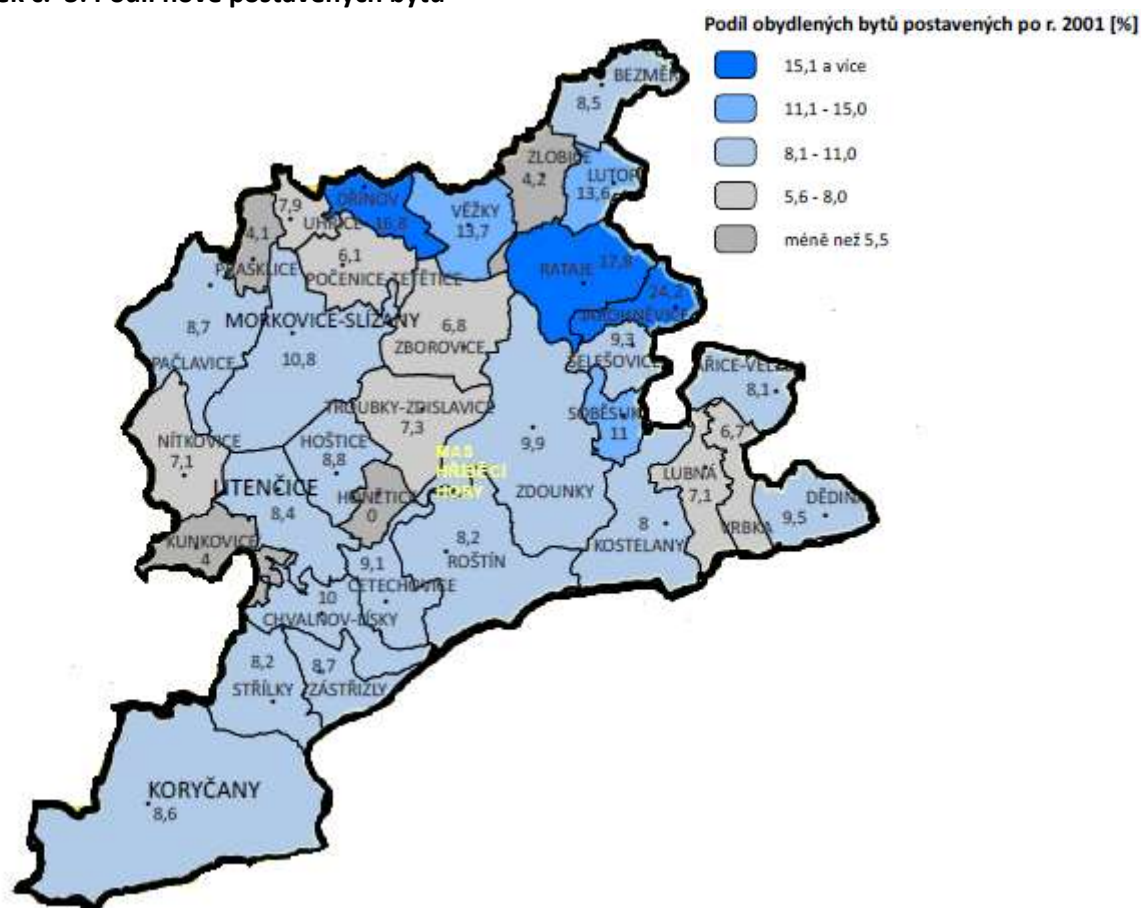
2.1.4 Bydlení

Prostředí pro bydlení v obcích v působnosti MAS je obyvateli hodnoceno velmi kladně. Ovzduší není zatíženo exhalacemi průmyslové výroby, nadměrnou dopravou ani jinými negativními jevy (SWOT 1

S 4). Převažuje bydlení v rodinných domech. Bytové domy, které jsou postaveny ve větších obcích, nenarušují vesnický ráz obcí. Obecní úřady v rámci svých možností vytvářejí podmínky pro dobré bydlení a pro rozvoj bytové výstavby (SWOT 1 O-1).

V letech 2001 až 2011 bylo v obcích regionu MAS Hřibčecí hory dokončeno celkem 467 bytů, viz Příloha č. 2. Z toho v rodinných domech bylo dokončeno 322 bytů a v bytových domech 50 bytů. V pěti obcích nebyl dokončen ani 1 byt. V ostatních obcích byl počet dokončených bytů v rozmezí od 1 bytu (ve čtyřech obcích) až po 109 bytů (1 obec - Morkovice-Slížany). Další rozvoj bytové výstavby je nyní v mnoha obcích ovlivněn soukromým vlastnictvím pozemků vhodných pro výstavbu a nezájmem vlastníků o uvolnění takových pozemků k výstavbě. Dalším ovlivňujícím faktorem nové výstavby jsou územní plány. Změna pozemku, který v územním plánu není určen k bytové výstavbě, je dlouhodobou záležitostí. Pozitivní je, že přes všechna tato omezení bytová výstavba pokračovala i v letech 2013 a 2014, byť v pomalejším tempu. (SWOT 1 S-5) V zájmu obcí je podporovat především výstavbu na stavebních parcelách po starších zbouraných domech či opravu opuštěných domů, jejichž množství se v mnoha obcích regionu zvyšuje. (SWOT 1 O-2, T-2)

Obrázek č. 3: Podíl nově postavených bytů

Zdroj: EKOTOXA, 2014

Specifika území

Z informací týkajících se obyvatelstva MAS Hřibecí hory vyplývá, že celkový počet obyvatel se v posledních letech měnil poměrně nepatrně. V následujících letech se předpokládá navýšení porodnosti a zvyšování počtu obyvatel ve většině sledovaných obcí. Demografický vývoj je prozatím nepříznivý. Obyvatelstvo stárne a pro obce to znamená uvažování, jakým způsobem zajistí sociální služby pro své seniory a zdravotně nesoběstačné občany.

Sídelní struktura v MAS je charakteristická svou roztříštěností do malých sídelních celků. V regionu je pouze několik obcí s počtem obyvatel nad 1000. Mezi největší sídla patří Koryčany, Morkovice a Zdounky. Hustota zalidnění je také velmi nízká, což je také jedním z běžných specifík venkovských regionů.

2.2 Kulturní a společenský život v obcích

2.2.1 Život v obcích

V obcích MAS Hřibecí hory působí řada spolků, neziskových organizací a klubů (celkem 158, Příloha č. 3). Činnost těchto organizací je velice bohatá, každé takovéto seskupení výrazně přispívá k oživení samotné obce a tím i celého venkovského území MAS Hřibecí hory (SWOT 2 S – 1).

Téměř v každé obci a v přilehlých částech působí Sbor dobrovolných hasičů, na území MAS jich je více než 40. Hasiči jsou spolkem významným z hlediska společenského života obce, ale také z hlediska požární ochrany. Dalším početným spolkem jsou sportovní organizace (tělovýchovné jednoty, tenisové kluby,...), na území jich působí více než 20. Na území všech obcí působí některé z mnoha mysliveckých spolků, které se činí v obcích nejen v oblasti lovu, ale také v péči o zvěř, pracují s mládeží či pořádají kulturní akce. Tradičním spolkem je také Svaz včelařů. Včelaři jsou v každé obci a jejich přínos pro celou obec, krajinu a zemědělce v okolí je nenahraditelný. V obcích dále působí ochránci přírody, ochotníci, pěvecké sbory, svaz žen či spolek pro obnovu barokního hřbitova.

Většina ze spolků pracuje jak s dospělými, tak také s mládeží. Nabídka jejich činností je pestrá. Často jsou spoluorganizátory akcí, které pořádá samotná obec. Bez jejich dobrovolné pomoci a ochoty by se řada akcí a kroužků nepovedla zorganizovat, neboť jsou zárukou jistého lidského kapitálu. (SWOT 2 S – 2)

Z šetření vyplývá zájem spolku o finanční podporu na svou činnost a hlavně kvalitní a důstojné zázemí. Některé spolky stále nemají vlastní klubovnu či místnost, kde by se mohly scházet. V těchto případech si vypomáhají vypůjčováním místností ve školách, hasičských zbrojnicích, sokolovnách a jiných obecních budovách (SWOT 2 W – 1).

Bohužel ne ve všech obcích je kulturní dům, sokolovna či jakýkoli jiný sál vhodný k pořádání společenských a kulturních akcí. Vzhledem k bohatému spolkovému životu a značnému počtu pořádaných kulturních a společenských akcí by bylo vhodné takové místo v obci zajistit. V současné

době je mnoho obcí odkázáno na letní sezónu a příznivé počasí v případě pořádání zábav a koncertů. Kina či letní kina, galerie a muzea jsou spíše okrajovou záležitostí. Letní kino existuje v obci Roštín a Morkovice, nefunguje však již desítky let (SWOT 2 W – 2).

Větší kulturní akce jsou pořádány především ve třech největších městech a obcích regionu. Jsou spádové pro místní kulturu, ať už se jedná o divadelní představení nebo koncerty. Taneční zábavy se pořádají téměř ve všech obcích. V některých obcích jsou pořádány také hudební festivaly. Téměř v každé z obcí se pořádají tradiční akce, jako je: stavění a kácení máje, pálení čarodějnic, rozsvěcení vánočního stromu, masopustní průvod, ostatková zábava, pochod Mikuláše se svou družinou obcí, lampionový průvod, dětský den, aj.

Téměř všechny obce z území mají svou vlastní veřejnou knihovnu, která sídlí převážně na obecních úradech či v jiných domech ve vlastnictví obcí. Knihovny vytvářejí také zázemí a aktivity směřující k rozvoji kultury, vzdělanosti a volnočasového zázemí obyvatel. Je tedy vhodné podpořit vybavenost všech knihoven.

Další důležitou oblastí života v obcích je sport. Jak již bylo zmíněno, v obcích fungují tělovýchovné jednoty, sportovní kluby aj. Tyto kluby konají často své turnaje, závody či zápasy, na kterých se schází široká veřejnost a fanoušci. I tato utkání mají svou atmosféru a v obci podporují patriotismus a sounáležitost (SWOT 2 S – 4). Významnou roli hrají kluby také pro mládež, která tak tráví smysluplně svůj volný čas (SWOT 2 T – 4).

Vybavenost obcí pro sportovní vyžití a volnočasové aktivity je průměrná, v některých ohledech však nedostatečná. Zejména v obcích, které mají více místních částí, není dostupnost těchto zařízení vyhovující, případně chybí zcela (dětská hřiště). Obce potřebují rekonstruovat zejména krytá sportoviště – sokolovny a tělocvičny, potřebují budovat a rekonstruovat zázemí na venkovních sportovištích. Vzhledem ke vzrůstajícímu zájmu o rekreační míčové hry obcím chybí multifunkční hřiště. V řadě obcí je potřeba rozšířit nebo zrekonstruovat dětská hřiště, ve větších obcích nebo obcích s rozsáhlejším intravilánem často jedno dětské hřiště nestačí.

Vybavenost všech obcí MAS pro sport a volný čas názorně zachycuje následující tabulka, která vyplývá z šetření v jednotlivých obcích a z informací při zpracovávání Strategických plánů obcí.

Tabulka č. 6: Vybavenost obcí pro sport a volný čas

Obec	Kulturní domy - sály	Komunitní centra, klubovny	Kino, divadlo	Galerie, výstavní prostory	Kulturní spolky	Zájmové spolky - hasiči, zahrádkáři, myslivci atd.	Kulturní akce	Muzea, sbírky, expozice	Technické památky	Venkovní sportoviště	Tělocvičny, haly, krytá sportoviště	Dětská hřiště	Koupací místa, koupaliště
Bařice-Velké Těšany													
Bezměrov													
Cetechovice													
Dřínov													
Honětice													
Hoštice													
Chvalnov-Lísky													
Jarohněvice													
Koryčany													
Kostelany													
Kunkovice													
Litenčice													
Lubná													
Lutopecny													
Morkovice-Slížany													
Nítkovice													
Nová Dědina													
Pačlavice													
Počenice-Tetětice													
Prasklice													
Rataje-Popovice													
Roštín													
Soběsuky													
Střílky													
Šelešovice													
Troubky-Zdislavice													
Uhřice													
Věžky													
Vrbka													
Zástřizly													
Zborovice													
Zdounky													
Zlobice													

Zdroj: přímé šetření v obcích, dotazníkové šetření MAS, 2014

Legenda:

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	---------------	-----------------

Specifika území

Život v obcích je tvořen především činností spolků ve spolupráci se školami či obcemi. Většina z fungujících spolků má již dlouholetou historii a občané jejich činnost podporují a respektují (SWOT 2 S – 3). Vznikají však i nové spolky, které si svou cestu v očích veřejnosti teprve musejí vyšlapat. Jedním z nejnovějších spolků je např. Spolek přátel větrného mlýna Bojanovice – Zlobice.

S demografickým vývojem dochází k postupnému stárnutí členů mnoha spolků a o členství v některých spolcích již není takový zájem, jako tomu bývalo dříve (např. chovatelé, zahrádkáři,...). Právě tyto spolky se potýkají s existenčními problémy (SWOT 2 T – 1). Věkový průměr se zvyšuje také mezi myslivci a přáteli přírody (SWOT 2 W – 3). Mimo demografii může být příčinou také hrozící nezájem zapojení se do činnosti spolků. Často se do komunity těžko zapojují přistěhovalí obyvatelé z měst na vesnice. S tímto problémem se potýkají především obce s novou zástavbou, jako jsou Kostelany, Lutopecny, Rataje nebo Morkovice – Slížany (SWOT 2 T – 2).

Příležitostí pro rozvoj života v obcích je větší koordinace jednotlivých akcí v regionu tak, aby se vzájemně doplňovaly a nekonkurovaly si (SWOT 2 O – 1), navázání spolupráce mezi spolky ať už v regionu nebo třeba se spolky se stejným zaměřením v zahraničí (SWOT 2 O – 2,3). Prostřednictvím spolků by se měly stále oživovat a dodržovat historické a kulturní tradice, aby se předešlo jejich vymizení (SWOT 2 O – 4).

2.3 Dopravní a technická infrastruktura

2.3.1 Technická infrastruktura

Mezi technickou infrastrukturou je zahrnuto především napojení území MAS na rozvod elektrického proudu, zásobování pitnou vodou, kanalizace, plynofikace a dostupnost internetu.

Úroveň vybavenosti obcí základní technickou infrastrukturou je dobrá (SWOT 3 S – 1). Přes 99 % obyvatel MAS žije v trvale obydlených bytech napojených na vodovod (příloha č. 4). Výjimkou jsou některé obce nebo jejich části, kterým chybí napojení na spolehlivé zásobování pitnou vodou (Kunkovice). Tento stav je pro obyvatele velmi nepříznivý. Mnoho domácností využívá jako další zdroj vody vlastní studny. Některé jsou zdrojem pouze užitkové vody, některé mají kvalitní pitnou vodu. Vodovodní řady provozuje a vlastní na převážné většině území společnost Vodovody a kanalizace Kroměříž, a. s. Zdroje pitné vody se různí, některé obce používají vodu z vodojemu Barbořina v Kroměříži, mnoho obcí především v blízkosti lesů využívá prameny pitné vody z přilehlých kopců. Stáří vodovodních řadů se různí, v mnoha obcích jsou řady staré okolo 30 let a jejich poruchovost a zároveň nákladovost se bude zvyšovat. (SWOT 3 T – 7)

Tabulka č. 7: Zdroje pitné vody na území MAS Hřibčíc hory

Vodní zdroj Bařice (zdroj Boří)	
Vodní zdroj Cetechovice (Božské oko, U Panny Marie)	
Vodní zdroj Lhota u Pačlavic	
Koryčany - úpravná vody	
Vodní zdroj Nítkovice (prameniště Opatovsko)	
Vodní zdroj Nová Dědina (vodní zdroj Zápověď)	
Vodní zdroj Popovice (vodní zdroj Včelín)	
Vodní zdroj Morkovice (prameniště Švábsko)	
Vodní zdroj Roštín (Kopečková Skála, Svatá Anna, Pod Bukovou horou)	
Vodní zdroj Střílky (Pod kopcem, Pekýlko)	
Vodní zdroj Zástřizly	

Legenda:

zdroje podzemních vod

zdroje povrchových vod

Zdroj: www.eagri.cz, 2013

Na plynovod je napojeno 73,9 % trvale obydlených bytů ve sledovaném území. V obci Roštín využívají obyvatelé možnost napojení na centrální rozvod tepla, který vlastní obec. Zdrojem tepla je biomasa (sláma). Jedná se o ekologickou i ekonomickou variantu vytápění domácností. Pro obec je to jistá zátěž, kterou však považuje za službu svým obyvatelům. V regionu se stále nacházejí obce, které nejsou napojeny na centrální vytápění, např. Soběsuky.

Nepříznivá situace panuje v napojení domácností na kanalizaci – pouze 59,8 % obyvatel je napojeno na veřejnou kanalizaci (příloha 5) – v tomto ohledu je MAS pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i pod republikovou hodnotou, úroveň vybavenosti obcí veřejnou kanalizací je nedostatečná. Neúplná síť jednotné kanalizace odvádí často dešťové i splaškové odpadní vody prostupující do kanalizace nebo přímo do vodoteče ze septiků a žump.

Nedostatečné je tedy také napojení splaškové kanalizace na ČOV (příloha č. 6) – na ČOV je napojeno pouze 24,2 % obcí, čímž se rozumí funkční splašková kanalizace, kterou je vybavena obec nebo alespoň jedna její část a která je ukončena čistírnou odpadních vod (biologickou, mechanickou či jinou) (SWOT 3 W – 1). Uvedena je i v případě zkušebního provozu ČOV. V tomto indikátoru je MAS hluboko pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i pod republikovou hodnotou a úroveň vybavenosti obcí ČOV je nedostatečná (SWOT 3 T – 5).

Tato situace by se dala díky vhodnému terénu v některých obcích řešit výstavbou kořenových čistíren odpadních vod nebo biologických rybníků pracujících pomocí půdních filtrů, bakterií a enzymů. Biologické kořenové čistírny pro více domácností fungují úspěšně v obci Kostelany, kořenová čistírna je v provozu v Lutopevnách a malá kořenová čistírna upravuje vodu u přírodního koupaliště v Honěticích. Tyto možnosti jsou z finančního i provozního hlediska pro obce dostupnější než klasické ČOV. Budování klasických centrálních ČOV v malých obcích a místních částech je neekonomické a z hlediska finančních nákladů na výstavbu a jejich následný provoz v podstatě nemožné.

Veřejné osvětlení patří k základnímu technickému vybavení obcí již od dávných dob. V obcích v regionu MAS je osvětlení rozvedeno v dostačujícím množství. Nové rozvody veřejného osvětlení

jsou v ulicích s novou zástavbou např. v obcích Morkovice, Kostelany, Věžky, Šelešovice,... V ostatních obcích je osvětlení v různém stavu. Moderní osvětlení s LED technologiemi je např. v obci Zdounky (ne však v jejich místních částech). V mnoha obcích se do osvětlení neinvestovalo dlouhá léta a stav sloupů se horší, v nejhorších případech mohou být nebezpečné. Proto je jedna z priorit obcí, postupně modernizovat veřejné osvětlení vzhledem k bezpečnosti, ale také vzhledem k úspoře elektrické energie. Je známo, že nové technologie jsou energeticky úspornější, než tomu bylo u starých sodíkových výbojek. (SWOT 3 O – 3)

Tabulka č. 8: Dostupnost technické infrastruktury v obcích

	Pošta	Veřejný vodovod	Kanalizace	ČOV	Plynofikace	Sběrný dvůr	Skládka KO	Internetové připojení	Obecní rozhlas
Bařice-Velké Těšany									
Bezměrov									
Cetechovice									
Dřínov									
Honětice									
Hoštice									
Chvalnov-Lísky									
Jarohněvice									
Koryčany									
Kostelany									
Kunkovice									
Litenčice									
Lubná									
Lutopecny									
Morkovice-Slížany									
Nítkovice									
Nová Dědina									
Pačlavice									
Počenice-Tetětice									
Prasklice									
Rataje-Popovice									
Roštín									
Soběsuky									
Střílky									
Šelešovice									
Troubky-Zdislavice									
Uhřice									
Věžky									
Vrbka									
Zástřizly									
Zborovice									
Zdounky									
Zlobice									

Zdroj: přímé šetření v obcích, dotazníkové šetření MAS, 2014

Legenda:

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá, nutnost modernizace	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	------------------------------------	-----------------

Pozitivem je pokrytí většiny území bezdrátovým internetem. Největšími poskytovateli internetu v území jsou společnosti Via Media s. r. o., Cyrilek net o. s., KmNet s. r. o., Gemnet, s. r. o., Elektrokol (Pavel Kolář) nebo např. Telefonica O2. Jedinou obcí zcela bez pokrytí internetem jsou Kunkovice. Internet je téměř všude v regionu veden bezdrátově.

Převážná většina obcí využívá moderní obecní rozhlas zpravidla bezdrátový, starší typ zařízení s potřebou modernizace mají v Kunkovicích, Roštíně a v Dřínově. (SWOT 3 O – 4) Rozhlas je v obcích využíván nejen jako způsob informování občanů, ale především jako varovný systém sloužící k ochraně. (SWOT 3 S - 2)

2.3.2 Dopravní infrastruktura

Velká část území MAS Hříběcí hory se nachází mezi dvěma velkými dopravními tahy. Prvním z nich je dálnice D1 (Brno – Zlín) v úseku mezi obcemi Bezměrov a Zlobice. Z jižní strany území potom silnice I. třídy I/50 vedoucí kolem obcí Střílky a Zástřizly. MAS je relativně dobře vybavena čerpacími stanicemi na svém území. Nejvíce čerpacích stanic se nachází na zmíněném hlavním tahu, a to ve Zdounkách, v Roštíně, ve Střílkách a v Koryčanech. Další čerpací stanice jsou na Srnově (směr Dřínov) a v Morkovicích.

Silniční doprava

Hustota silniční sítě odpovídá potřebám obslužnosti mikroregionu, avšak technický stav některých silnic, obzvláště II. a III. třídy a místních komunikací, je často nevyhovující.

MAS má velmi dobré napojení na dálniční síť (blízkost dálnice D1) a silniční komunikace I. třídy (silnice číslo E 50 Brno – Uherské Hradiště). (SWOT 3 S - 3) Obce na území MAS jsou propojeny relativně hustou sítí silničních komunikací II. a III. třídy, nejfrekventovanější je silnice č. 432 spojující Kroměříž a Koryčany, která tvoří dopravní osu území. Intenzita dopravy na této komunikaci se pohybuje v řádu 1 000 – 3 000 vozidel/24 hodin. Právě obce na úseku Kroměříž Koryčany trpí intenzivní dopravou ve svých intravilánech (bezpečnost chodců a cyklistů) a také v extravilánech obcí (bezpečnost ostatních účastníků dopravy a vysoké počty kusů sražené zvěře v důsledku husté dopravy). Velmi vysoká intenzita dopravy panuje také na silnici I. třídy E 50. Tato sice neprochází přímo žádnou obcí nicméně je velmi blízko obci Zástřizly. Silnice je nebezpečná pro chodce, kteří přecházejí silnici z důvodu následování zelené turistické značky KČT. Dále blízkost silnice obtěžuje především obyvatele žijící v obci, které ruší hluk ze silnice, zejména tisíců motorkářů v letním období. Obyvatelé obce již zahájili činnost pro práce na protihlukové stěně a přechodové lávce v podobě petice. (SWOT 3 W-2) V těchto obcích je vhodné vybudovat dopravní bezpečnostní prvky. (SWOT 3 T-2)

Přímé napojení na dálnici D1 zajišťují silnice č. 428 (Kroměříž-Ivanovice na Hané, exit 236 D1) a č. 433 (Morkovice – D1 exit 244). Dostupnost území z dálnic a rychlostních komunikací (Příloha č. 7) je velice dobrá, a to i v porovnání se zbytkem Zlínského kraje a celou ČR.

Tabulka č. 9: Přehled silnic I. a II. třídy na území MAS Hříběcí hory a Zlínského kraje

Silnice I. třídy	47	Křenovice - Bezměrov - Kroměříž - Hulín
Silnice II. třídy	428	Ivanovice n. Hané - Pačlavice - Morkovice - Slížany - Zlobice - Kroměříž
	429	Mouchnice - Koryčany
	432	Kroměříž - Zdounky, Koryčany, Jestřabice
	433	Němčice na Hané - Uhřice - Morkovice - Slížany

Zdroj: Ředitelství silnic Zlínského kraje, 2015

Železniční doprava

Železniční doprava je na ústupu a v území je využívána spíše okrajově. Obslužnost zajišťuje jednokolejná regionální trať Kroměříž – Zborovice s příměstskou osobní dopravou a relativně silnou nákladní dopravou. Trať Morkovice – Nezamyslice byla zcela zrušena. Železniční spojení z Koryčan je již řadu let mimo provoz. Trať je bez pravidelné osobní dopravy, jsou zde provozovány jen speciální spoje při zvláštních příležitostech. Vnitrostátní spojení směrem na Brno, Olomouc a Ostravu je nejbližší dostupné ve stanici Kojetín, nejbližší dostupnou stanicí na mezinárodní trati je Hulín. Důležitým dopravním uzlem pro nákladní a osobní vlaky je nedaleké město Přerov. Dostupnost železničních stanic na vnitrostátní a mezinárodní trati z obcí MAS (příloha č. 8 a č. 9) je dobrá (SWOT 3 S – 4).

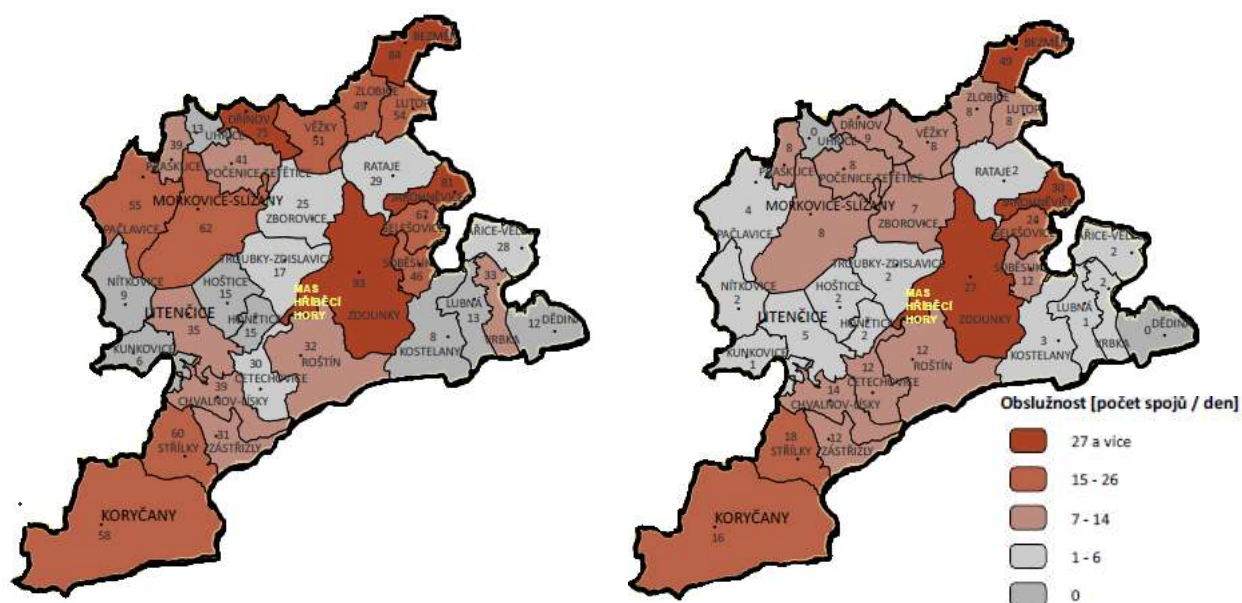
Veřejná doprava

Dopravní obslužnost, co se týče veřejné dopravy, je v současnosti spíše nepříznivá především z důvodů velkých rozdílů mezi obcemi – obecně mají větší nedostatky obce malé, ležící v okrajových částech území nebo okresu a mimo hlavní silniční tahy.

Podle počtu spojů veřejné autobusové dopravy je dopravní obslužnost obcí v území MAS hromadnou dopravou v pracovní dny nevyhovující (viz obrázek č. 4), stejně tak dopravní obslužnost ve dnech pracovního klidu (viz obrázek č. 5) - v rámci Zlínského kraje a v porovnání s okolními MAS vychází MAS Hříběcí hory v tomto ohledu jako podprůměrná.

Obrázek č. 4: Dopravní obslužnost v pracovní dny (vlevo)

Obrázek č. 5: Dopravní obslužnost o víkendech

(vpravo)

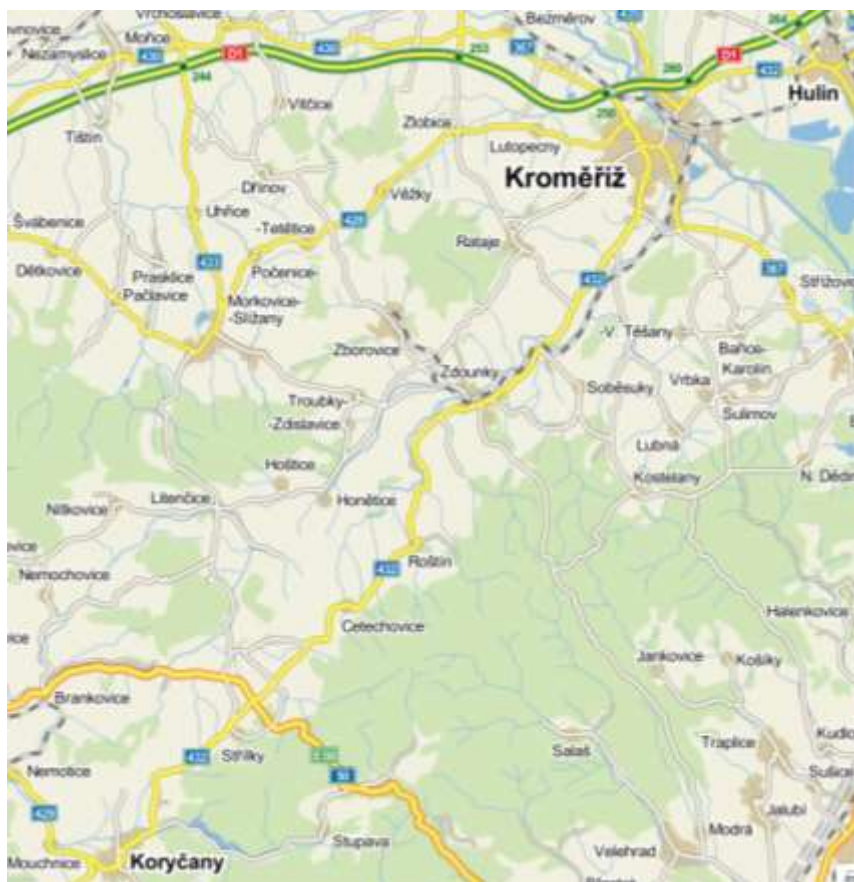
Zdroj: EKOTOXA, 2014

Kombinace autobusové a individuální osobní dopravy automobily umožňuje místním obyvatelům dostatečnou flexibilitu při dojezdu do zaměstnání. Individuální osobní doprava ale zvyšuje náklady rodin. Zejména u nízkopříjmových domácností může být tato položka natolik zatěžující, že hraje roli již při samotném vyhledávání zaměstnání.

Autobusová dopravní obslužnost je v oblasti MAS Hřibecí hory zajištěna převážně Kroměřížskou dopravní společností Krodos Bus a.s., část obcí může využívat i spoje dálkových autobusů. Množství spojů postupně během let klesá a to hlavně ve večerních hodinách ve dnech pracovního klidu a o svátcích. Problémem je také špatná návaznost veřejné dopravy na pracovní dobu v jednotlivých podnicích, zejména na odpolední a noční směny (SWOT 3 W – 3).

Z tohoto důvodu se zvyšuje počet osobních automobilů. To s sebou nese vyšší zatížení místních komunikací, náročnost na parkovací místa a zatížení životního prostředí. Zejména parkovací místa způsobují v mnoha obcích čím dál větší potíže (SWOT 3 W – 4). Autobusová doprava však zůstává nepostradatelnou zejména pro zajištění dopravní obslužnosti škol, a to zejména v odlehlých částech regionu.

Obrázek č. 6: Mapa hlavních komunikací

Zdroj: www.mapy.cz

Obrázek č. 7: Mapa železniční sítě

Zdroj: www.cd.cz

Letecká doprava

Nejbližší mezinárodní letiště se nachází v Brně-Tuřanech a je autem dobře dostupné po dálnici D1. Dojezdový čas (autem) z většiny území MAS na letiště Brno-Tuřany je 1-1,5 hod. Součástí areálu nemocnice v Kroměříži je heliport pro přistávání vrtulníků v případě akutních případů záchrany lidských životů. Sportovní letiště se na území MAS nenacházejí, nejbližší letiště s travnatou přistávací dráhou je k dispozici v Kroměříži, další v Otrokovicích a v Kyjově.

Cyklistická doprava

Jízdní kolo je tradičním dopravním prostředkem na většině území MAS, zejména v obcích, ležících v rovinaté části regionu. Cyklistika je významnou kategorií turistického ruchu. Přes území MAS vede několik dálkových cyklotras, které procházejí především jižní a jihovýchodní částí území. Severní část území v oblasti Litenčické pahorkatiny nabízí velmi dobrý terén pro horská, treková i silniční kola, avšak v tomto směru je zcela nevyužita. Obce mají zájem o rozšíření sítě cyklostezek na území svých katastrů a jejich společnou propagaci v rámci MAS s cílem zvýšení povědomí o území a rozvoj potenciálu cestovního ruchu a v neposlední řadě také zvýšení bezpečnosti svých občanů dojíždějících do zaměstnání. Více k této problematice je uvedeno v samostatné kapitole 3.5 Turistický ruch.

Cyklostezky jsou vedeny po lesních cestách, ale i po frekventovaných silnicích II. a III. třídy, což v konkrétních úsecích představuje značná bezpečnostní rizika, zejména v případě cyklotrasy č. 5012 Kroměříž-Koryčany, vedené pro frekventované silnici II. třídy. Místní i dálkové cykloturistické trasy jsou značeny a navázány na celorepublikový systém. Z dotazníkového šetření provedeného manažery MAS Hříběcí hory mezi starosty a občany vyplývá potřeba rozšířit a propojit jednotlivé cyklostezky a doplnit mobiliáře (SWOT 3 W – 5).

Jako alternativu k cyklotrasám lze v území MAS Hříběcí hory využít síť hipotras, které jsou sjízdné převážně pro horská a treková kola a lze jich také využít jako pěší trasy. Hipostezky mají své vlastní značení a jsou vybaveny mobiliářem na odpočinkových místech. Více v samostatné kapitole 3.5 Turistický ruch.

Tabulka č. 10: Přehled cyklotras, procházejících územím MAS Hříběcí hory

Číslo	Směr trasy
473	Otrokovice - Koryčany – Rajhradice
5012	Kroměříž - Koryčany
5013	Prostějov – Uherské Hradiště
5014	Staré Město - Trávník
5015	Spytihněv - Kvasice
5019	Nad Chvalnovem - Modrá
5020	Kroměříž - Kostelany
5150	Uherské Hradiště – Cimburk
5158	Samota – Vlčák - Bunč

V rámci dotazníkového šetření, které bylo prováděno mezi obyvateli a zástupci obcí, byl označen za největší problém v oblasti dopravy stav místních komunikací. Jejich údržba a rekonstrukce je pro

obce finančně nákladná. Obce potřebují rekonstruovat autobusové zastávky a rozšířit infrastrukturu pro bezpečnost chodců a cyklistů. Mezi obcemi Zástřizly a Střílky citelně chybí bezpečné přemostění nebo jiný způsob překonání frekventované rychlostní silnice E50.

2.3.3 Bezpečnost

V oblasti kriminality patří Zlínský kraj k jednomu z nejméně zatížených. Konkrétně mezi lety 2013 až 2015 se staví na poslední místa v zatíženosti regionů tímto jevem.

Úroveň zajištění bezpečnosti a ochrany obyvatel a majetku je na celém území MAS dobrá. Ochranu osob a majetku zajišťuje na celém území Policie ČR, Krajské ředitelství policie Zlínského kraje, Územní odbor Kroměříž, Obvodní oddělení Kroměříž a Obvodní oddělení Morkovice (SWOT 3 S – 5).

Bezpečnostní rizika v rámci území MAS jsou v oblasti bezpečnosti dopravy. Řada úseků silnic III. třídy je nebezpečná zejména v zimním období. Největším bezpečnostním rizikem pro obyvatele jsou možné střety chodců s vozidly zejména tam, kde je zvýšená frekvence pohybu chodců a cyklistů po vozovce. Vysoce rizikové jsou úseky silnic, kde pro chodce a cyklisty není k dispozici alternativní trasa, kterou by mohli bezpečně užívat. Mezi nejvíce nebezpečné úseky, hrozící kolizí chodec-vozdlo a cyklista-vozdlo, patří úsek silnice II. třídy č. 432 mezi obcemi Jarohněvice – Šelešovice – Zdounky – Střílky – Koryčany, Jestřabice – Koryčany a spojení mezi obcí Soběsuky a autobusovou zastávkou na trase Zdounky – Kroměříž u této silnice. Mezi další nebezpečné úseky patří spojení Pačlavice – Morkovice na silnici II. třídy číslo 428. Velmi nebezpečná je komunikace E 50, protínající území mezi katastry Zástřizly, Střílky Chvalnov-Lisky. Mezi těmito obcemi neexistuje žádné bezpečné propojení, přechod ani přemostění a místo je rizikové zejména pro cyklisty a chodce, kteří se potřebují dostat na druhou stranu.

Specifika regionu

Z předešlé analýzy dopravní a technické infrastruktury vyplývá, že technická vybavenost obcí je na standardní úrovni. Pod průměrem technické vybavenosti se nachází jen několik obcí většinou s velmi nízkým počtem obyvatel (např. Kunkovice).

Kde má region velké rezervy, je kanalizační síť a nakládání s odpadními vodami. Svou ČOV má jen několik obcí a tuto situaci je třeba řešit nejen ekologicky, ale také ekonomicky, což není vždy jednoduché. V současné době plánuje výstavbu ČOV pouze jedna obec a tuto situaci se snaží řešit jen několik dalších.

Dopravní situace v MAS také není zcela ideální, kvalita vozovek je dobrá pouze v případě silnic I. a II. třídy. U silnic III. třídy a zejména v případě místních komunikací je technický stav spíše špatný (SWOT 3 T – 1). Ne zcela uspokojivá je také bezpečnostní situace všech účastníků silničního provozu. Na mnoha vozovkách je doprava velmi intenzivní a bohužel pro cyklisty a turisty není často možné se pohybovat mimo ně (SWOT 3 O – 1). Dalším faktem, který silně ovlivňuje bezpečnost na silnicích

nižšího významu, je jejich údržba především v letních měsících jsou krajnice zarostlé vysokou trávou, která snižuje viditelnost a celou silnici velmi zužuje (SWOT 3 T – 3).

Dopravní obslužnost veřejnou dopravou se různí v závislosti na tom, o kterou jde obec. Výhodu mají obce na trasách vedoucích k centrům regionu, jako jsou Zdounky, Koryčany nebo Morkovice. Ostatní obce mimo tyto trasy se většinou potýkají s nedostatečnou obslužností autobusy a o víkendech téměř s žádnou. Jistým řešením by mohl být jiný způsob dopravování osob jak k lékaři, tak na úřady či do škol. (SWOT 3 O – 2)

2.4 Občanská vybavenost a služby

2.4.1 Základní služby v obcích

Ve vybavenosti jednotlivých obcí na území MAS jsou značné rozdíly. Občanská vybavenost hraje významnou roli při zájmu občanů o bydlení v obci a také rozhoduje o ceně nemovitostí. Vybavenost obcí zahrnuje především školství, zdravotnictví, sociální služby a zázemí pro sport a volnočasové aktivity. Vybavenost obcí se liší podle velikosti obcí, kdy nejširší vybaveností disponují největší obce MAS, a to Koryčany, Morkovice – Slížany a Zdounky. Značná část obyvatelstva, která dojíždí za prací a vzděláním do spádových měst, využívá služby občanské vybavenosti právě tam.

V regionu je potřeba podporovat zařízení plnící role sociálního koordinátora, jako např. komunitní školy, knihovny, zdravotní střediska, domovy důchodců, komunitní centra a kulturní domy tak, aby nedocházelo k prohlubování sociální izolace lidí (SWOT 4 O – 1). Účelem mnoha obcí je, aby obec žila, ne aby sloužila pouze k přespávání dojíždějícího obyvatelstva.

Kulturní zařízení a knihovny

Navzdory malé velikosti sídel jsou dobře dostupné i další služby. Kromě Hoštic a Kunkovic fungují ve všech obcích území MAS knihovny; kulturní domy má zhruba polovina obcí (SWOT 4 S – 1). Dotazníkové šetření odhalilo potřebu kluboven, komunitních center, kde by se mohli občané setkávat při volnočasových aktivitách a které by sloužily také jako zázemí pro místní spolkový život.

Pouze ve třech obcích je možné navštívit kino. Divadelní představení se konají příležitostně v sálech kulturních domů. Prostory pro umělecké výstavy jsou k dispozici ve dvou obcích. Funkci kulturního zařízení ve většině obcí zajišťují knihovny, ve větších obcích kulturní domy.

Služby se významně podílejí na celkové úrovni kvality života v obcích a mají zásadní vliv na tom, zda jsou obce atraktivní pro bydlení. S rostoucí velikostí obcí zpravidla roste také nabídka služeb. Souhrn výsledků dotazníkových šetření v obcích podává následující tabulka:

Tabulka č. 11: Dostupnost základních služeb v jednotlivých obcích

	Mateřská škola	Základní škola 1.-5. třída	Základní škola 6.-9. třída	Hostinec	Obchod	Praktický lékař	Dětský lékař	Zubní lékař	Kostel	Hřbitov	Knihovna	Hasiči / SDH	Pošta
Bařice-Velké Těšany													
Bezměrov													
Cetechovice													
Dřínov													
Honětice													
Hoštice													
Chvalnov-Lísky													
Jarohněvice													
Koryčany													
Kostelany													
Kunkovice													
Litenčice													
Lubná													
Lutopecny													
Morkovice-Slížany													
Nítkovice													
Nová Dědina													
Pačlavič													
Počenice-Tetětice													
Prasklice													
Rataje-Popovice													
Roštín													
Soběsuky													
Střílky													
Šelešovice													
Troubky-Zdislavice													
Uhřice													
Věžky													
Vrbka													
Zástřizly													
Zborovice													
Zdounky													
Zlobice													

Zdroj: přímé šetření v obcích, dotazníkové šetření MAS, 2014

Legenda

funguje dobře	funguje s dílčími problémy	je dostupné jinde	obec postrádá	obec nepostrádá
---------------	----------------------------	-------------------	---------------	-----------------

Vybavenost obcí z hlediska dostupnosti služeb je průměrná, což je dáno i faktem, že ve většině případů se jedná o malé obce do 500 obyvatel. Banku a policejní stanici mají pouze některé obce, požární stanice nebo alespoň základna sboru dobrovolných hasičů je přítomna v každé obci (s

výjimkou tří malých obcí). Hodnocení dostupnosti základních služeb v jednotlivých obcích je zobrazeno v předcházející tabulce č. 10. Z dotazníkového průzkumu plyne, že alespoň ve větších obcích chybí bankomat, obchod s potravinami a hospoda. Poptávka je také po cyklostezkách, hřištích a koupalištích.

2.4.2 Vzdělávání a školství

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jedna z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Dostupnost vzdělávacích zařízení je v současné době dobrá. S výjimkou několika obcí je dostupná školka a v přiměřené vzdálenosti i základní škola (alespoň 1. stupeň) (SWOT 4 S – 2). Veškeré instituce – mateřské a základní školy - zřizují jednotlivé obce, na území není žádná soukromá školka. Patnáct obcí nemá mateřskou školu. V pěti obcích je malotřídní základní škola (1. – 5. ročník), základní škola 1. – 9. ročník je v šesti obcích.

Dostupnost základních škol je dobrá a rodiče dětí si dnes mohou vybírat, do které školy děti přihlásí. Tento fakt není zcela potěšující pro venkovské školy, které každým rokem musí soupeřit o žáky s velkými městskými školami. Vzdělávání v obou typech ústavů má svá pro i proti. Udržení těchto škol do budoucna závisí, kromě počtu dětí ve školním věku, také na kvalitě poskytovaného vzdělání, úrovni vybavení škol, nabídce volnočasových aktivit a délce provozu školní družiny. Právě v posledních zmíněných mají venkovské školy stále rezervy a je vhodné vyslyšet poptávku po těchto aktivitách. (SWOT 4 W – 2)

Jesle nejsou k dispozici v žádné z obcí, tento typ zařízení vzhledem k současné sociální politice státu již není standardní součástí vybavenosti obcí a rodiči je vyžadován jen výjimečně.

Děti a mládež mají zajištěnu nabídku kvalitního využití volného času v základních uměleckých školách ve třech obcích.

Tabulka č. 12: Dostupnost mateřských škol (příloha č. 10)

Průměr	Hodnota
MAS Hříběcí hory	1,4 km
Zlínský kraj	0,7 km
Česká republika	1,6 km

Zdroj: ČSÚ – MOS 2011, ŘSD 2013

Tabulka znázorňuje dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližší MŠ. Vyjadřuje úroveň dostupnosti mateřských škol na území MAS. V tomto ohledu je MAS pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji, avšak blízko průměrné hodnotě v rámci celé republiky.

Kapacity v mateřských školách nejsou v současnosti dostačující. V obcích Pornice, Lutopecny, Zlobice, Zdounky a Bezměrov poptávka převyšuje aktuální kapacity MŠ – jedná se o základní předpoklad atraktivnosti pro mladé ekonomicky aktivní obyvatele a stabilizační faktor populace na venkově (SWOT 4 W – 3).

Tabulka č. 13: Předškolní zařízení na území MAS Hřibčíc hory

Název zařízení	Počet tříd	Kapacita	Kapacita jídelen
Mateřská škola Velké Těšany	1	23	23
Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, příspěvková	2	50	150
Mateřská škola Dřínov, příspěvková organizace	2	60	60
Mateřská škola Koryčany	4	90	150
Základní škola a Mateřská škola Kostelany	1	26	60
Základní škola a Mateřská škola Litenčice, příspěvk. org.	2	50	200
Mateřská škola Lubná	1	25	25
Mateřská škola Lutopecny	1	25	25
Mateřská škola Morkovice, příspěvková organizace	4	110	250
Mateřská škola Nová Dědina	1	30	30
Mateřská škola Pornice, příspěvková organizace	2	50	50
Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice	1	25	120
Základní škola a Mateřská škola Rataje	2	44	100
Mateřská škola Roštín	1	50	93
Základní škola a Mateřská škola Strálský, příspěvk. org.	2	55	500
Mateřská škola Zborovice, příspěvková organizace	2	60	60
Mateřská škola Zdounky	3	96	96
Mateřská škola Zlobice	1	37	37
Celkem	33	906	2029

Zdroj: Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, 2016

Základní školy na vesnicích hrají významnou roli při osídlování celého území. V obcích MAS je k dispozici pět základních škol pouze s prvním stupněm a šest základních škol s prvním i druhým stupněm. Základní školství na území MAS je na vyhovující úrovni, děti z menších obcí dojíždějí do škol linkovými autobusy, situace s dopravní obslužností, navázanou na docházku do škol, je v současnosti uspokojivá.

Kvalitu výuky by bezesporu zvýšily investice směřující k budovám škol a k dalšímu vzdělávání kantorů (SWOT 4 W – 1). Pro zvýšení kvality vzdělávání ve školách v celém ORP Kroměříž budou směřovat aktivity Místního akčního plánu vzdělávání, na němž ORP Kroměříž se svými partnery zahájí činnost v roce 2016 (SWOT 4 O – 2).

Školy mají zájem investovat do vybavení učeben (především technických učeben a jazykových laboratoří), vybavenost škol jak pro technické předměty, tak pro jazyky je různá. Nejlépe vybaveny jsou zejména školy ve větších obcích (např. ve Zdounkách). Většinou hůře či méně jsou vybaveny menší venkovské školy v malých obcích, kde na vybavení školy nezbývají prostředky z rozpočtu a na provoz školy obce přispívají. V budovách těchto škol se provádějí jen ty nejnnutnější investice. Rychle zastarávají především počítačové učebny.

Mezi investice, které v poslední době školy realizovaly, patří např.: zateplení budov (ZŠ Zborovice, Litenčice, Morkovice, Kostelany, Rataje), modernizace počítačové učebny (ZŠ Zborovice), rekonstrukce koteln, ... Stále jsou však budovy škol, které na zateplení a novou fasádu budovy teprve čekají např. ZŠ Roštín. Dalšími projekty, o které mají školy zájem, jsou investice do sportovišť, školních zahrad a environmentální výchovy. V budoucnu se budou více zaměřovat na inkluzi sociálně vyloučených osob, osob se zdravotním postižením či národnostních menšin. Mnoho budov škol není bezbariérově vybaveno.

Úroveň dostupnosti základních škol je dobrá (příloha č. 11), ačkoli v tomto směru je MAS pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i pod celorepublikovým průměrem.

Tabulka č. 14: Dostupnost základních škol

Průměr	Hodnota
MAS Hříběcí hory	2,5 km
Zlínský kraj	1,2 km
Česká republika	2,2 km

Zdroj: ČSÚ – MOS 2011, ŘSD 2013

Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližší základní škole (ZŠ s 1. stupněm, ZŠ s 2. st., ZŠ s 1. a 2. stupněm). Tabulka vyjadřuje úroveň dostupnosti základních škol na území MAS (SWOT 4 T - 1).

Na území MAS Hříběcí hory se nachází 18 obecních mateřských škol, z toho je 7 mateřských škol sloučeno ze základní školou a 11 funguje samostatně. Mateřské školy s více než jednou třídou jsou v 10 případech. Na území MAS Hříběcí hory funguje 5 malotřídních základních škol do pátého ročníku a 6 škol s úplným základním vzděláváním s devíti ročníky.

Tabulka č. 15: Kapacity základních škol na území

Název zařízení	Počet tříd	Kapacita zařízení	Úplná ZŠ/ malotřídní	Kapacita školních družin	Kapacita školních jídelen
Základní škola a Mateřská škola Bezměrov, příspě.	3	90	1 – 5	60	150
Základní škola a Mateřská škola Kostelany	2	35	1 – 5	20	60
Základní škola Koryčany	11	360	1 – 9	60	500
Základní škola a Mateřská škola Litenčice, příspě. org.	7	130	1 – 9	35	200
Základní škola Morkovice, příspě. organizace	19	600	1 – 9	100	650
Základní škola a Mateřská škola Počenice - Tetětice	3	90	1 – 5	25	120
Základní škola a Mateřská škola Rataje	2	55	1 – 5	45	100
Základní škola Roštín	2	60	1 – 5	30	30
Základní škola a Mateřská škola Střilky, příspě. org.	7	160	1 – 9	48	500
Základní škola Zborovice, příspě. organizace	9	250	1 – 9	90	350
Základní škola Zdounky, příspě. organizace	9	350	1 – 9	70	400
Celkem	74	2180	-	583	3060

Zdroj: *Rejstřík škol a školských zařízení MŠMT, 2016*

Střední školy - na území MAS se nachází pouze jedno zařízení nabízející středoškolské vzdělávání. Střední odborná škola podnikatelská PROFIT Zdounky pořádá semináře, rekvalifikační a vzdělávací kurzy v oboru barman, obsluha osobního počítače a účetnictví, dále nabízí vzdělávání zdravotních sester. Celková dostupnost středních odborných škol, odborných učilišť a integrovaných škol je dobrá, dostupnost gymnázií je obtížnější.

Tabulka č. 16: Dostupnost SŠ a SOŠ (Příloha č. 12)

Průměr	Hodnota
MAS Hříběcí hory	7,8 km
Zlínský kraj	6,9 km
Česká republika	8,0 km

Zdroj: *MŠMT – Rejstřík škol 2013, ŘSD 2013*

Vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližší střední odborné škole, střednímu odbornému učilišti nebo střední integrované škole vyjadřuje úroveň dostupnosti středních odborných škol a učilišť na území MAS. V tomto směru je MAS mírně pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji, avšak nad celorepublikovým průměrem.

Tabulka č. 17: Dostupnost gymnázií (Příloha č. 13)

Průměr	Hodnota
MAS Hřibecí hory	11,7 km
Zlínský kraj	9,1 km
Česká republika	9,9 km

Zdroj: MŠMT – Rejstřík škol 2013, ŘSD 2013

V tabulce je uvedena vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce k nejbližšímu gymnáziu. V tomto směru je MAS pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i pod celorepublikovým průměrem.

Základní umělecké školy, volnočasová zařízení

Na území MAS působí 3 základní umělecké školy: ZUŠ ve Zdounkách, odloučené pracoviště ZUŠ Zdounky v Koryčanech a pobočka ZUŠ Kroměříž v Morkovicích se zaměřením převážně na hudební, výtvarnou a dramatickou výchovu. Zájmové kroužky poskytuje většina základních škol ve svých prostorách mimo vyučování. Kroužky se zaměřují především na rozvíjení tvořivých a pohybových aktivit – výtvarné, keramické, dramatické, taneční, sportovní. Výuka základních pohybových dovedností (plavání, bruslení), ale např. i podpora zdravého životního stylu (kroužek saunování v Kostelanech) probíhají v rámci vyučování ZŠ – výuka plavání probíhá na plaveckém bazénu v Kroměříži, ve Vyškově a v Aquacentru ve Zdounkách.

Základní umělecké školy nabízejí kvalitní využití volného času dětí a mládeže, udržují tradice a kulturu v obcích, proto MAS považuje za velmi důležité jejich činnost všestranně podporovat (SWOT 4 S – 3).

Celoživotní vzdělávání

Na území MAS v současnosti neprobíhají žádné systematické programy, poskytující celoživotní vzdělávání občanů, nicméně vhodné prostory k dispozici jsou. Školící centra s moderním vybavením jsou k dispozici v areálu společnosti G3 v Těšánkách, společnosti ENERGO IPT ve Zdounkách, dále v areálu Pilany ve Zborovicích, vhodné prostory nabízí i SOŠ podnikatelská PROFIT ve Zdounkách.

Na území MAS Hřibecí hory se nachází 18 obecních mateřských škol, z toho je 7 mateřských škol sloučeno se základní školou a 11 funguje samostatně. Mateřské školy s více než jednou třídou jsou v 10 případech. Na území MAS Hřibecí hory funguje 5 malotřídních základních škol do pátého ročníku a 6 škol s úplným základním vzděláváním s devíti ročníky.

V obcích MAS Hřibecí hory jsou i mateřská centra pro rodinu, která umožňují smysluplné trávení volného času se svými dětmi. Jedním z nich je *Sdružení Hnízdečko* ve Zdounkách, pod místní farností Zdounky – Roštín, dále *Dětský klub Kulihrášek*, inspirovaný lesní školkou, ve Věžkách, který funguje prozatím jen v době letních a jarních prázdnin a *Mateřské centrum Sluníčko* v Morkovicích.

2.4.3 Zdravotnictví a sociální služby

Zdravotnictví

Zázemí pro zajištění zdravotní péče je dle zjištění z dotazníkových šetření dostačující, ačkoli zdravotnická zařízení zdaleka nejsou přítomna všude. Obyvatelé malých obcí jsou zvyklí za zdravotní péčí dojíždět do větších obcí nebo do okolních měst. Obslužnost zdravotnickou záchrannou službou je ne zcela příznivá. Důvodem je rozlehlost a členitost území. Dostupnost zdravotnických služeb na území MAS je nerovnoměrná. Zatímco ordinace praktických a dětských lékařů jsou k dispozici ve větších obcích (Zdounky, Morkovice, Litenčice, Koryčany, Zborovice), za lékaři-specialisty (stomatologie, gynekologie, aj.) je z převážné části regionu nutno dojíždět mimo území MAS (Kroměříž, Vyškov, Kyjov). Pokrytí území zdravotnickou záchrannou službou jako složkou integrovaného záchranného systému je v některých místech problematické, jak vyplývá z následující přehledové tabulky.

Tabulka č. 18: Dostupnost zdravotnické záchranné služby (příloha č. 14)

Průměr	Hodnota
MAS Hříběcí hory	12,2 km
Zlínský kraj	9,2 km
Česká republika	8,7 km

Zdroj: Krajské evidence ZZS 2013, ŘSD 2013

Tabulka č. 16 znázorňuje vzdálenostní dostupnost po dopravní síti z centra obce ke středisku záchranné služby a rychlé zdravotnické pomoci včetně detašovaných pracovišť. V tomto významném indikátoru byla MAS v roce 2013 pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i pod celorepublikovým průměrem. V roce 2015 byla v Morkovicích – Slížanech otevřena nová výjezdová základna Zdravotnické záchranné služby Zlínského kraje. Zprovozněním nové základny došlo ke zlepšení dostupnosti přednemocniční neodkladné péče pro téměř 10 tis. obyvatel spádového území a jeho návštěvníků (SWOT 4 S – 4, T – 2).

Sociální služby

Sociální služby na území MAS Hříběcí hory poskytuje Domov pro seniory Koryčany, Domov pro osoby se zdravotním postižením Zborovice, Domov pro seniory a domov pro osoby se zdravotním postižením Pačlavice, Charitní dům pokojného stáří Cetechovice, Dům s pečovatelskou službou Dřínov, Dům s pečovatelskou službou Morkovice, Pobytový dům pro seniory a zdravotně postižené Domov Popovice s.r.o. V obcích je monitorován dlouhodobý zájem o vybudování domů s pečovatelskou službou, denních stacionářů pro seniory nebo výstavbu sociálních bytů. V části území poskytuje terénní sociální služby Oblastní charita Kroměříž.

Vzhledem ke stoupajícímu průměrnému věku obyvatel v území MAS se do budoucna dá očekávat vzrůstající potřeba sociálních služeb pro seniory a zdravotně nesoběstačné občany. Kapacita stávajících zařízení s pečovatelskou službou je již nyní zcela naplněna. Hlavní část péče o seniory se na venkově tradičně odehrává v rodinách. Stále funguje model vícegeneračního společného soužití,

kdy si rodiče a děti vzájemně poskytují péči, hlídání dětí, apod. Vzhledem k tomu, že si velká část obyvatel přeje zůstat co nejdéle doma, bude podporována zejména terénní forma pomoci.

Z proběhlých šetření vyplývá, že by občané uvítali jak pomoc terénního sociálního pracovníka, tak i pracovníka poskytujícího zdravotnické služby. V současné době poskytuje terénní služby zejména Oblastní charita Kroměříž. Ta má však dlouhodobě převis poptávky nad nabídkou a není schopna zajíždět do vzdálenějších oblastí. Z proběhlých šetření mezi obyvateli a starosty obcí jednoznačně vyplývá, že musí být sociální a zdravotní služby komplementární. Vzhledem k tomu, že do budoucna nebude dostatek volných míst v domovech pro seniory, je potřeba již nyní začít pracovat na zajištění péče o starší a nesoběstačné osoby. Péči mohou zajistit rodinní příslušníci, ti ale budou muset opustit pracovní trh, nebo právě komunitní sociální a zdravotní pracovníci. Zároveň tím bude podpořena deinstitucionalizace sociální a zdravotní péče, což je jednou z priorit Evropské unie. V rámci komunitního projednávání občané často jako problém uváděli mimo jiné také nedostatek srozumitelných informací. Roli zprostředkovatele by do budoucna měli hrát právě komunitní sociální a zdravotní pracovníci (SWOT 4 T - 4).

Početnou skupinou využívající sociální služby jsou také osoby závislé na návykových látkách, případně osoby ohrožené touto závislostí. Ze statistik Kontaktního a poradenského centra Plus, které sídlí v Kroměříži a poskytuje terénní program mj. i na území MAS, vyplývá, že v roce 2014 využilo jeho služeb 302 klientů, z nichž asi 83 % užívá nitrožilně pervitin. Pracovníci zaznamenali celkem 3706 kontaktů. Průměrný věk uživatelů drog se pohybuje okolo 30 let, patří tedy mezi ekonomicky aktivní obyvatele.

Významnou sociální službou je nyní odborné sociální poradenství, zejména pak dluhové poradenství. V současné době je tato služba poskytována ve městě Kroměříž, je však velmi přetížená a čekací lhůty jsou v řádech měsíců, což je v této problematice pro klienty kriticky dlouhá doba. Velmi by pomohlo, kdyby se služba rozšířila i do jiných oblastí regionu. (SWOT 4 W - 4)

Stále častěji se napříč celým regionem objevuje potřeba sociálního bydlení a to jak pro mladé rodiny, tak pro samoživitele či mladé po odchodu z dětských domovů nebo pro seniory. Z komunitního projednávání této oblasti také vyplývá, že je na území MAS nedostatek chráněných dílen. Chráněné dílny nabízejí zaměstnání pro osoby se zdravotním postižením, které nemohou pracovat na běžném trhu práce, a tím přispívají k jejich začlenění do společnosti.

Velkým problémem, na který upozorňují všichni poskytovatelé sociálních služeb, je problematika financování. Poskytovatelé upozorňují na dlouhodobou nejistotu spojenou s těžko předvídatelným tokem finančních prostředků. Místní akční skupina Hříběcí hory se v roce 2015 zapojila do pracovní skupiny „sociál ORP Kroměříž“, kde se problematikou sociálních služeb zabývají odborníci a místní poskytovatelé sociálních služeb z regionu a snaží se hledat vhodná řešení vznikajících problémů (SWOT 4 O – 3, 4).

Dobrovolnictví

Dobrovolnictví na území MAS funguje v rámci sousedské výpomoci. Lidé na venkově byli zvyklí si vzájemně pomáhat. Analýza území ukázala, že obecně na Kroměřížsku není dobrovolnictví příliš

zakořeněno. Dobrovolnictví stejně jako mnoho jiných aktivit musí být dobře promyšleno a zkoordinováno, aby mohlo vytěžit maximum. Mladí lidé jsou plni energie a optimismu a jsou schopni a ochotni se o ni podělit. Dobrovolnictví může být v oblastech péče a ochrany ŽP, sociálních služeb, kultury a sportu, mládeže. Myšlenkou je nabídnout dobrovolníkům oblast, která je pro ně zajímavá a atraktivní.

2.4.4 Ostatní služby

V osmi obcích regionu chybí to základní, a sice obchod s potravinami. V tomto počtu nejsou zahrnuty místní části některých obcí, takže počet obcí bez obchodu je ve skutečnosti ještě vyšší. Lidé proto nejčastěji nakupují ve městě Kroměříži, kde je velké množství supermarketů a specializovaných obchodů. Starší nebo méně pohybliví občané jsou často závislí pouze na místních prodejnách, které v některých obcích doposud nahrazuje pojízdná prodejna, a na ochotě sousedů a rodinných příslušníků, kteří jim nakoupí. V regionu se téměř nevyskytují stánky a prodejny rychlého občerstvení. (SWOT 4 T – 3)

K venkovskému rázu vesnic patří hostinec a v minulém století nebylo mnoho obcí, kde hostinec neexistoval. Byl místem, kde se lidé scházeli nejen kvůli občerstvení, ale v menších obcích byl i místem pro kulturu - taneční zábavy, divadla apod. Dnes je situace jiná. Hostinec jako místo setkávání místních lidí i centrum společenského života zdaleka není k dispozici v každé obci – hostinec nemá šest obcí, chybí také ve většině místních částí. Navíc jen málo z těchto zařízení má v provozu i kuchyni a nabízí stálou nabídku teplých jídel. Na druhou stranu jsou v regionu v menší míře také nekuřácké restaurace, které nabízejí kvalitní zázemí a služby. Chybějící pohostinská a stravovací zařízení (i sezónní) jsou překážkou v rozvoji turistického ruchu v regionu.

Specifikace regionu

V rámci rozvoje lidských zdrojů v území se chce MAS zaměřit mimo jiné na nejnižší věkovou skupinu – předškolní a školní děti a mládež. Z dotazníkových šetření a jednání se zástupci obcí i s občany vyplynula pro období 2014-2020 potřeba podpory rozvoje předškolních i školních zařízení, tj. zlepšení stavu budov, úprava okolí těchto zařízení, zkvalitnění vybavení, školení a odborné kvalifikace personálu (učitelé, vychovatelé, soc. pracovníci).

Mezi rodiči předškoláků a školáků stoupá zájem o ekologickou výchovu a volnočasové aktivity, zaměřené na poznávání a ochranu přírody, šetrné hospodaření a využití krajiny. V rámci realizace SCLLD se MAS zaměří na rozvoj těchto aktivit ve školách a školkách, ale i v obcích. Mezi vhodné záměry patří pořádání vzdělávacích programů zaměřených na poznávání přírody na území MAS, přizpůsobených pro různé věkové kategorie, zakládání demonstračních zahrad ve školách a školkách a související vzdělávání školských pracovníků, dále tematické programy zaměřené na ekologii a ochranu životního prostředí pro širokou veřejnost.

V jednotlivých obcích uvedli respondenti dotazníkových šetření potřebu zřízení komunitního centra, kde by mohly být realizovány vzdělávací programy pro děti předškolního a školního věku, ale také kulturní program pro dospělé. Komunitní centra by mimo jiné nabídla podmínky a prostory pro smysluplnou náplň volného času dospívající mládeže, a tak by vedle kulturních a sportovních zařízení

vhodně doplnila nabídku vybavenosti obcí. Např. ve městě Koryčany, které je sídlem s největším počtem obyvatel v MAS, citelně chybí centrum volného času s ucelenou nabídkou zájmových kroužků a aktivit.

Náplní programů celoživotního vzdělávání, které by podpořily rozvoj vzdělanosti obyvatel v MAS, by mohly být kurzy počítačové a finanční gramotnosti, jazykové kurzy, vzdělávací kurzy zaměřené na udržitelné zemědělství, chov koní a hospodářských zvířat. Poptávka je po vzdělávacích kurzech, přizpůsobených potřebám seniorů a skupin, ohrožených znevýhodněním na trhu práce, např. žen po mateřské dovolené, absolventů, osob v produktivním věku obtížně hledajících uplatnění na trhu práce, např. osob v předdůchodovém věku.

2.5 Cestovní ruch, turistika a rekreace

Hlavní atraktivita cestovního ruchu na území MAS Hřibecí hory jsou bezesporu Chřiby se svou dominantou - rozhlednou Brdo a mnoha dalšími krásnými místy. Ne náhodou se historický název Chřibů objevuje v názvu MAS. Méně významná je potom Litenčická pahorkatina, která je o něco nižší a tvoří přírodní předěl mezi rovinatou Hanou a kopcovitým Slováckem. Součástí těchto dvou celků jsou dva přírodní parky a 12 chráněných území, které společně tvoří ideální podmínky pro výlety a aktivní trávení volného času.

Obce samotné v oblasti Hřibecích hor nepatří k tradičním turisticky vyhledávaným místům. V území se však nachází velký počet kulturních a přírodních zajímavostí, které představují dobrý výchozí potenciál pro rozvoj turistického ruchu. Pozitivem pro turistický ruch je velice dobrá dostupnost oblasti, přímé napojení na dálnici D1 a silnici č. 432 Brno – Uherské Hradiště. Další výhodou je strategická poloha mezi velmi vyhledávanými turistickými cíli – Kroměříží s památkami UNESCO, Bučovicemi, pohořím Chřiby s hradem Buchlov a Velehradem, významným poutním místem a centrem Velké Moravy. Oblast Hřibecích hor by se mohla stát ideální destinací pro měkké formy cestovního ruchu, agroturistiku a zejména aktivní trávení volného času – pěší turistiku a cykloturistiku.

2.5.1 Přírodní potenciál

Jak již bylo zmíněno, největší přírodní potenciál v sobě skýtá především část území MAS, která patří do přírodního parku Chřiby. Území nabízí výborné podmínky především pro cykloturistiku, různé formy pěší turistiky i hipoturistiku. Chřiby jsou zároveň Evropsky významnou lokalitou, zařazenou do soustavy Natura 2000. (SWOT 5 S – 2)

Mezi obce v těsné blízkosti Chřibů patří Koryčany, Střílky, Zástřizly, Cetechovice, Roštín, Zdounky (Divoky, Cvrčovice), Kostelany, Vrbka, Lubná a Nová Dědina. V samotných chřibských lesích je mnoho turisticky vyhledávaných míst. Jsou to přírodní atraktivity jako Komínské skály nedaleko Bunče, skalní útvar Kozel, Kazatelna nedaleko Koryčan, Ctiborův dub - památný strom nedaleko Stříleckého hradu, k němuž se váže mnoho pověstí, nebo skalní útvar Budačina.

V útrokách lesů se vyskytuje nespočet lesních pramenů a studánek (mezi nejznámější patří studánka u Lvích hlav, studánka u Prusinovky, studánka u Roštínské kaple³). Další zajímavostí těchto míst jsou pozůstatky dávné minulosti ve formě staveb z dob budování Baťovy neboli protektorátní dálnice. Tato dálnice měla vést z Terezína přes Prahu, Jihlavu, Brno, Zlín do Žiliny, Košic a Užhorodu. Nejvíce těchto staveb se nachází nedaleko obce Zástřizly a potom na spojnici vrcholů Vlčák a Bunč. Historii místa dokazuje také mnoho památníků a sakrálních památek, např. památník partyzánů nedaleko Lesního penzionu Bunč a obce Roštín nebo smírčí kříž u Kudlovské doliny. (SWOT 5 S – 5)

Na území MAS se nachází mnoho chráněných území, i tato místa jsou vyhledávána turisty. Jedná se o Národní přírodní rezervaci Strabišov-Oulehla, Přírodní rezervaci Záskalí, Stará Hráz, Národní přírodní památku Křeby, Přírodní památku Bralová, Drážov, Kamenec, Kazatelna, Komínky, Kozel, Přehon a Včelín.

2.5.1.1 Studánky a prameny

Studánek a pramenů se na území MAS nachází nespočet, některé jsou veřejnosti známé, jiné méně. Je třeba si uvědomit význam studánek a pramenů v krajině, nejen jako turistického cíle, zdroje pitné vody pro pocestné, ale také jako prvku zvyšujícího biodiverzitu v krajině a napajedla pro zvěř.

V rámci projektů spolupráce MAS úspěšně realizovala projekt „Obnovme prameny střední Moravy“. Cílem projektu byla obnova povědomí u široké veřejnosti o historických studnách, studánkách, pramenech a minerálních pramenech. Naplnění těchto cílů bylo dosaženo pomocí výstavby a revitalizace studánek, studní, pramenů a napajedel (Lebedov, Prasklice, Litenčice, Rozárov, Těšánky, Nětčice, Divoky, Pornice).

2.5.1.2 Turistika a cyklistika

Tras značených Klubem českých turistů je na území MAS velké množství. Nej hustší síť značených tras je v lokalitě Chříby, kde se kříží mnoho těchto tras a stezek, viz obrázek 8.

---

³ Všechny tyto studánky a mnoho dalších je vyobrazeno v mapě Hipostezek „Křížem krázem jihozápadním Kroměřížskem“, MAS Hříběcí hory.

Obrázek č. 8: Turistické trasy v MAS Hřibčcí hory, Chřibíby

Zdroj: www.mapy.cz

2.5.1.3 Naučné stezky

Naučné stezky trpí nedostatečnou propagací, i když některé jsou veřejně známé z důvodů jejich dlouholeté tradice (např. NS Boří). (SWOT 5 W – 2)

Jedna z naučných stezek, a to **Spáčilova naučná stezka**, vede z Kostelan přes Tabarky, PP Budačina, Záskalí a Komínky na Bunč. Stezka měří přibližně 14 km.

Další naučnou stezkou je **NS Boří**, ta je v místní části obce Zdounky, v Divokách. Stezka měří asi 4,5 km a má 16 zastavení ve formě informačních tabulí. Byla vybudována Českým svazem ochránců přírody v roce 1995.

Naučná stezka Příroda a okolí Střilek prochází přírodou chřibských lesů. Má 11 zastavení, z nichž poslední se nachází u barokního hřbitova ve Střilkách, který je Národní kulturní památkou. Stezka je v péči ZŠ a MŠ Střilky.

Poslední naučnou stezkou je **Naučná stezka v areálu Gruntu Galatík** v místní části obce Zdounky, v Těšánkách. Patří mezi nejmladší v regionu MAS, její trasa vede také okolo známé rozhledny Zdenička.

2.5.1.4 Cyklistické trasy

V kapitole věnující se dopravě je uveden přehled cyklotras, které procházejí územím MAS Hřibčcí hory. Přestože území skýtá velký potenciál pro tento sport, značených cyklotras není mnoho (SWOT 5 W – 4). Ve sledovaném území jsou nedostačující nejen cyklistické trasy vhodné pro trávení volného času, ale také trasy při hlavních tazích, které by sloužily především pro bezpečnou dopravu do škol a zaměstnání.

Cyklisté proto využívají ostatní značené trasy, jako jsou turistické trasy a hipotrasy. Na území se pohybují jak cyklisté na silničních kolech na zpevněných komunikacích, tak cyklisté na horských, sjezdových a trekových kolech (SWOT 5 S - 4). Cyklisté tvoří významnou cílovou skupinu návštěvníků území a je vhodné přizpůsobit tvořící se infrastrukturu také jejich potřebám (SWOT 5 O – 4).

2.5.1.5 Hipotrasy

Území MAS je v rámci České republiky výjimečné svým propracovaným systémem hipotras, které slouží nejen jezdcům na koních, ale také pěším turistům a jsou sjízdné i pro horská a treková kola. (SWOT 5 S - 1.)

Vedle tradičního pásového značení Klubu českých turistů a značení cyklostezek představují hipotrasy další systém značených stezek v krajině, a to včetně doprovodné infrastruktury v podobě zastřešených odpočívadel. Stezky jsou cíleně vedeny poblíž studánek (možnost napojit koně a osvěžit jezdce) a umožňují tak poznávání krás území jiným způsobem, než na jaký je turista zvyklý odjinud. Putování po hipostezkách umožňuje výběr z uzavřených okruhů, takže je možné zahájit a ukončit trasu v jednom místě.

Kvůli zamezení kolizí koní s dopravou jsou stezky vedeny převážně mimo silniční komunikace, což zajišťuje bezpečný pohyb po trasách, které jsou tak vhodné pro rodiny s malými dětmi. Hipostezky v MAS Hřibecí hory jsou ideálními trasami pro provozování nového sportu – tzv. severské chůze s dlouhými holemi (nordic walking), která získává na oblibě zejména mezi aktivními seniory a je doporučována osobám se zhoršenou kloubní mobilitou.

2.5.1.6 Zimní sporty

Územím MAS Hřibecí hory, přesněji územím Chřibů, prochází značená trasa pro běžkaře. V případě sněhové pokrývky je tedy možné urazit mnoho kilometrů po těchto značených trasách, které pokračují mimo území MAS.

Nejbližší lyžařský vlek se nachází v nedaleké Stupavě a Osvětimanech, které však leží mimo území MAS Hřibecí hory.

2.5.1.7 Příležitosti ke koupání

Příležitostí ke koupání je v MAS několik, ale vzhledem k rozlehlosti a členitosti území je jejich počet spíše nedostatečný. Klasická koupaliště jsou ve městě Koryčany, Morkovice a v obci Roštín. Alternativou je koupací biotop v Honěticích, kde je voda filtrována pomocí kořenové čistírny.

2.5.2 Historický a kulturní potenciál

Kulturní a historický potenciál oblasti ovlivňuje především historie a tradice. Území MAS má svou minulost velmi bohatou. Důkazem je nejen velké množství božích muk, drobných sakrálních památek a soch svatých v krajině, ale také počet zámků a pozůstatků stavení v obcích.

2.5.2.1 Kulturní a historické památky

Fenoménem mezi památkami jsou bezesporu zámky. Na území 33 obcí patřících do regionu MAS Hřibecí hory je vysoká koncentrace převážně barokních zámků a památek, které jsou využívány různým způsobem. Mezi další zajímavé stavby a zároveň atraktivní místa pro návštěvníky regionu patří např. větrný mlýn ve Velkých Těšanech nebo Muzeum košíkářství v Morkovicích. (SWOT 5 S – 3) Jednotlivé stavby a turistické cíle jsou jmenovitě uvedeny včetně stručného popisu, viz Příloha č. 15.

2.5.2.2 Kulturní a společenské akce

V regionu MAS Hřibecí hory se uskutečňuje spousta společenských akcí, většinou pro obyvatele konkrétní obce a obyvatele obcí v nejbližším okolí. V území MAS je však několik tradičních událostí, které nesou často regionální význam. Jsou to:

- **Prodejní výstava „Zahrada Věžky“** – tato akce má velmi dlouhou historii a tradičně se koná v zámeckém parku ve Věžkách. Výstava je zejména pro zahrádkáře, chovatele a pěstitele. Návštěvnost je vždy velmi vysoká a lidé se sjíždějí z různých koutů Moravy i Slovenska. Výstava se koná nyní již 3x v roce.
- **Pohádkový les Divoky** – den uspořádaný pro děti s rodiči se v Divokách koná již od roku 1983. Prochází se lesem „Boří“ a jeho částí, která patří k přírodní památce Kamenec. Pořadatelé jsou SDH Zdounky a Český svaz ochránců přírody Divoky. Návštěvnost se odvíjí od počasí. Z nedaleké Kroměříže je možné svézt se parním vlakem do Zdounek a k Divokám se dopravit autobusem.
- **Pivní slavnosti Kamínka Roštín** – víkendový hudební festival se v rekreačním areálu Kamínka u Roštína vždy v srpnu koná již déle než 20 let. Událost navštívilo již mnoho známých interpretů a tisíce hostů a milovníků piva.
- **Předsilvestrovský výstup na Brdo** – velkou účast má také tradiční předsilvestrovský výšlap na Brdo. Na tomto místě se scházejí turisté ze všech směrů. Především, když přeje počasí, je návštěvnost obrovská. Na vrcholu všechny čeká občerstvení a setkání se starými známými opět po roce.
- Dalšími tradičními setkáními jsou hasičské soutěže v regionu, zábavy a plesy, Festival dechových hudeb ve Zdounkách, Výstavy drůbeže ve Zdounkách nebo akce na Ranči v Kostelanech.

2.5.3 Turistická infrastruktura

2.5.3.1 Ubytovací kapacity a stravovací zařízení

Na území MAS jsou k dispozici ubytovací zařízení hotelového typu, nabízející širokou paletu služeb ve velmi vysoké kvalitě (Ranč Kostelany, Lesní penzion Bunč, Penzion a restaurace Zlobice, Motorest Samota). Dále území MAS nabízí ubytování typu penzionu a ubytovny (např. Kamínka Roštín, Sokolovna Roštín, Dvůr Honětice, Kozojedský dvůr, ubytovna Aquacentrum Zdounky,...).

Současná nabídka ubytovacích kapacit však není dostačující. Pro rozvoj turistického ruchu bude nezbytné podpořit vznik menších nebo sezónních ubytovacích zařízení, zaměřených na méně náročnou klientelu, cykloturisty a rodiny s dětmi (SWOT 5 W – 5). Rozvoj ubytovacích kapacit v malých obcích a ubytování v soukromí by vytvořil prostor pro novou klientelu, která vyhledává ubytovací služby založené na dobrých osobních vztazích s majiteli a ráda se opakovaně vrací na stejné místo – turisty, kteří umí ocenit krásu krajiny a čisté životní prostředí a vyhovuje jim šetrný způsob rekreace, který nevyžaduje finančně a energeticky nákladné vstupy (zábavní areály, atrakce, velkokapacitní zařízení, speciální sportoviště, atd.). Ubytovací potenciál znázorňuje následující tabulka:

Tabulka č. 19: Ubytovací potenciál v rekreační zóně (příloha č. 16)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibecí hory	1,3
Zlínský kraj	4,3
Česká republika	4,7

Zdroj: ČSÚ (prosinec 2012)

Indikátorem je celkový počet lůžek na čtvereční kilometr. V porovnání se Zlínským krajem a ČR je tento údaj velmi nízký. Ukazuje na to, že v tomto směru je v území velký potenciál pro rozvoj ubytování i rekreačních zón. Dle hodnocení je v současnosti ubytovací potenciál velmi podprůměrný.

Po zjištění aktuálního stavu ubytovacích kapacit lze konstatovat, že nabídka na území MAS se zlepšuje, avšak stále je nevyrovnaná co do kvality a pokrytí území. V tabulce 18 jsou uvedeny maximální ubytovací kapacity, jejichž velkou část tvoří ubytování sezónní – letní (chaty a chatky). Informace o ubytování jsou navíc ve většině případů obtížně dostupné. Rozvoji cestovního ruchu v regionu by prospěla společná prezentace a propagace zajímavostí, atraktivních míst a nabídky ubytování.

Tabulka č. 20: Přehled ubytovacích kapacit v MAS Hřibecí hory

Obec	Ubytovací zařízení / počet lůžek (maximální kapacita, včetně přistýlek, chatků, apod.)	Lůžek celkem
Bezměrov	Bezměrovský dvůr	58
Honětice	Dvůr Honětice – penzion (24 lůžek), kemp (chatky)	30
Koryčany	Hipocentrum – 118 lůžek; Penzion Domov – 30 lůžek, Autokemp – 32 lůžek (chatky), Penzion hájenka u zdravé vody – 10 lůžek 2 soukromé chaty – 12 lůžek, Sportovní areál Jestřabice – 37 (lůžek) - chaty	239
Kostelany	Ranč Kostelany - 60 lůžek, Penzion VIP – 22 lůžek	82
Litenčice	Ubytování na zámku	12
Morkovice	Penzion Mezi stromy – 24 lůžek	24
Nítkovice	Ekofarma Kozojedský dvůr	24
Pačlavice	Rekreační středisko – 12 lůžek, Fara – 40 lůžek	52
Pornice	Chalupa k pronájmu – 10 lůžek	10
Prasklice	Fara – 25 lůžek	25
Rataje	Chalupa k pronájmu Rataje – 4 lůžka	4

Obec	Ubytovací zařízení / počet lůžek (maximální kapacita, včetně přistýlek, chat, apod.)	Lůžek celkem
Roštín	Rekreační areál Kamínka - 137 lůžek, Lesní penzion Bunč – 74 lůžek Sokolovna – 50 lůžek, Soukromé chaty – 43 lůžek	304
Střílky	Ubytování Ševčíková – 17 lůžek + přistýlky Apartmány Comfort – 20 lůžek, Vila Amphone – 16 lůžek	53
Zástřizly	Motorest Samota – 22 lůžek	22
Zdounky	Aquacentrum – 14 lůžek, Grunt Galatík Těšánky – 20 lůžek	34
Zlobice	Penzion Zlobice – 44 lůžek	44
Celkem		1 059

Zdroj: Terénní šetření MAS, 2014

Stravovací zařízení jsou většinou vždy při zmíněných ubytovacích zařízeních. Nicméně v regionu je mnoho dalších restaurací, hostinců a sezónních bufetů různých kvalit. Některá tato zařízení jsou samotná cílem turistů a cykloturistů. Jedním takovým cílem je např. vegetariánská restaurace Tilak ve Střílkách či Hospoda bez lípy v Nětčicích, která přes svou velikost okouzila mnoho hostů nejen z Nětčic. V mnoha obcích či částech obcí není v provozu žádné pohostinství, a tak ani projíždějící turisté nemají možnost se občerstvit. (SWOT 5 O – 7)

Dalšími zařízeními jsou Kamínka Roštín, Lesní penzion Bunč, Ranč Kostelany či Bezměrovský dvůr, kde se konají svatby, rodinné oslavy, vepřové hody a dýňové či jahodové víkendy.

2.5.3.2 Informační centra

Na celém území MAS se nachází pouze jedno informační centrum, a to ve Střílkách díky baroknímu hřbitovu, který každoročně láká množství turistů. Na území evidentně schází min. jedno až tři turistická informační centra, která by mohla fungovat nejen jako informační bod, ale také jako prodejna map, místní literatury a pohlednic a pořadatel besed a přednášek. V současné době se turisté musejí spolehnout pouze na internet a informace, které jim dají poskytovatelé služeb (restaurace či penziony). (SWOT 5 O - 5)

2.5.3.3 Agroturistika

Hlavní náplní zařízení, která nabízejí agroturistiku na území MAS Hřibecí hory, je chov koní a jezdecký sport. Vyjížďky na koních nabízí velký počet farem a rančů. Mezi další nabízené služby patří ustájení koní, výuka jízdy na koni pro děti i dospělé a specializovaný trénink v jednotlivých jezdeckých disciplínách. Další rozvoj agroturistiky plánují zemědělské a podnikatelské subjekty ve více obcích (Litenčice, Hoštice, Nítkovice – Kozojedsko, aj.) (SWOT 5 O – 6)

Agroturistiku nabízejí:

- Hipocentrum Koryčany
- Ranč Kostelany
- Grunt Galatík Těšánky
- Dvůr Honětice
- Farma Luki Lhota u Pornic (bez ubytování)

- Farma Pornice Miroslav Janeček (bez ubytování)
- Ekofarma Kozojedský dvůr
- Farma Divoky
- Jezdecký areál Skržice

2.5.3.4 Rybolov a myslivost

Příležitosti ke sportovnímu rybolovu jsou na rybnících v areálu Gruntu Galatík v Těšánkách. Široké možnosti rybaření a ubytování nabízí areál Sportovního rybářství v Koryčanech-Jestřabicích. Mezi další možnosti rybaření patří vodní plochy v Popovicích, Lutopecnách, Zborovicích, Morkovicích, Lískách, Pornicích, Troubkách, Těšánkách a Lubné.

Na území hospodaří mnoho mysliveckých spolků nebo honebních společenstev jak na polních, tak na lesních pozemcích. Loví se zde především zvěř černá, dále pak zvěř vysoká, srnčí a v malém rozsahu také drobná zvěř. Myslivost je na našem území zároveň produktem cestovního ruchu, na území je několik poskytovatelů loveckých zážitků ve formě poplatkových lovů.

2.5.3.5 Geocaching

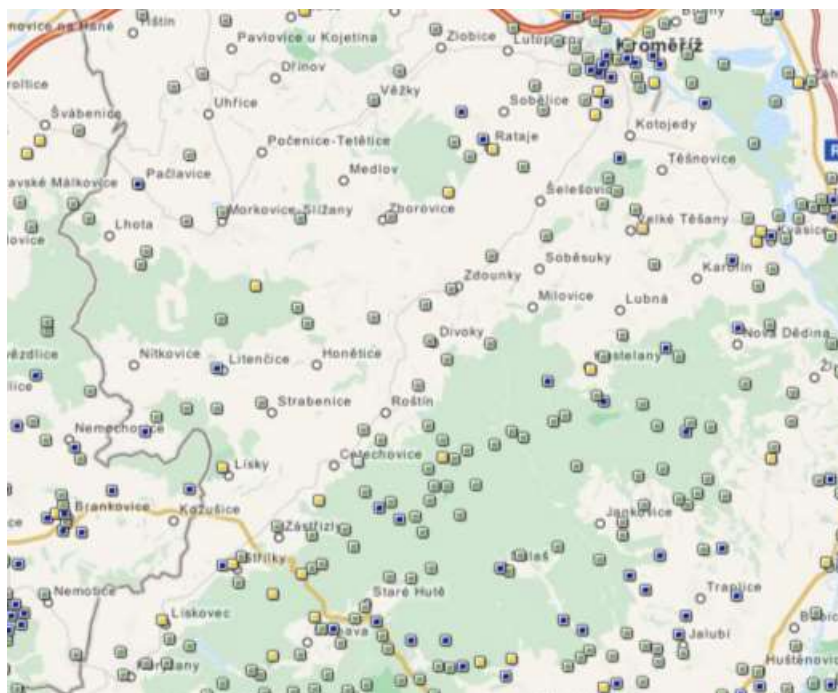
Z pohledu cestovního ruchu je zajímavým segmentem turistiky geocaching, na který se mohou mnohé obce zaměřit. Jedná se o hru založenou na principu ukrývání a hledání „pokladů“ na zajímavých místech celého světa. Např. v únoru 2015 bylo v celé České republice více jak 60 000 „kešek“⁴. Pomocí GPS signálu se tyto „poklady“ hledají a své zážitky „lovci“ sdílejí na internetu.

Tento druh poznávání regionu je jednoznačně spojen s cestováním a navíc se dá kombinovat s dalšími aktivitami – např. s cyklistikou. V současné době je internet a GPS v mobilních telefonech běžnou věcí, a proto má tento druh zábavy velký potenciál. Na území MAS Hříběcí hory se nachází odhadem 250 „kešek“, a území tak objeví mnoho návštěvníků, kteří by zde bez svých objevů možná ani nezavítali.

---

⁴ Zdroj: http://wiki.geocaching.cz/wiki/Kronika_%C4%8Desk%C3%A9ho_geocachingu

Obrázek č. 9: Geocaching na území MAS Hřibecí hory

Zdroj: <https://www.geocaching.com/map/default.aspx#?ll=49.17991,17.38312&z=11>

2.5.4 Specifika regionu

Sledované území skýtá potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, který prozatím není zcela využíván. Existuje zde mnoho atraktivit cestovního ruchu především však ve formě přírodního bohatství. Je třeba území dostatečně propagovat a vylepšit turistickou infrastrukturu (SWOT 5 O – 5). Region nabízí mnoho vhodných cest a témat pro vytvoření naučných stezek ať už environmentálního nebo historického charakteru (např. partyzánský oddíl Olga v Chříbech). Zajímavou možností jsou také stezky pro bosé nohy, které by také skvěle doplnily turistickou infrastrukturu v MAS. Dalším typem vhodných staveb jsou rozhledny; v regionu je stále několik vhodných míst k výstavbě (SWOT 5 O – 9).

Nevýhodou cílů turistů v regionu je jejich sezónnost. Hlavní turistická sezóna je v období od dubna do října. (SWOT 5 W – 3) V zimních měsících mají mnohá zařízení omezený provoz. Příležitostí pro snížení vlivu sezónnosti na návštěvnost mohou být Geocaching nebo také společenské akce a výlety pořádané v zimních měsících. (SWOT 5 O – 2,3) Kladem je těsná blízkost „Hanáckých Atén“ – Kroměříže s památkami na seznamu UNESCO a z druhé strany blízkost známého středověkého hradu Buchlov (SWOT 5 – 6).

Nároky návštěvníků se postupně zvyšují, a proto poskytovatelé služeb musí o svůj kapitál pečovat. Příležitostí jsou také dotační programy. Region je specifický vysokým počtem zámků a jiných historických památek. Tyto stavby však všeobecně trpí nedostatkem prostředků k jejich opravám a údržbě (SWOT 5 W – 6, T – 5). V tomto případě se však dotační tituly zaměřují pouze na národní kulturní památky, kterou je na území MAS pouze barokní hřbitov ve Střílkách a větrný mlýn ve

Velkých Těšanech. Ve sledovaném území je vhodné podpořit tradiční řemesla, mezi které patří např. mlynářství, košíkářství, pekařství, kovářství. Tato řemesla by měla být známá také pro mladou generaci, která v regionu vyrůstá a povolání svých pradědečků již nepoznala. Svou kulturní hodnotu mají také tradice typu velikonoční májování, hanácké hody, masopust atd. (SWOT 5 O – 4)

Z projednávání strategie s veřejností a ze setkání za účelem vytvoření SWOT analýzy území MAS vyplývá, že dle obyvatel MAS by měly být turistické cíle v regionu více propagovány (SWOT 5 T-1, O-9). Je třeba kvalitu služeb držet a zvyšovat dle poptávky (SWOT 5 O – 10), V případě zhoršení kvality služeb své klienty zařízení okamžitě ztrácí ve prospěch konkurence (SWOT 5 T- 2, 4, 7). Hrozeb, které mohou nastat, je mnoho. Je však potřeba soustředit své úsilí na aktivity, které budou dále rozvíjet turistickou infrastrukturu, zlepšovat vzhled krajiny, udržovat jedinečnost venkova a také rozvíjet vztah jedinců ke své domovské krajině (SWOT 5 T – 3, 6, 8, 9).

2.6 Životní prostředí

2.6.1 Charakteristika území

Území MAS Hříběcí hory je pestrá mozaikou přírodních společenstev a biotopů. Důkazem rozmanitosti přírodního prostředí je 15 zvláště chráněných území přírody, nacházejících se v rámci MAS a 7 registrovaných významných krajinných prvků (VKP), které jsou součástí územního systému ekologické stability. Část území MAS leží v Přírodním parku Chřiby, který patří k územím s nejvyšší ekologickou stabilitou v rámci celé České republiky a představuje cenný typ krajinného rázu s vysokou přírodní i kulturní hodnotou. Nadregionální význam a vysokou hodnotu přírodního prostředí území MAS také dokládá fakt, že 2 z 15 zvláště chráněných území mají status Evropsky významné lokality v rámci soustavy Natura 2000 (viz níže). Evropsky významnou lokalitou je i území přírodního parku Chřiby a dále lesní komplex Troják mezi obcemi Rataje, Věžky a Zborovice, chránící bohaté porosty karpatských dubohabřin s fragmenty květnatých bučin (SWOT 6 S – 1).

Předmětem ochrany v maloplošných chráněných územích jsou převážně cenná travino - bylinná společenstva s výskytem chráněných druhů rostlin a živočichů. Přírodní památky na území přírodního parku Chřiby představují především lokality s pozoruhodnými skalními útvary. Nejvýznamnější z maloplošných chráněných území jsou národní přírodní rezervace Strabišov-Oulehla a národní přírodní památka Křeby u Prasklic (SWOT 6 S – 2).

2.6.2 Odpadové hospodářství

V regionu MAS funguje pravidelný svoz komunálního odpadu. Mimo to jsou v obcích kontejnery pro separaci tříděného odpadu. Svoz odpadu provádí společnost Biopas, spol. s r. o. V okrajové části regionu působí také Technické služby města Koryčany, příspěvková organizace. V roce 2014 působila v regionu společnost Technické služby města Holešov, s. r. o. Svážela separovaný odpad z několika obcí formou pytlového sběru z domácností. Veškerý komunální odpad je svážen na skládku „Kuchyňky“ u Nětčic (místní část obce Zdounky). Společnost Biopas sváží také separovaný odpad z obcí, tedy: plasty, sklo a papír. Plasty a papír jsou odváženy na třídící linku v Hulíně, kde dochází k jejich dalšímu zpracování. Sklo je dále zpracováváno na třídící lince skláren v Kyjově. Celkem 11

obcí nemá sběrný dvůr, téměř všude jsou však k dispozici kontejnery na tříděný odpad. (SWOT 6 S – 3)

Po nabytí účinnosti Vyhlášky o rozsahu a způsobu zajištění odděleného soustředování složek komunálních odpadů, tedy od 1. 1. 2015, mají obce povinnost zajistit sběr separovaného odpadu včetně biologicky rozložitelného odpadu. Tato vyhláška, ale také narůstající problém s likvidací biomasy (např. pokosené trávy či větvi) přispěla k zakládání komunitních a jiných kompostáren, které jsou min. v šesti obcích na území. Občané jsou zvyklí tento typ odpadu likvidovat na svých pozemcích (většinou pálením, což nepříspěvá ke kvalitě ovzduší). Většina obyvatel přivítala možnost likvidace nevyužitelné biomasy ve společných kompostárnách. K dispozici je např. ve Zlobicích a v Morkovicích a jsou hojně využívány. Několik obcí využilo možnosti čerpání dotací na nákup kompostérů do domácností a nádob na bioodpad pro veřejná prostranství. Několik dalších obcí by o zakoupení kompostérů do domácností mělo zájem i v současnosti. Do jaké míry tento způsob nakládání s odpadem sníží míru spalování a objem komunálního odpadu, ukáže až další období. Jak zacházet s odpadem, je nutné občanům připomínat a vysvětlovat. Zejména starší generace obyvatel novým trendům v zacházení s odpady vzdoruje a je těžké je na třídění a odvoz odpadu na sběrné dvory naučit. (SWOT 6 O – 2)

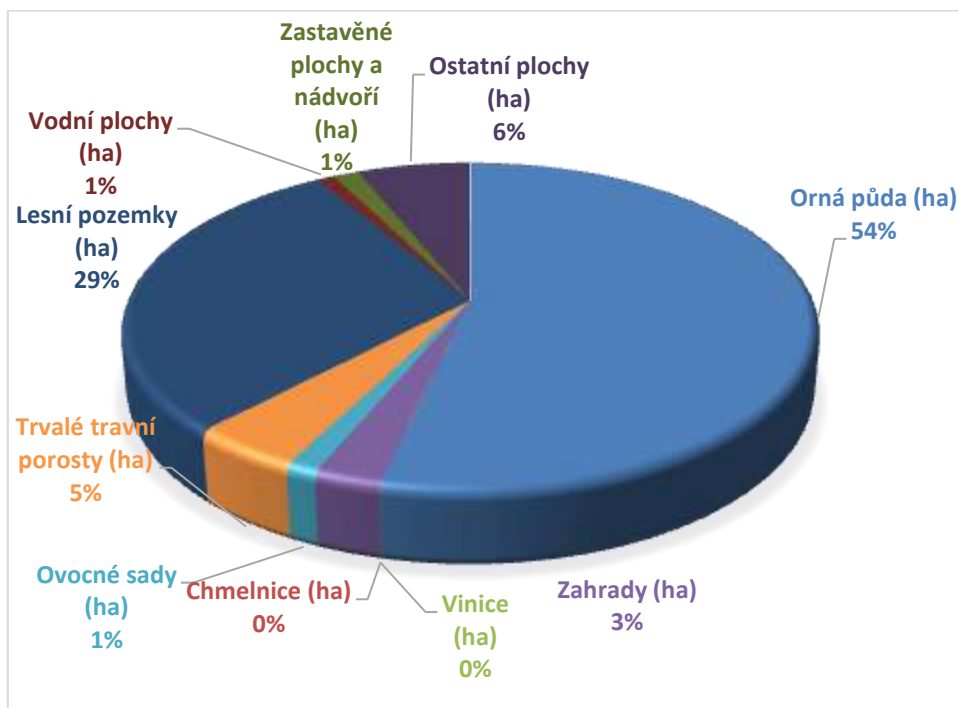
Ve sledovaném území se nenachází žádná spalovna. Nebezpečný odpad je odvážen společností Biopas, spol. s r. o., následně je spalován firmou SITA CZ, a. s. ve Zlíně a firmou MEGAWASTE – EKOTERM, s. r. o. v Prostějově. Černé skládky se v regionu objevují výjimečně. K menším nepovoleným skládkám občané často využívají přírodní zákoutí. Tyto případy se snaží obce průběžně řešit a odpady likvidovat. K prevenci slouží také osvěta mládeže a celorepubliková akce „Uklidíme Česko“. Poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu v obcích na území MAS Hřibecí hory činí od 300 do 620 Kč/rok, většinou je to 500 Kč/rok. Žádná z obcí nevyužívá nový systém platby za odpady - tzv. spravedlivé poplatky, kdy každá domácnost platí za skutečně vyprodukovaný počet kilogramů komunálního odpadu.

Všeobecně lze říci, že v regionu množství vytríděného odpadu roste, tzn., v budoucnu bude třeba rozšiřovat počet a obnovovat sběrné nádoby. Ve většině obcí stále schází sběrné nádoby na drobné kovy (víčka, plechovky od potravin,...)

2.6.3 Funkční využití území (Land Use)

Převažujícím typem využití území v MAS Hřibecí hory je zemědělská půda (celkem 62,35 %) s vysokým procentem zornění (53,83 %). Tabulka č. 20 zobrazuje zřejmý vysoký podíl orné půdy, který překračuje průměr Zlínského kraje i České republiky. Necelou třetinu území pokrývají lesy. Podíl zástavby z celkové plochy území je pouze 1,4 % a vodní plochy pokrývají pouze 0,9 % území. Velkým přínosem by bylo zvýšení podílu vodních ploch v regionu. Přehled druhů pozemků ilustruje následující tabulka a graf funkčního využití území.

Obrázek č. 10: Funkční využití území (Land Use)

Zdroj: ČSÚ, 2014

Tabulka č. 21: Druhy pozemků v MAS Hřibecí hory dle výměry k 31. 12. 2014

Druh pozemku	ZL kraj	ČR	MAS	ZL kraj	ČR	MAS
	ha celkem			% z celkové výměry		
Celková výměra	396 302	7 886 779	32 960	100%	100%	100%
Orná půda	121 581	2 978 989	17 668	31%	38%	54%
Chmelnice	0	10 276	0	0%	0%	0%
Vinice	997	19 611	6	0%	0%	0%
Zahrady	9 914	163 601	897	3%	2%	3%
Ovocné sady	3 124	45 920	424	1%	1%	1%
Trvalé travní porosty	57 349	997 225	1 484	14%	13%	5%
Vodní plochy	5 180	164 835	312	1%	2%	1%
Lesní pozemky	157 700	2 666 376	9 669	40%	34%	29%
Zastavěné plochy a nádvoří	7 179	132 192	460	2%	2%	1%
Ostatní plochy	33 275	707 755	2 039	8%	9%	6%

Zdroj: ČSÚ, 2015

2.6.4 Zemědělství

Zemědělství je převažujícím způsobem využití plochy území MAS. Orná půda je vysoce bonitní, s vysokou produkční schopností.

Tabulka č. 22: Produkční schopnost půdního fondu (Příloha č. 17)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	3,2 bodu
Zlínský kraj	2,7
Česká republika	2,9

Zdroj: Česká geologická služba, 2009

V tabulce je uvedeno bodové ohodnocení produkční schopnosti půdy (dle MKSP) dle mapové evidence ČGS z půdní mapy 1 : 500 000. Indikátor vyjadřuje hodnocení produkčního potenciálu půdy jako neobnovitelného přírodního zdroje. V tomto indikátoru je MAS mírně nad průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i celorepublikovým průměrem. Produkční schopnost půdy na pozemcích v katastrech obcí MAS je dobrá.

Hodnota indikátoru dokládá vysokou kvalitu přírodního prostředí a přírodních zdrojů na území MAS, což zavazuje zachování tohoto stavu do budoucna prostřednictvím šetrného a udržitelného rozvoje.

Tabulka č. 23: Zornění půdy (Příloha č. 18)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	53,9 %
Zlínský kraj	31,0 %
Česká republika	38,0 %

Zdroj: ČSÚ, 2012

Tabulka vyjadřuje podíl plochy orné půdy k celkové výměře hodnoceného území a je ukazatelem pro analýzu ohroženosti neobnovitelného přírodního zdroje – půdy. Vysoké zornění, které je o více než 20 % vyšší než celorepublikový průměr, indikuje vysokou kvalitu půdy, ale zároveň i velké riziko jejího ohrožení – sníženou estetickou hodnotu krajiny a nestabilitu prostředí v souvislosti s významným vstupem agrochemikálií do prostředí.

V dlouhodobém pohledu může vysoké zornění představovat ohrožení produkčního potenciálu území, který je v současné době velmi vysoký. Půda jako neobnovitelný zdroj vyžaduje ochranu a na území MAS Hříběcí hory zároveň dochází k extrémně vysokým objemovým ztrátám půdy erozí. K zachování produkčního potenciálu území bude nutno přijmout opatření, která sníží riziko ztráty půdy, zvýší celkovou stabilitu prostředí i jeho estetickou hodnotu. K tomu lze přispět snížením podílu zornění území a realizací protierozních opatření na základě kvalitně zpracovaných pozemkových úprav.

Tabulka č. 24: Trend zornění půdy

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,89 %
Zlínský kraj	0,72 %
Česká republika	0,59 %

Zdroj: ČSÚ, 2006-2012

Změna podílu plochy orné půdy k celkové výměře hodnoceného území v období 2006-2012 je ukazatelem pro analýzu ohroženosti neobnovitelného přírodního zdroje – půdy. Území MAS spadá do nejvyššího stupně škály hodnocení (viz Příloha 19) a převyšuje trend zornění ve Zlínském kraji i průměr v ČR. Vysoké zornění však indikuje nestabilitu prostředí. Zatímco v sedmi katastrech došlo za sledované období k úbytku orné půdy (Litenčice, Honětice, Cetechovice, Zástřizly, Troubky-Zdislavice, Zdounky a Prasklice), ve zbývajících 26 katastrech došlo za sledovaný časový úsek k přírůstku ploch orné půdy od 0,01 % (Kunkovice) až do 6,93 % území katastru (Věžky).

Trend zornění půdy na území MAS je vysoký. Vzhledem k ohrožení území MAS půdní erozí se jedná o nepříznivý trend, pro zvýšení ekologické stability území a zachování rázu krajiny by se jeho růst měl zastavit, v ideálním případě zvrátit. (SWOT 6 W – 2)

Tabulka č. 25: Průměrná velikost půdních bloků

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	5,1 ha
Zlínský kraj	5,1 ha
Česká republika	4,9 ha

Zdroj: MZe – LPIS, 2012

Průměrná velikost půdních bloků na území obce je ukazatelem stability prostředí a narušení krajinného rázu. V rámci Zlínského kraje vykazuje MAS stejnou hodnotu, v rámci ČR mírně vyšší, stále však v příznivém rozmezí celkové škály hodnot (viz příloha 20). Pro zachování stability prostředí je nutno tuto hodnotu zachovat, ideálně podpořit její snižování realizací pozemkových úprav a na jejich základě pak cílených projektů v krajině, které zvýší pestrost krajinné mozaiky a tím i ekologickou stabilitu a estetickou hodnotu krajiny (SWOT 6 W – 3).

Současné trendy zemědělského hospodaření výrazně ovlivňují masivní úbytek dříve běžně se vyskytující drobné zvěře jako je bažant, zajíc či koroptev. Také na území MAS Hříběcí hory k těmto masivním úbytkům dochází, což dokládají statistiky všech mysliveckých spolků působících v regionu. Současně se zvyšují stavy zvěře černé a v některých lesních honitbách také zvěře vysoké. Je to tedy další důvod ke změně hospodaření a omezení hojně využívaných postřiků (SWOT 6 W – 5).

Tabulka č. 26: Ekologické zemědělství (příloha č. 21)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	1,5 %
Zlínský kraj	22,1 %
Česká republika	11,6 %

Zdroj: MZe – LPIS, 2012

Tabulka ukazuje podíl zemědělské půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství k celkové výměře zemědělské půdy evidované v LPIS. Podíl zemědělské půdy v režimu ekologického zemědělství v MAS Hříběcí hory je extrémně nízký. Management ekologického zemědělství je

založený na zásadách etičtějšího přístupu vůči chovaným zvířatům, ochrany životního prostředí, šetření neobnovitelných zdrojů, ochraně zdraví populace, ale i udržení zaměstnanosti v zemědělství a na venkově a udržení biodiverzity. Ekologické zemědělství je jedním z nástrojů udržitelného rozvoje území a do budoucna je žádoucí extrémně nízký podíl ekologického hospodaření v MAS zvyšovat (SWOT 6 O – 1, T - 3).

Ekologickému zemědělství se věnují: Jan Šváb - Ekofarma Kozojedský dvůr Nítkovice, Jiří Karger – pěstování ovoce a zeleniny Nětčice, Farma pod Lesem – Cvrčovice a Jarohněvice, Ekofarma Petrklíč Petr Klučka Zdounky, Biogrunť Medlov s.r.o., Ivana Galatíková a Zuzana Galatíková Těšánky, HELIAVITA s.r.o. Přehled všech zemědělských subjektů hospodařících na území MAS viz příloha č. 22.

Několik z těchto zemědělců vlastní ovocné sady, které fungují právě v režimu ekologického hospodaření. Pro pěstování ovoce jsou v regionu vhodné podmínky a má zde svou tradici. Ovoce se zpracovává např. moštováním (SWOT 6 S – 5). Sadařství úzce souvisí také s včelařstvím, které ve většině obcí regionu dobře funguje. Každým rokem se počet včelařů mírně zvyšuje, což má velmi dobrý dopad pro zemědělce (SWOT 6 S - 6).

Jak je uvedeno v následující kapitole 2.7 Ekonomika regionu, na území MAS hospodaří mimo několik větších zemědělských podniků necelá stovka soukromě hospodařících rolníků. Tito soukromí malí zemědělci hospodaří jak v rostlinné, tak v živočišné výrobě. Jsou zde farmy chovající skot, kozy, prasata či drůbež. Na rozdíl od velkých podniků, kteří co se týká péče o krajinu a půdu, se chovají mnohem méně přívětivě, mnozí z malých zemědělských podniků hospodaří v ekologickém zemědělství. Z toho plyne, že tito soukromí rolníci by měli být ve své činnosti podporováni.

Na základě výsledků dotazování a na základě výsledků jednání pracovní/zájmové skupiny „Zemědělci“ vzešlo mnoho projektových záměrů, které by zlepšily efektivnost jejich činnosti či pomohly podnikům se dále rozvíjet. Jedná se především o investice v zemědělských podnicích (nákup zařízení a vybavení jak pro rostlinnou, tak pro živočišnou výrobu, výstavba či rekonstrukce budov,...).

Živočišnou výrobu je vhodné podpořit, protože se pomalu navrácí na venkov a lidé si opět začínají vážit kvalitních produktů z regionu. Podporováno bude jak nákup vybavení, tak prodej ze dvora. Pro některé by šlo o postavení své činnosti na oficiální úroveň. V propagaci a prodeji by také místním producentům potravin živočišného původu zcela jistě pomohlo zavedení regionální značky, která prozatím v regionu zavedena není. (SWOT 7 O – 6, SWOT 6 – O – 5)

2.6.5 Lesnictví

Lesy pokrývají téměř třetinu území MAS Hříběcí hory. Jedná se většinou o rozsáhlé lesní komplexy v oblasti Chřibů a Litenické pahorkatiny. Převažují listnaté a smíšené lesy – bučiny a dubohabřiny s pestrým keřovým a bylinným podrostem.

Hlavními subjekty, hospodařícími v lesích, jsou Lesy České republiky, menší výměru lesní půdy obhospodařují obce a soukromé subjekty.

Tabulka č. 27: Lesnatost

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	29,3 %
Zlínský kraj	39,8 %
Česká republika	33,8 %

Zdroj: ČSÚ, 2012

Podíl plochy lesa k celkové výměře hodnoceného území je ukazatelem existence lesa jako přírodního zdroje, přírodní kvality prostředí, čistoty ovzduší i rekreačního potenciálu území (SWOT 6 S - 4). Vysoký podíl lesa představuje území s nízkou úrovní průběžného ovlivnění zásahem člověka.

Hodnota tohoto indikátoru v území MAS, spadající do shodného stupně škály jako hodnota ve Zlínském kraji a v celé ČR, ukazuje na příznivý stav. Při pohledu na podrobný kartogram (příloha č. 23) je patrné, že lesní porosty jsou přítomny na převážné většině katastrů obcí v území MAS a podílejí se tak na pestré mozaice ploch v krajině, indukující vysokou estetickou hodnotu a vysoký potenciál území pro rekreaci. Podpora zachování stávajícího stavu, případně zvýšení podílu lesnatosti území realizací opatření, zvyšujících hodnotu indikátoru, je tedy velmi žádoucí, protože v důsledku povedou ke zvýšení celkové stability území.

2.6.6 Zastavěná území

Převažujícím typem sídel jsou malé obce do 500 obyvatel. Největší zastavěnou plochu mají obce Koryčany, Zdounky a Morkovice - Slížany.

Tabulka č. 28: Podíl zastavěného území (příloha č. 24)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	1,40 %
Zlínský kraj	1,81 %
Česká republika	1,67 %

Zdroj: ČSÚ, 2012

Indikátor: Podíl zastavěného území k celkové výměře hodnoceného území. Vysoká hodnota vyjadřuje negativní zásah do území. Podíl zastavěného území v MAS je pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji i v celé ČR. Zvýšení podílu zastavěných ploch by vedlo k omezení řady přírodních funkcí v území, zrychlení odtoku vody z území a vzniku emisí. Zvyšování zastavěného území vyjadřuje zájem o rozšiřování kapacit bydlení v MAS, což je ze sociodemografického hlediska trend žádoucí. Jedná-li se o rozvoj výrobních, zemědělských a průmyslových ploch a areálů, měl by být prioritně podporován rozvoj nevyužitých areálů a brownfields (převážně bývalých zemědělských družstev).

Tabulka č. 29: Růst zastavěného území (příloha č. 25)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibecí hory	-6,35 %
Zlínský kraj	-0,92 %
Česká republika	1,65 %

Zdroj: ČSÚ, 2001-2012

Změna podílu zastavěného území k celkové výměře hodnoceného území v čase je zásadním ukazatelem změny funkčního využití území, stupně antropogenního narušení krajiny urbánními plochami a míry degradace přírodních zdrojů, zejména záborem zemědělské půdy. Hodnocení: Za sledované období 2001-2012 došlo ke snížení procenta zastavěné plochy více než šestinásobně oproti průměru ve Zlínském kraji. Podíl zastavěného území v MAS se zmenšuje. Jedná se o pozitivní hodnotu, její příčinou je využívání rozvojových ploch v obcích, v oblasti bydlení pak rozvoj nového bydlení cestou rekonstrukce starší zástavby.

Jistým typem zastavování území jsou také fotovoltaické elektrárny, které vznikaly v minulém období a mají svou omezenou dobu životnosti. V budoucnu by mohla plocha těchto elektráren představovat zátěž pro okolní krajinu. V roce 2015 se tento typ elektráren vyskytoval v obcích Roštín, Velké Těšany, Dřínov, Honětice a Litenčice (SWOT 6 T – 2).

2.6.7 Pozemkové úpravy a územní plánování

Pro jakékoli projekty a plánování opatření v krajině je nezbytné vypořádání majetkoprávních vztahů prostřednictvím pozemkových úprav. Stav realizace a rozpracování pozemkových úprav v obcích MAS dokládá následující tabulka, z níž je zjevné, že v převážné většině území MAS pozemkové úpravy dosud neproběhly. Tento stav je pro MAS nepříznivý, protože může komplikovat realizaci společných zařízení, protipovodňových a krajinnotvorných opatření, rozvoj sítě pěších, cyklistických a jezdeckých stezek, obnovu polních cest, vysazování alejí apod. (SWOT 6 W – 4, W - 7)

Jsou obce, kde již KPÚ proběhly a na jejichž katastrech se již uskutečnily nebo v budoucnu uskuteční úpravy v souladu s KPÚ. Např. Lutopecny – biocentra a protipovodňové úpravy, Zlobice – poldr. Na katastrálním území obce Věžky, kde byly komplexní pozemkové úpravy dokončeny v roce 2008, patří mezi priority realizace hlavních polních cest. Zejména jde o cesty C1, jejichž součástí je oprava mostu přes Věžecký potok a cestu C5, která zpřístupňuje pozemky ve svahu až cca 11% a jejíž příkopy slouží jako vodohospodářské a protierozní opatření. Své plány pro společná zařízení mají také obce Rataje (polní cesta C16 v k.ú. Sobělice), Vrbka (svodný příkop a polní cesta) a obec Lubná (svodný příkop). Prioritou MAS Hřibecí hory je, aby všechna tato opatření, která přispějí k rozmanitosti zdejší krajiny a zároveň zpřístupní pozemky a chrání před přívalovými srážkami ohrožujícími obydlí, se daly v obci zrealizovat.

Tabulka č. 30: Pozemkové úpravy

Katastrální území	1. rozhodnutí – schválení návrhu x stav
KPÚ Lutopecny	2002, 2005
KPÚ Bezměrov	2004
KPÚ Skržice	1999
KPÚ Uhřice	2007
KPÚ Dřínov	2007
KPÚ Věžky, Medlov	2008
KPÚ Vlčí Doly	2009
KPÚ Zlobice	2009
KPÚ Jestřabice, Koryčany	2010
KPÚ Lubná, Vrbka	2013
KPÚ Popovice	2005
KPÚ Sobělice	2013
KPÚ Rataje	Zahájené (2016)
KPÚ Střílky	zahájené
KPÚ Litenčice	zahájené
KPÚ Počenice, Tetětice	zahájené

Zdroj: Pozemkový úřad, eagri.cz, 2015, informace z obcí

Významným nástrojem transparentního a předvídatelného rozvoje území jsou nejen územní plány a obdobná plánovací dokumentace, ale i strategické plánování. Především územním plánováním lze ovlivnit podíl rozvojových ploch v obci a tím i využití rozvojového potenciálu území. Nezbytné je zajištění nejen vlastní existence, ale i aktualizace územních plánů. Při územním plánování dochází k sladění zájmů samosprávy, dotčených orgánů a také jednotlivých vlastníků nemovitostí. V širších souvislostech se vychází z Politiky územního rozvoje České republiky. Územní plán mají téměř všechny obce regionu. Mnohé z nich ho již mají aktualizovaný. Více informací k územním plánům viz příloha č. 26.

S rozvojem území také úzce souvisí strategické plány obcí. V letech 2015 – 2016 téměř polovina obcí z MAS aktualizovala nebo nově vypracovala své programy rozvoje obcí, které mají funkci strategického plánu. Ostatní obce mají své strategické plány staršího data s platností většinou do roku 2018.

2.6.8 Vodní režim v území

Pro kvalitu povrchových i podzemních vod je hlavním problémem znečištění vypouštěné vody z bodových zdrojů. Stále přetrvávají problémy s eutrofizací povrchových vod, pocházející z plošného znečištění vod zejména zemědělskou činností. Eutrofizace působí problémy s výrobou pitné vody a koupáním v přírodních koupalištích.

Tabulka č. 31: Roční úhrn srážek (příloha č. 27)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	616 mm
Zlínský kraj	754 mm
Česká republika	665 mm

Zdroj: MŽP – Atlas krajiny

Tabulka vyjadřuje roční průměrnou hodnotu (mm) vertikální mokré atmosférické depozice – sních a déšť. Roční průměr srážek v území MAS je pod průměrnou hodnotou ve Zlínském kraji a mírně pod průměrnou hodnotou pro celou republiku. Indikátor neukazuje na dlouhodobé riziko hydrologického a zemědělského sucha – tento údaj je z dostupných měření a průměr je vypočítán z hodnot 1961 – 2000. V posledních letech na celém území ČR zažíváme dlouhé periody počasí beze srážek, sucho postihuje i území MAS. K dispozici nejsou data, z nichž by bylo možno vytvořit podložený odhad trendu vývoje srážek v příštích obdobích. Do budoucna by se rozvoj MAS měl zaměřit na udržení vody v krajině a na podporu retenční kapacity území.

Tabulka č. 32: Délka vodotečí (příloha č. 28)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	7,06 km/km ²
Zlínský kraj	17,32
Česká republika	14,45

Zdroj: MŽP – Atlas krajiny

Tabulka vyjadřuje hustotu vodních toků I. až IV. řádu v hodnoceném území. Ukazatel indikuje potenciál přírodních zdrojů v území, biotopy pro vodní ptactvo a živočichy a také potenciál pro rekreaci. Průměrná hustota vodních toků na území MAS je poloviční ve srovnání s průměrem ČR a méně než poloviční oproti průměru ve Zlínském kraji. Na stávajících tocích je tedy nutno realizovat taková opatření, která povedou ke zvýšení biodiverzity a ekologické i rekreační hodnoty území.

Tabulka č. 33: Podíl vodních ploch (Příloha č. 29)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,9 %
Zlínský kraj	1,3 %
Česká republika	2,1 %

Zdroj: ČSÚ, 2012

Podíl vodních ploch k celkové výměře hodnoceného území je komplexním ukazatelem indikujícím potenciál přírodních zdrojů v území, zdroje pro zásobování vodou i potenciál pro rekreaci, biotopy i prostředí pro rozvoj rekreaci, vázané na vodu. Průměrný podíl vodních ploch je o třetinu nižší oproti průměru ve Zlínském kraji a více než o polovinu nižší než průměr republikový. Zvýšení podílu vodních

ploch v území by vedlo ke zvýšení biodiverzity, ekologické stability, ale také rekreačního a estetického potenciálu území MAS Hřibecí hory.

Z výše uvedených tabulek vyplývá: úhrn ročních srážek je podprůměrný, délka vodotečí je o 50% kratší než průměr v ČR. Více než o 50% je nižší i podíl vodních ploch (viz tabulka č. 31). Rozšíření vodních ploch a úprava vodních toků je tedy zcela zásadní pro harmonický rozvoj území (SWOT 6 O – 3, 4).

2.6.9 Kvalita ovzduší

Nevyhovující kvalita ovzduší je plošným problémem ČR. Dlouhodobě dochází k překračování imisních limitů a dalších limitních hodnot stanovených národní a evropskou legislativou ve vztahu k ochraně lidského zdraví a ekosystémů. V současnosti nabývají na významu zdroje, které vypouští emise do nižší vrstvy atmosféry („dýchací zóny“), tj. silniční doprava a lokální vytápění.

Největší podíl na emisích prioritních znečišťujících látek mají lokální topeniště na pevná paliva. Na území MAS je ovzduší zatíženo znečištěním z automobilové dopravy a v zimních měsících znečištěním z lokálního vytápění (SWOT 6 W – 6).

Tabulka č. 34: Kvalita ovzduší – koncentrace prachových částic PM_{2,5} (příloha č. 30)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibecí hory	18,2 µg/m ³
Zlínský kraj	17,7
Česká republika	15,3

Zdroj: ČHMÚ-OZKO, 2008-2012

Znečištění ovzduší prachovými částicemi představuje pro obyvatelstvo MAS průměrnou zdravotní zátěž. V rámci ČR náleží MAS ke středně zatíženým územím. Důležitou oblastí z hlediska potlačování znečištění ovzduší je snížení výskytu lokálních topenišť.

Tabulka č. 35: Kvalita ovzduší – koncentrace oxidu dusíku NO₂ (příloha č. 31)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibecí hory	0,76 µg/m ³
Zlínský kraj	0,80
Česká republika	0,60

Zdroj: ČHMÚ-OZKO, 2008-2012

Tabulka zachycuje průměrnou koncentraci oxidu dusičitého NO₂ v pětiletém období 2008-2012. Znečištění ovzduší oxidem dusičitým představuje mírně zvýšenou zdravotní zátěž pro obyvatelstvo.

Tabulka č. 36: Měrné územní emise ze stacionárních zdrojů (příloha č. 32)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,14 t/km ²
Zlínský kraj	0,28
Česká republika	0,42

Zdroj: ČHMÚ, 2012

Měrné územní emise ze všech stacionárních zdrojů emisí znečišťujících látek, indikátor vyjadřuje míru kontaminace přízemní vrstvy ovzduší. Naměřené emise ze stacionárních zdrojů jsou na nejnižším stupni měřené škály. MAS patří do území s nejnižší mírou tohoto typu znečištění v ČR. Míra znečištění přízemní vrstvy ovzduší v MAS je výrazně nižší než průměr ve Zlínském kraji a v ČR.

Tabulka č. 37: Měrné územní emise z mobilních zdrojů znečištění (příloha č. 33)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,28 t/km ²
Zlínský kraj	0,29
Česká republika	0,34

Zdroj: ČHMÚ, 2012

Hodnota indikátoru se přibližně shoduje s průměrnými hodnotami pro Zlínský kraj i pro celou ČR. Na celkové škále se jedná o zvýšenou hodnotu.

Tabulka č. 38: Trend měrné územní emise ze stacionárních zdrojů (příloha č. 34)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,01 t/km ²
Zlínský kraj	-0,02
Česká republika	-0,05

Zdroj: ČHMÚ, 2002-2012

Změna měrné územní emise přepočtená na jednotku plochy za období 2002-2012. Průměrná hodnota ve stejném stupni škály jako průměr pro Zlínský kraj a mírně vyšší než průměr v ČR.

Tabulka č. 39: Trend měrné územní emise z mobilních zdrojů (příloha č. 35)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,17 t/km ²
Zlínský kraj	0,03
Česká republika	0,03

Zdroj: ČHMÚ, 2002-2012

Změna měrné územní emise ze všech mobilních zdrojů přepočtená na jednotku plochy za období 2002-2012. Mírně nadprůměrná hodnota je v důsledku zvyšování intenzity dopravy ve všech částech území. Nejnížší hodnoty nárůstu vykazují území, která byla nadměrně zatížena již v minulých obdobích (katastry obcí v blízkosti rychlostní silnice E50 (Střílky, Zástřizly), naopak nejvyšší hodnoty indikátoru jsou v územích, kde byla dříve intenzita dopravy velmi nízká.

2.6.10 Povodně

Většina území MAS nepatří mezi oblasti, které jsou ohrožené záplavami z rozvodněných velkých vodních toků. Dle indikátoru Q100, který vyjadřuje podíl trvale bydlících osob dotčených teoretickým povodňovým rozlivem s dobou opakování sto let a je významným ukazatelem rizika ohrožení osob a majetku kulminačním průtokem na úrovni stoleté vody, je převážná většina plochy území MAS před velkými povodněmi chráněna geografickou polohou. V území MAS dosahuje rizikových hodnot pouze katastr obce Bezměrov, ležící v záplavovém území řeky Moravy. Zbytek plochy MAS je hodnocen jako bez záplavových území.

Hodnocení dle indikátoru Q100 však nezohledňuje lokální povodňové události, způsobené přívalovými srážkami a splachem půdy z polí na svažitém terénu – lokálními srážkami je území MAS ohroženo podstatně více. Lokální záplavy z přívalových srážek jsou problémem mimo jiné v obcích Lubná, Litence – Strabenice, Zástřizly, Zdounky, Nítkovice, Bařice – Velké Těšany, Popovice, Sobělice a Těšanky. V případě intenzivních prudkých dešťů se voda rozlévá i na dalších místech v území, což vede ke škodám na soukromém i obecním majetku, omezení dopravy, apod. Tento problém je nutno řešit realizací protipovodňových opatření a zvýšením retenční kapacity krajiny – budování poldrů, průlehů, výsadba zasakovacích pásů z melioračních dřevin a další přírodě blízká účinná opatření, podporující obnovu přirozených funkcí krajiny.

Tabulka č. 40: Podíl obyvatel bydlících v záplavovém území Q100 (příloha č. 37)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,2 %
Zlínský kraj	7,7 %
Česká republika	2,9 %

Zdroj: VÚV-HEIS, 2013

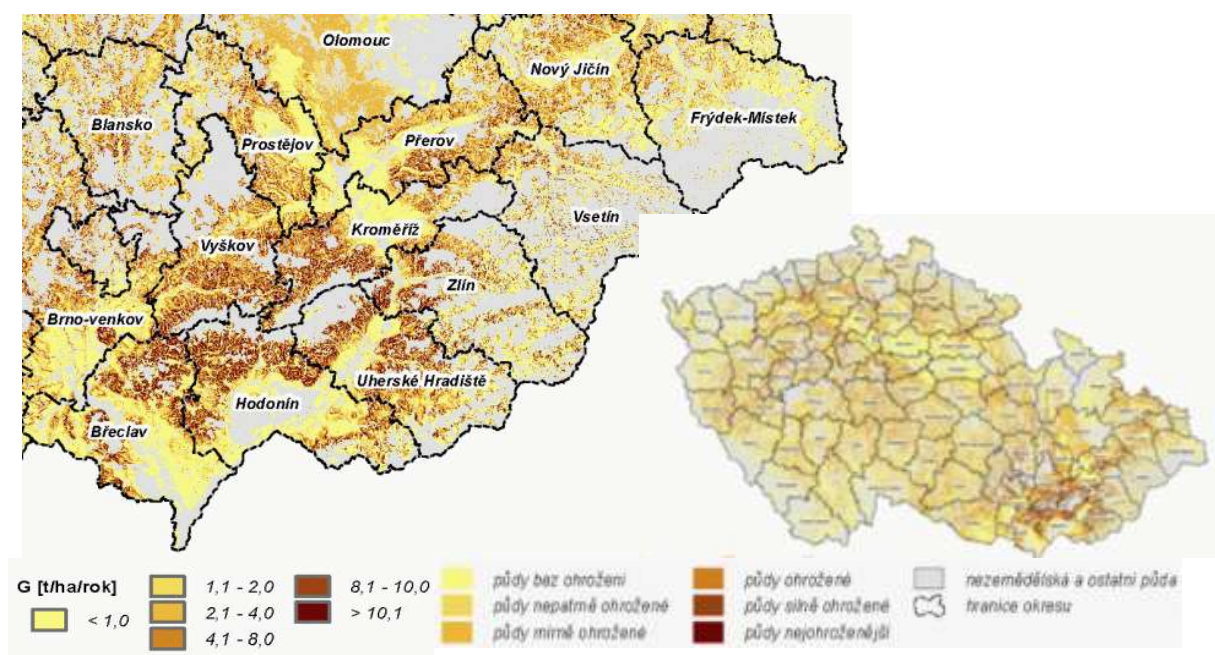
2.6.11 Eroze

MAS Hříběcí hory patří v rámci ČR mezi území, která jsou vodní erozí zemědělské půdy nejvíce postižena. Tabulka č. 39 vyjadřuje více než o 50 % vyšší vodní erozi zemědělské půdy ve srovnání se Zlínským krajem a Českou republikou.

Vodní eroze, která úzce souvisí s výše popsaným tématem lokálních povodní a přívalových dešťů, je na území MAS Hříběcí hory velkým problémem. Vodní erozi ovlivňuje řada faktorů: sklonitost a délka svahu, vydatnost srážek a jejich rozložení v průběhu roku, ochranné působení vegetace, velikost půdních bloků, a v neposlední řadě i pěstované plodiny (širokořádkové plodiny jako kukuřice a slunečnice erozi nepříznivě ovlivňují).

Eroze půdy je přirozený proces, který se v krajině v určitém měřítku vyskytuje stále. Během posledního století se tento problém prohloubil v důsledku kolektivizace venkova a scelování pozemků – průměrná velikost pozemku se zvětšila z cca hektarových polí na velké bloky orné půdy o výměře mnohonásobně větší. Na takovém pozemku pak unášecí síla vody působí mnohem intenzivněji.

Obrázek č. 11: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí (vyjádřena dlouhodobým průměrným smyvem půdy G) [t/ha/rok], ČR, 2012

Zdroj: Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, 2012 www.vumop.cz

Objem půdy, odnášené srážkovou vodou, je extrémně vysoký:

Tabulka č. 41: Vodní eroze zemědělské půdy (příloha č. 37)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	10,7 t/ha/rok
Zlínský kraj	5,1
Česká republika	4,0

Zdroj: MZe-LPIS, 2009

Sledovaným indikátorem je hodnota erozního smyvu půdy vypočtená ze srážko-odtokových poměrů, orografie terénu a půdních vlastností. Indikátor je zásadním průřezovým ukazatelem pro hodnocení udržitelnosti využívání půdního fondu, jeho degradace a snižování produkční schopnosti. Současně vypovídá o intenzitě zemědělské výroby, rozsahu a vlivu zornění, riziku zabahnění vodotečí/nádrží i ohrožení osob a majetku na hranicích zastavěného území. Indikátor je výchozí hodnotou pro naléhavost a rychlost řešení protierozních opatření v ploše povodí.

V tomto významném indikátoru MAS dvojnásobně překračuje průměrnou hodnotu ve Zlínském kraji, celorepublikový průměr překračuje více než dvojnásobně. Vodní eroze zemědělské půdy na pozemcích v katastrech obcí MAS je extrémně vysoká.

Hodnota indikátoru je alarmující a dokládá vysoký stupeň ohrožení produkční schopnosti zemědělského půdního fondu. Zároveň vyjadřuje i vysoké riziko místního ohrožení bleskovými povodněmi a splachy z polí. Pro zlepšení stavu je nutno systematicky budovat protierozní opatření v krajině a usnadnit jejich realizaci podpořením pozemkových úprav, krajinných plánů a obdobných cílených nástrojů udržitelného rozvoje území (SWOT 6 W – 1).

2.6.12 Nestabilní svahy

Dle Registru svahových nestabilit České geologické služby (www.geology.cz) se aktivní sesuv malého rozsahu nachází pouze v katastru obce Zdounky, část Těšánky – na JV svahu v blízkosti rozhledny Zdenička.

Plošné a bodové svahové nestability malého rozsahu ve stavu uklidněném nebo dočasně uklidněném se ve větším počtu nacházejí na katastrech obcí Kostelany, Lubná, Nová Dědina, Soběsuky, Střílky, Zástřizly, Zdounky a Roštín.

Riziko sesuvů tedy není limitujícím faktorem pro rozvoj území v MAS Hříběcí hory.

2.6.13 Těžba

Na území MAS se nacházejí ložiska ropy a zemního plynu (Kostelany) – Moravské naftové doly, a.s.

2.6.14 Rozvojová území, nevyužívané plochy, staré zátěže

Na území MAS se nachází řada nevyužívaných území rozvojových ploch, tzv. brownfields. Většina z brownfields jsou areály bývalých zemědělských družstev a průmyslových podniků, které ukončily svoji činnost, často s neřešenými ekologickými zátěžemi, kontaminací půdy apod.

V rámci MAS jsou specifickou a poměrně početnou kategorií nevyužitých/rozvojových ploch areály historických budov – zámků (Zdislavice, Koryčany aj.), sýpek (Cetechovice) a opuštěných továren nebo jejich částí (Zástřizly, Koryčany, Zdounky). Tyto objekty a areály nejsou uvedeny v oficiálních registrech rozvojových ploch – tzv. „brownfields“, jejich stav je však ve většině případů nepříznivý až havarijný.

Tabulka č. 42: Rozvojová území

Obec	Rozvojové plochy, průmyslové zóny, brownfields
Cetechovice	Objekt v centru obce - sýpka
Honětice	Areál bývalého ZD
Hoštice	Farma Hoštice, pozemek 32133 m ²

Obec	Rozvojové plochy, průmyslové zóny, brownfields
Koryčany	Areál Blišice
Kunkovice	Areál bývalého ZD – soukromý vlastník
Morkovice-Slížany	Farma Slížany, Farma Skavsko
Pačlavice	Areál ZD, Brownfield- sad Pačlavice
Počenice-Tetětice	Průmyslová zona- areál ZD
Soběsuky	Areál bývalého ZD
Šelešovice	Areál bývalého ZD
Troubky-Zdislavice	Zemědělský areál v části Troubky, Areál zámku
Uhřice	Farma Uhřice - soukromý vlastník
Věžky	Pozemek v areálu bývalého ZD – 5470m ²
Zástřizly	Areál bývalého lihovaru v centru obce

Zdroj: Ústav územního rozvoje, www.uur.cz, www.brownfields.cz, šetření MAS, 2014

2.6.15 Krajinový ráz

Krajinový ráz má zejména přírodní, kulturní a historickou charakteristiku určitého místa či oblasti. Je chráněn před znehodnocením, tj. činností snižující jeho estetickou a přírodní hodnotu. Je definován rysy a znaky, které tvoří jeho jedinečnost a odlišnost, např. morfologií terénu, charakterem vodních toků a ploch, vegetačním krytem a osídlením.

Krajinový ráz je souhrnem příznačných znaků, vlastností, jevů a hodnot určité krajiny vytvářející její celkový charakter. Charakter krajiny vždy utváří dějinné souvislosti v přírodním rámci. Krajina vytváří každé území a podle uspořádání znaků, které ji vytváří, jejich vztahů a měřítka, lze rozlišit mnoho typů krajiny. Za základní typy můžeme považovat krajinu přírodní a krajinu kulturní. Přírodní krajinu utváří především znaky přírodní povahy, civilizační vliv zde není vůbec patrný nebo je výhradně podřízený přírodním podmínkám. Kulturní krajina je naopak vytvářena činností člověka.

Převažujícím typem krajinového rázu na území MAS Hřibecí hory je harmonická kulturní krajina s vyrovnaným podílem lesů a zemědělské půdy. Převažujícím krajinotvorným činitelem v území je po staletí člověk, především svou zemědělskou činností. Z hlediska krajinářsko-estetického se jedná o tzv. krajinu malých měřítek – území je velmi členité, převažující zvlněné pahorkatiny a vrchoviny, s úbočími rozbrázděnými stržemi a údolími malých vodních toků, vytvářejí v nižších polohách vizuálně ohraničené prostory, ve hřbetových a vrcholových partiích s četnými místy dálkových a panoramatických rozhledů.

Hlavními místy rozhledu na území MAS jsou mimo jiné: Brdo, Střílecký hrad, Komínské skály, vrch Stráně nad Roštínskou brázdou, Lebedovské stráně, větrný mlýn u Velkých Těšan, větrný mlýn u Kunkovic, Chlum.

Rozhledny jsou vybudovány na zalesněném vrchu Brdo na hřebeni Chřibů, nad Těšánkami umožňuje kruhový výhled rozhledna Zdenička. Další rozhledny jsou aktuálně ve výstavbě nad Lebedovem a v Kostelanech. Území má však velký potenciál i pro další rozvoj rozhleden, např. nad obcí Soběsuky, nad Pačlavicemi, Zdislavicemi, Litenčicemi, dále nad Novou Dědinou – odtud by byl dobrý výhled i

směrem k Otrokovicím, Uherskému Hradišti, Bílým Karpatům a Vizovickým vrchům. Rozhledny a vyhlídkové věže zvyšují atraktivitu území pro turisty a podpořily by rozvoj šetrné formy cestovního ruchu.

Půdní pokryv a velikost ploch tvoří středně hrubou mozaiku, v níž se střídají plochy polí, krajinné vegetace a lesních celků. U převážně menších obcí převládá uliční zástavba hanáckého charakteru s typickými podélně orientovanými domy se sýpkami nad obytným přízemím. Charakteristickým prvkem jsou domy s fasádou z pohledových cihel, často velmi zdobně řešené. V zástavbě se zachovala řada domů v původní úpravě – s modrou podrovnávkou, dekorativní cihlovou fasádou a vjezdem do hospodářského dvora širokými vraty se zaklenutým portálem.

Vysokou estetickou hodnotu krajiny zvyšují četné kulturní dominanty v podobě kostelíků (převážně v barokním slohu), řada zámků, historické sýpky, větrné a vodní mlýny.

Tabulka č. 43: Výskyt významných kulturních dominant v krajině

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	počet 10,5
Zlínský kraj	7,4
Česká republika	8,2

Zdroj: NPÚ – Monumnet, 2013

Počet hradů a zámků v krajině do vzdálenosti 10 km od centra obce indikuje významný potenciál pro rekreaci, rozvoj cestovního ruchu a zachování a obnovu kulturních hodnot a kulturního dědictví v krajině. V tomto indikátoru území MAS výrazně převyšuje hodnotu ve Zlínském kraji i průměrnou hodnotu v rámci ČR. Při pohledu na shlukovou mapu krajinných dominant (Příloha č. 38) je patrné, že MAS náleží v tomto ohledu k územím, která jsou na území Moravy plošně méně zastoupena. Historické a kulturní dědictví je v MAS Hříběcí hory cenným zdrojem, který je významný především pro zvýšení estetické atraktivity území a rozvoj cestovního ruchu. S ohledem na zachování tohoto dědictví je nezbytné v území MAS podpořit realizaci projektů, které zacílí na záchranu a využití památek, a tím na zlepšení celkového vzhledu krajiny a zvýšení jeho přitažlivosti pro turistické využití a rekreaci.

2.6.16 Ochrana přírody a krajiny

Jedním z nejvýznamnějších nástrojů ochrany přírody a krajiny je ochrana území, která se provádí prostřednictvím zvláště chráněných území. Ta se podle zákona o ochraně přírody a krajiny vyhláší na přírodovědecky či esteticky významných nebo jedinečných územích. Za taková území se považují nejčastěji lokality s unikátní nebo reprezentativní biologickou rozmanitostí, a to na úrovni druhů, populací i společenstev, dále území s jedinečnou geologickou stavbou, území reprezentující charakteristické prvky krajinného rázu kulturní krajiny a území významná z hlediska vědeckého výzkumu.

Cílem ochrany nejčastěji bývá udržení nebo zlepšení dochovaného stavu území nebo ponechání území či jeho části samovolnému vývoji. Zákon o ochraně přírody a krajiny vymezuje šest kategorií zvláště chráněných území: národní parky (NP), chráněné krajinné oblasti (CHKO), národní přírodní rezervace (NPR), přírodní rezervace (PR), národní přírodní památky (NPP) a přírodní památky (PP).

Tabulka č. 44: Koeficient ekologické stability (příloha č. 39)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,63 - index
Zlínský kraj	1,44
Česká republika	1,06

Zdroj: ČSÚ, 2012

Index je komplexním ukazatelem pro hodnocení ekologické stability krajiny a stupně urbanizace prostředí. Jedná se o podíl ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinnotvorných prvků k celkové výměře hodnoceného území. Ekologicky stabilní plochy zahrnují lesy, louky, pastviny, zahrady, vinice, ovocné sady, rybníky, ostatní vodní plochy, doprovodnou a rozptýlenou zeleň, přírodní plochy. Ekologicky nestabilní plochy zahrnují ornou půdu a zastavěné plochy. V tomto indikátoru je MAS výrazně pod průměrem ve Zlínském kraji i pod průměrem celorepublikovým. Důvodem je převažující podíl zemědělské půdy, která je v tomto hodnocení posuzována jako ekologicky nestabilní. Zvýšení indikátoru by napomohlo rozšíření ploch krajinné zeleně, remízů, refugií a sadů, převedení orné půdy na louky a pastviny, budování vodních ploch, výsadba doprovodné a rozptýlené zeleně.

Tabulka č. 45: Ekologická fragmentace (příloha č. 40)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,82 km/km ²
Zlínský kraj	8,53
Česká republika	5,30

Zdroj: ArcDATA-ArcČR, 2011

Indikátorem hodnocení je hustota bariér v nezastavěném území vážených jejich bodovým hodnocením ve vztahu k celkové výměře nezastavěného území. Indikátor je ukazatelem stability biodiverzity, narušení stanovišť a kvality urbanizovaného prostředí. Při zvýšené fragmentaci dochází k dělení přírodních lokalit s výskytem specifických druhů rostlin a živočichů, následná genetická izolace a segmentace stanovišť ohrožuje přežití citlivějších druhů. Pro migrující živočichy znamená vysoká fragmentace území existenci bariér jejich migrace.

Nízká hodnota indikátoru pro území MAS Hříběcí hory, představující pouhou desetinu hodnoty v celém Zlínském kraji, a méně než šestinu průměrné hodnoty pro celou ČR, vyjadřuje vysokou stabilitu biodiverzity; krajina v MAS Hříběcí hory poskytuje dostatek příležitostí pro migraci rostlin a živočichů. Tento stav je nutno zachovat a rozvíjet – podporou zemědělských aktivit šetrných ke

krajině, realizací pozemkových úprav, umožňujících vytváření společných zařízení, zvyšujících biodiverzitu a zahušťujících stávající síť biotopů.

Tabulka č. 46: Zvláštní druhová ochrana (příloha č. 41)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,4 %
Zlínský kraj	30,4 %
Česká republika	15,9 %

Zdroj: CENIA-WMS, 2012

Indikátor vyjadřuje podíl součtové plochy zvláště chráněných území (velkoplošných a maloplošných) k celkové výměře hodnoceného území. V porovnání se Zlínským krajem i s celou ČR je hodnota tohoto indikátoru v MAS Hříběcí hory pouze zlomková. Důvodem je výskyt pouze maloplošných chráněných území, kterých je ovšem na území MAS vysoký počet – celkem 15. Nízká hodnota ukazatele v tomto případě indikuje příznivé podmínky pro rozvoj zástavby, zvláště chráněná území jsou vázána na lesní a polní krajinu, nezasahují do intravilánů sídel, která nejsou omezována v rozvoji územními limity, vyplývajícími z režimu chráněných území.

Přehled zvláště chráněných území:

Podrobný přehled chráněných území, památných stromů a registrovaných významných krajinných prvků na území MAS je uveden v Příloze č. 42. Jak bylo uvedeno v textu výše, na území MAS leží jeden přírodní park (Přírodní park Chříby), 12 maloplošných chráněných území (PP Bralová, Drážov, Kamenec, Kazatelna, Komínky, Kozel, Přehon, Včelín, NPP Křeby, PR Stará hráz, NPR Strabišov – Oulehla, PR Záskaří). Navrhovaná chráněná území jsou Přírodní rezervace Lebedov a Přírodní památka Zákostelí.

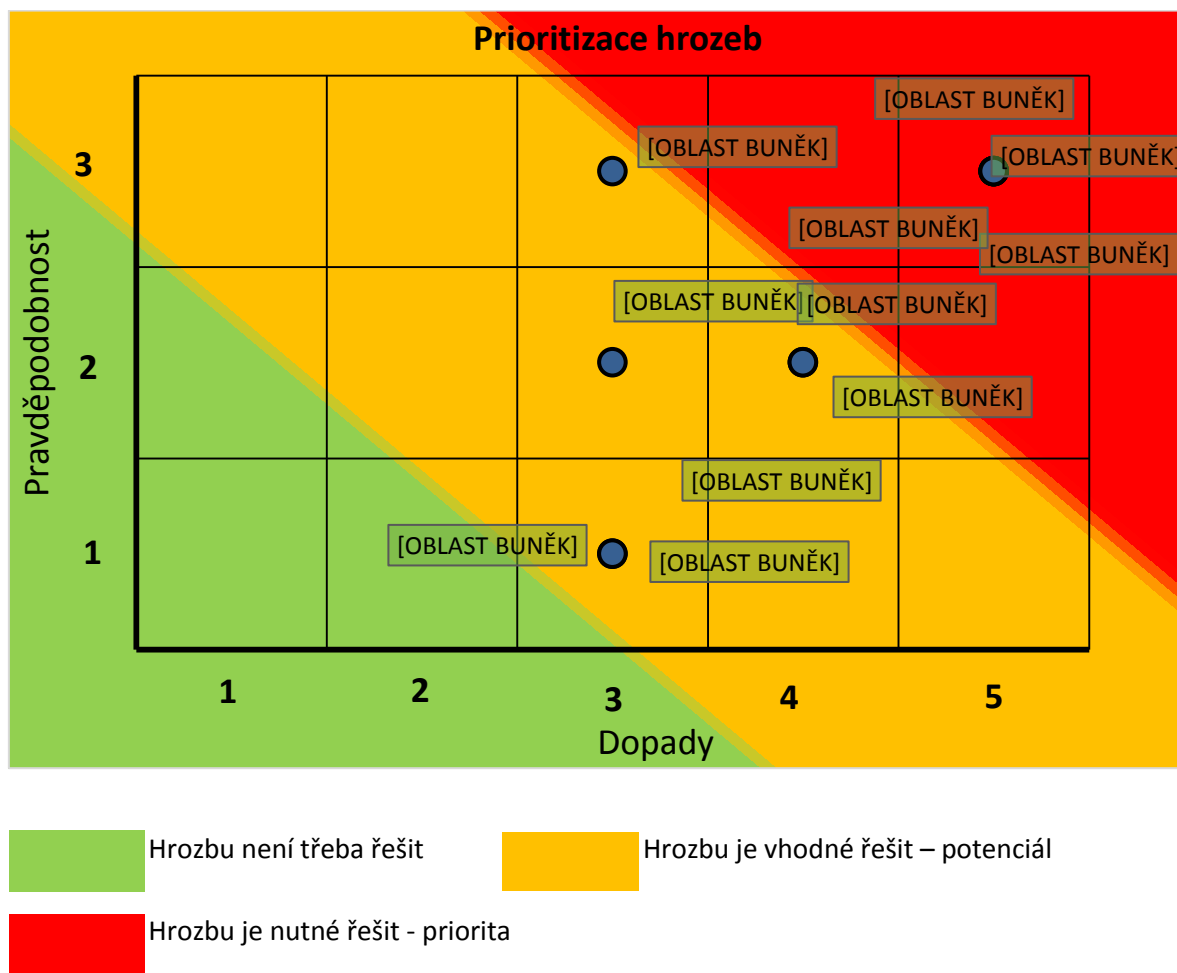
Natura 2000 je soustava chráněných území, které vytvářejí na svém území podle jednotných principů všechny státy Evropské unie.

Evropsky významné lokality (EVL) jsou: EVL Chříby, EVL Troják a EVL Strabišov-Oulehla.

2.6.17 Resilience a adaptace na klimatickou změnu

V období tvorby SCLLD, v roce 2015 se MAS Hříběcí hory zapojila do projektu s názvem „Resilience a adaptace na klimatickou změnu v regionálních strategiích“. Tento projekt byl financován z Norských fondů a příjemcem dotace je ZO ČSOP Veronica. Výstupem projektu byla mimo jiné také studie hrozeb, jejíž výsledky jsou shrnuty v následujícím grafu.

Graf č. 6: Výsledková matice MAS Hříběcí hory

Zdroj: Výstup z konzultací SCLLD MAS Hříběcí hory v rámci projektu „Resilience a adaptace na klimatické změny v regionálních strategiích MAS“ od Ing. Jiřího Krista

Graf zachycuje hrozby v oblasti životního prostředí a trendy vývoje klimatu pro oblast MAS Hříběcí hory. Prioritou v působení MAS v oblasti životního prostředí by měl být boj proti suchu, degradaci půd, přívalovým povodním a boj proti vedrům. Jako hrozby, které mají potenciál pro další řešení, jsou v regionu hodnoceny povodně, vichřice, ledovka a zásobování energiemi. Nejnižší pravděpodobnost výskytu mají hrozby ve formě mrazů, svahových pohybů a technologické katastrofy způsobené přírodními jevy (NATECH). (SWOT 6 T – 1)

Opatření k řešení těchto hrozeb je celá řada, některá jsou nenáročná a nenákladná, jiná potřebují jistou dávku úsilí a prostředků, aby byla použita. Mezi příklady méně náročných opatření, která mají své výsledky, patří například zelené ulice – ulice a parkoviště, kde jsou vysazené stromy s velkými korunami, mají prokazatelně nižší teplotu v letních vedrech než holá betonová prostranství. Stejně opatření je vhodné použít u cyklostezek. Dále např. dešťová voda, která končí v záchytných nádržích místo v kanalizaci. Tuto vodu je možné použít k zalévání, ale také např. ke splachování WC a ke kropení ulic. Ke snížení okolní teploty je vhodné ozelenit např. protihlukové stěny.

K náročnějším opatřením patří např. vzdělávací kampaně pro personál nemocnic či ústavů, jak ošetřovat klienty v období veder, vysazování remízků v krajině, které přinášejí mnoho pozitiv pro krajinu i obyvatelstvo aj.

2.7 Ekonomika regionu

Struktura hospodářství je ovlivněna historickým vývojem a přírodními podmínkami. Po roce 1989 prošla ekonomika významnými transformačními změnami, které byly spojeny s privatizací a restrukturalizací hospodářství. Mezi tradiční řemesla typická pro zdejší území patřilo košíkářství, kovářství, mlynářství aj. Muzeum košíkářství v Morkovicích dokládá rozsah a tvorbu tohoto odvětví a navazuje na tradici otevřením novodobých kurzů košíkářství pro veřejnost.

Region je charakteristický množstvím malých sídelních útvarů s nedostatkem větších zaměstnavatelů. Překážkou pro hledání zaměstnání pro mnohé může být složité dojíždění kvůli nedostatečné dopravní obslužnosti (SWOT 7 T - 1).

2.7.1 Podnikatelská činnost

V územní působnosti MAS bylo v roce 2012 evidováno 2 249 ekonomických subjektů. Největší procentní podíl představovaly podnikatelské subjekty v oboru stavebnictví 17,74 %, následovaly podnikatelské subjekty ve zpracovatelském průmyslu 14,98 %, v oboru velkoobchod a maloobchod 14,85 %. Podíl ostatních oborů je nižší než 10 %. V regionu působí většinou menší firmy. Mnohé z těchto MSP jsou úspěšné a postupně se rozvíjejí a rozšiřují. (SWOT 7 S - 1) Nejvýznamnější průmyslovou firmou (s počtem zaměstnanců více jak 100) je Pilana Saw Bodies s. r. o., která sídlí ve Zborovicích.

V minulém století převažovala na celém sledovaném území zemědělská výroba. Po roce 1990 se mnohé zemědělské podniky rozpadly, jiné se sloučily a mají sídlo mimo okres Kroměříž. Došlo k výraznému útlumu živočišné výroby, což také přispělo k vyšší nezaměstnanosti, zejména v okrajových obcích regionu. Na území MAS hospodaří a mají své sídlo dva zemědělské podniky. Agrodružstvo Morkovice - družstvo se sídlem v Morkovicích a Zemědělské obchodní družstvo Rataje (sídlilo v Ratajích). V regionu také sídlí firma Salix Morava, a. s., která je v zahraničním vlastnictví a hospodaří na územích po celé Hané a Střední Moravě. V zemědělství podniká necelá stovka soukromě hospodařících rolníků, kteří se věnují většinou rostlinné výrobě. Najdeme zde také několik sadařů. Převládají sady jabloní, slivoní, ale jsou zde i sady broskvoní a meruněk.

Na území MAS je evidováno 6 akciových společností, 209 obchodních společností a 12 družstevních organizací. Zemědělských podnikatelů je na území MAS 89. Největší zastoupení představují živnostníci (1551). Přesto jsou v regionu obce, kde byl k 31. 12. 2014 (ČSÚ) evidovaný počet živnostníků menší než 10. Honětice a Kunkovice 3, Prasklice 8, Chvalnov – Lísky 7 a Hoštice 9.

Tabulka č. 47: Přehled podnikatelských subjektů dle právní formy

Podnikatelské subjekty podle právní formy	Počet	Procentní podíl
Státní organizace	28	1,24
Obchodní společnosti	209	9,29
- z toho akciové společnosti	6	
Družstevní organizace	12	0,54
Živnostníci	1551	68,96
Svobodná povolání	129	5,74
Zemědělství podnikatelé	89	3,96
Ostatní právní formy	231	10,27
Celkem	2249	100,00

Zdroj: ČSÚ, 2014

Tabulka č. 48: Přehled podnikatelských subjektů dle činnosti

Podnikatelské subjekty dle činnosti	Počet	Podíl v %
Zemědělství, lesnictví, rybolov	218	9,69%
Zpracovatelský průmysl	337	14,98%
Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizace	20	0,89%
Zásobování vodou, činnosti související s odpadními vodami	18	0,80%
Stavebnictví	399	17,74%
Velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba	334	14,85%
Doprava a skladování	63	2,80%
Ubytování, stravování a pohostinství	121	5,38%
Informační a telekomunikační činnosti	20	0,89%
Peněžnictví a telekomunikační činnosti	69	3,07%
Činnosti v oblasti nemovitostí	29	1,29%
Profesní, vědecké a technické činnosti	167	7,43%
Administrativní a podpůrné činnosti	17	0,76%
Veřejná správa a obrana, povinné sociální zabezpečení	71	3,16%
Vzdělávání	37	1,65%
Zdravotní a sociální péče	31	1,38%
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	37	1,65%
Ostatní činnosti	191	8,49%
Nezařazeno	70	3,11%
Celkem	2249	100,00%

Zdroj: ČSÚ, 2014

Podrobný přehled zaměstnavatelů a podniků v MAS Hřibecí hory je uveden v příloze č. 43.

2.7.2 Zaměstnanost

S množstvím a s velikostí podniků na území úzce souvisí otázka zaměstnanosti obyvatelstva. Nezaměstnaností jsou ohroženy venkovské regiony, a to zejména ty, které nemají velké průmyslové podniky a do kterých přichází málo investičních prostředků. Nezaměstnanost se zde snižuje téměř výhradně sezónně díky krátkodobým pracím v lesním hospodářství a zemědělské výrobě. Chybí příležitosti k tvorbě pracovních míst a vize budoucnosti (SWOT 7 W – 2).

Nezaměstnaností jsou ohroženi zejména lidé nad 50 let, zdravotně, mentálně a sociálně handicapovaní lidé, absolventi učilišť a škol a ženy po mateřské dovolené. Následující přehled uvádí podíl nezaměstnaných osob v evidenci úřadu práce k počtu obyvatel ve věku 15-64 let, což je důležitý průřezový ukazatel. Míra nezaměstnanosti na území MAS je velmi nepříznivá (SWOT 7 W – 1).

Tabulka č. 49: Podíl nezaměstnaných osob 2014

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	10,8 %
Zlínský kraj	7,3 %
Česká republika	7,4

Zdroj: ČSÚ, 2014

Celý region je relativně dobře dopravně dostupný. Územím prochází dálnice D1 a intenzivně využívaná rychlostní silnice E 50 (SWOT 7 S – 2). Značná část populace dojíždí za prací do okolních měst, zejména do Kroměříže, Otrokovic, Zlína, ale i do Uherského Hradiště, Kyjova, Vyškova, Přerova, Olomouce a Brna, kde působí větší zaměstnavatelé. Situaci v regionu by mohla výrazně změnit podpora malého a středního podnikání.

Tabulka č. 50: Podíl velkých podniků na zaměstnanosti (příloha č. 44)

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hříběcí hory	0,0 %
Zlínský kraj	25,6 %
Česká republika	31,8 %

Zdroj: ČSÚ (prosinec 2010), Regiopartner

Výše uvedený přehled vyjadřuje podíl velkých podniků (s více než 250 zaměstnanci) na zaměstnanosti a dokládá, že na území MAS není žádný velký podnik. Tomu odpovídá i nulová hodnota zaměstnanosti. Z pohledu zaměstnanosti je tento stav pro MAS HH velmi nepříznivý, absence velkých podniků prohlubuje celkovou ekonomickou nestabilitu území (SWOT 7 W – 3).

V roce 2014 bylo na území MAS Hříběcí hory z celkového počtu 21 683 obyvatel 1 564 osob v evidenci úřadu práce. Počet nezaměstnaných v jednotlivých kategoriích kolísá. Bohužel neustále

vzrůstá počet nezaměstnaných v evidenci nad 12 měsíců. V roce 2014 bylo mezi uchazeči o zaměstnání 240 osob se zdravotním postižením a 749 osob nezaměstnaných déle jak 12 měsíců.

Tabulka č. 51: Struktura a vývoj nezaměstnanosti v letech 2008-2014 v regionu MAS Hřibčíc hory

Rok	Počet uchazečů celkem	Počet uchazečů mladistvých do 18 let věku	Počet uchazečů ve věku 50 let a více	Počet uchazečů absolventů celkem	Počet uchazečů v evidenci nad 24 měsíců celkem
2008	1030	8	310	67	217
2009	1691	9	475	110	234
2010	1699	7	482	92	315
2011	1551	11	411	126	389
2014	1564	6	-	74	749*

*Počet uchazečů v evidenci nad 12 měsíců. Změna ukazatele ČSÚ.

Zdroj: ČSÚ, 2014

Tabulka č. 52: Podíl nezaměstnaných osob v roce 2014

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibčíc hory	10,8 %
Zlínský kraj	7,3 %
Česká republika	7,4 %

Zdroj: ČSÚ, 2014

Tabulka č. 53: Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Průměr	Hodnota indikátoru
MAS Hřibčíc hory	4,3 %
Zlínský kraj	2,7 %
Česká republika	2,5 %

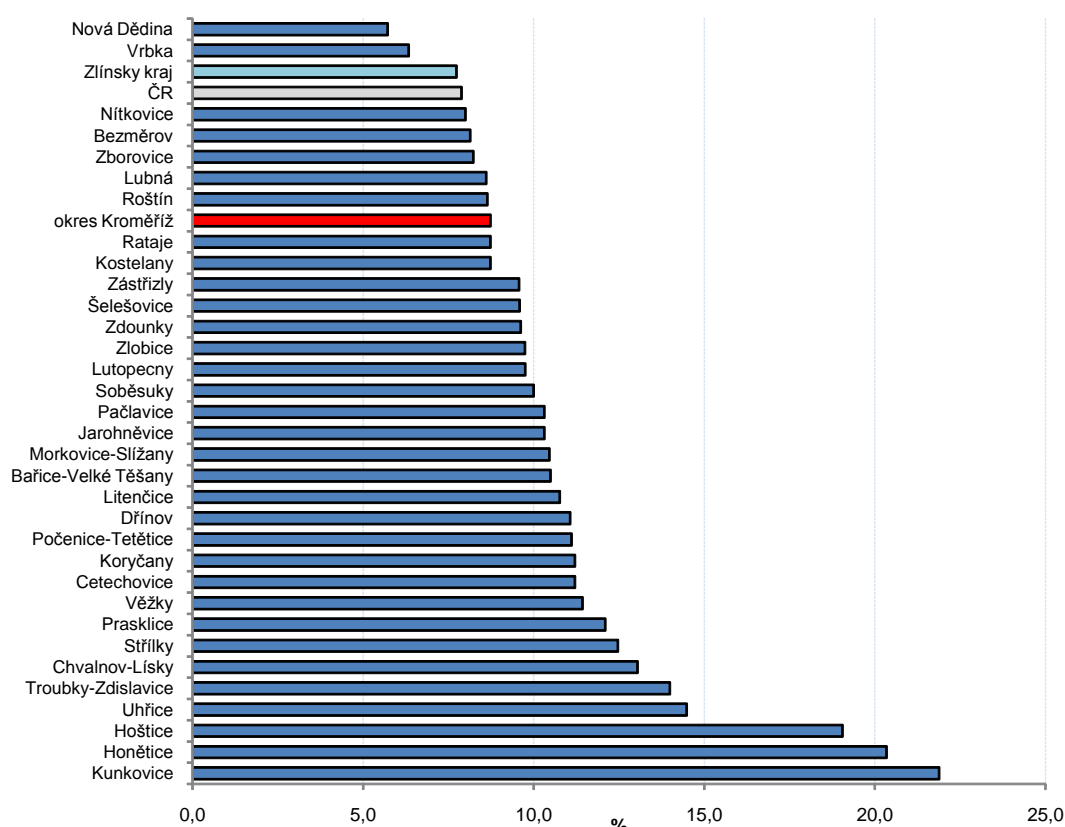
Zdroj: ČSÚ (prosinec 2013)

Výše je uveden podíl nezaměstnaných déle než 24/12 měsíců v evidenci úřadu práce k počtu obyvatel ve věku 15-64 let. Jde o vážný ekonomický i sociální problém, který generuje požadavky na rekvalifikaci, sociální dávky a péči ÚP. Dlouhodobá nezaměstnanost snižuje příjmy domácností, vede ke snížení životních standardů, může zvýšit kriminalitu a znamená často obtížný návrat zpět do pracovního procesu. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti převyšuje krajský i republikový údaj a je téměř nejvyšší z hodnocených okolních MAS. **Podíl dlouhodobé nezaměstnanosti je pro území MAS Hřibčíc hory velmi nepříznivý.**

Obecně se situace nezaměstnaných v letech 2015 – 2016 zlepšila a oživení ekonomiky je znát i ve venkovských regionech. Jistou pomocí nezaměstnaným jsou také veřejně prospěšné práce, které nezaměstnaným mohou poskytovat obce a aktivně této možnosti využívají (SWOT 7 O – 4).

Dalším prostředkem pro podporu zvýšení zaměstnanosti obyvatel regionu mohou být tzv. prorodinná opatření. Může se jednat např. o zařízení, která doplní chybějící kapacitu stávajících institucionálních forem zařízení (typu školní družiny, kluby) a příměstské tábory v době prázdnin. V mnoha obcích v regionu je kapacita mateřských škol naplněna a zřizovatelé neuvažují nebo nemají prostředky na jejich rozšíření. Není jisté, jak dlouho současný trend zvyšující se porodnosti potrvá. Tato opatření by tak pomohla sladit rodinný a profesní život rodičům malých dětí, především matkám (SWOT 7 O – 3).

Graf č. 7: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu k 30. 4. 2014

Zdroj: Úřad práce

2.7.3 Příležitosti k rozvoji zaměstnanosti a podnikání

K rozvoji a podpoře zaměstnanosti je nezbytné zvýšit absorpční kapacitu regionu, podpořit nabídku dalšího vzdělávání, důležitá je všestranná podpora pro malé a střední podnikání. (SWOT 7 O – 2) Pro další rozvoj oblasti je klíčové udržet úroveň vzdělanosti a zabránit odchodu mladých lidí s vyšším vzděláním mimo region (SWOT 7 T – 1). Příležitosti může přinést zaměstnávání pracovníků s flexibilními úvazky, umožňujícími sladit pracovní a rodinný život a také dát práci lidem s handicapem, včetně možností podnikání sociálního (SWOT 7 O – 5).

Pro rozvoj podnikání a živností je důležité pokrytí bezdrátovým internetem (na většině území MAS dostupné), celkový rozvoj obcí, zachování dostupnosti služeb a infrastruktury, které vytvoří příznivé prostředí pro osoby pracující z domova – v reakci na současný vzrůstající trend práce na dálku,

využívané zejména lidmi s vyšším vzděláním a speciální kvalifikací, pro které venkovské prostředí může představovat atraktivní alternativu k životu ve městě (SWOT 7 S – 3).

Další možnosti rozvoje podnikání jsou v zemědělství a zpracování zemědělských produktů, výroba řemeslných výrobků a lokálních potravin. O tento druh regionálních produktů je v současné době velký zájem, ale jejich nabídka není dostatečná. Dle odpovědí z dotazníků chybějí občanům tzv. farmářské trhy s místními produkty.⁵ (SWOT 7 O – 1) Potenciál pro podnikání představují služby v cestovním ruchu. Např. rozvoj návštěvnické infrastruktury, nabídka zajímavých míst a celková propagace území. Poptávka je po ubytování, zejména individuální ubytování v soukromí, kterého je v MAS minimum. Další možnosti jsou ve stravování, provozování restaurací, bufetů (i sezónních).

Příležitostí pro zahájení podnikání je v regionu mnoho, v době vysoké nezaměstnanosti je zde dostatek pracovní síly. Ohrožením ekonomiky regionu je nízká konkurenceschopnost místních podnikatelů. Je třeba, aby ve své činnosti využívali inovací a nezaostávali. Slabou stránkou regionu je jen malý zájem mladých o tradiční řemesla, která tak postupně vymírají. (SWOT 7 W – 4, T – 3)

3 SWOT ANALÝZA

SWOT analýza je členěna dle částí, kterými se zabývá tato strategie. SWOT analýza je vytvořena mimo jiné také na základě veřejných projednání a dotazníkových šetření.

3.1 SWOT analýza 1– obyvatelstvo a bydlení

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Z dlouhodobého pohledu relativně stabilizovaný počet obyvatel MAS	1. Nepříznivý demografický vývoj obyvatelstva
2. Růst obliby života na venkově	2. Nedostatek pracovních příležitostí
3. Průměrný věk obyvatel MAS nevychylující se od průměru celého Zlínského kraje	3. Vysoký počet malých obcí a nevýhody z toho plynoucí
4. Kvalitní prostředí pro život	
5. Bytová výstavba domků	
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
1. Podpora výstavby v územních plánech obcí	1. Nedostatečná infrastruktura pro seniory na obcích
2. Výstavba na parcelách po starších domech	2. Zvyšující se počet opuštěných domů
	3. Zvyšující se podíl obyvatel starších 65 let k celkovému počtu obyvatel

⁵ Dotazníky týkající se zpracování Programu rozvoje obce.

3.2 SWOT analýza 2 – život v obcích

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Venkovská pospolitost	1. Zastaralé zařízení veřejných budov
2. Aktivní spolkový život	2. Absence společenských sálů v obcích
3. Dlouholetá tradice většiny spolků v území	3. Stárnutí členské základny spolků
4. Podpora patriotismu	
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
1. Koordinace akcí mezi obcemi	1. Zánik spolků
2. Rozvoj spolupráce mezi spolky – např. sdílení vybavení	2. Nezapojování se do spolků přistěhovaných obyvatel (z města) v důsledku suburbanizace
3. Přeshraniční spolupráce spolků	3. Přesun volnočasových aktivit z obcí do měst
4. Oživení venkovských tradic prostřednictvím spolků	4. Nárůst kriminality a vandalismu mládeže

3.3 SWOT analýza 3 – dopravní a technická infrastruktura

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Technická vybavenost na dobré úrovni (teplo, voda, internet, pokrytí mobilních operátorů)	1. Vysoký podíl obcí bez kanalizační sítě či ČOV nebo jiného zařízení pro čištění odpadních vod
2. Veřejný rozhlas a varovný systém ve většině obcí	2. Ohrožení bezpečnosti chodců a cyklistů pohybujících se na komunikacích v MAS
3. Výborné propojení s okolními regiony prostřednictvím rychlostní silnice E50 a dálnice D1	3. Nevyhovující obslužnost veřejnou dopravou
4. Zachovalé železniční spojení na jediné trati Kroměříž - Zborovice	4. Nedostatek parkovacích míst
5. Nízká kriminalita v regionu	5. Nedostatečná síť cyklostezek určených pro dopravu (ne pro cestovní ruch)
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
1. Zvýšení bezpečnosti všech účastníků provozu včetně chodců a cyklistů prostřednictvím využití dotačních prostředků	1. Zhoršující se stav místních komunikací
2. Alternativní způsob dopravy občanů	2. Zvyšující se dopravní zátěž
3. Energeticky úsporné veřejné osvětlení	3. Nedostatečná/nepravidelná údržba doprovodné vegetace – stromořadí, sekání trávy u krajnic
4. Modernizace varovných systémů	4. Nekvalitně vybudovaná nová silniční infrastruktura
	5. Zrušení železničních spojů na trati Kroměříž - Zborovice
	6. Sankce v případě nevybudování ČOV do příslušného data
	7. Stárnutí vodovodních řadů

3.4 SWOT analýza 4 – vybavenost obcí a služby

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Dostupnost knihoven i v malých obcích	1. Zastaralé budovy a vybavení některých základních a mateřských škol
2. Mateřské školy v přiměřené vzdálenosti od všech obcí	2. Nedostatečná nabídka mimoškolních volnočasových aktivit pro děti
3. Kvalitní volnočasové aktivity v místních ZUŠ	3. Nedostatečná kapacita MŠ v některých obcích
4. Nové stanoviště rychlé záchranné služby	4. Dlouhá čekací lhůta na službu dluhového poradce
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
1. Podpora rozvoje sociálního koordinátora např. komunitní centra, knihovny, domy kultury, ...	1. Rušení vzdělávacích zařízení, malotřídních škol
2. Zapojení místních ZŠ a MŠ do Místního akčního plánu vzdělávání	2. Rušení zdravotnických a sociálních zařízení
3. Rozšíření nabídky sociálních služeb pro seniory, zdravotně postižené a sociálně znevýhodněné obyvatele	3. Zánik obchodů v malých obcích
4. Nově vzniklá pracovní skupina „Sociál ORP Kroměříž“	4. Neprovázanost zdravotních a sociálních služeb

3.5 SWOT analýza 5 – cestovní ruch a rekreace

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Rozvinutá síť hipostezek	1. Nedostatek kapitálu pro rozvoj cestovního ruchu
2. Množství přírodních zajímavostí, chráněných území	2. Nedostatečná propagace a prezentace
3. Kulturně – historické památky v území	3. Sezónnost cestovního ruchu v regionu
4. Terén příznivý pro cykloturistiku	4. Nedostatečná síť cyklotras
5. Harmonická krajina – krásné prostředí	5. Nedostatečné stravovací kapacity
6. Blízkost významných turistických cílů a památek UNESCO	6. Špatný stav historických budov
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
1. Rozvoj a propojení cyklostezek	1. Nezájem turistů z důvodu chybějící propagace
2. Geocaching	2. Nízká kvalita služeb, odrazující návštěvníky
3. Rozvoj zimní turistiky	3. Absence turistické infrastruktury
4. Podpora místních tradic a řemesel	4. Nezájem obyvatel o nabídku služeb cest. ruchu
5. Rozvoj doprovodných služeb – půjčovny	5. Podcenění údržby památek a péče o přírodní

sportovního vybavení, informační centra	bohatství
6. Rozvoj agroturistiky	6. Neatraktivní vzhled krajiny a obcí
7. Rozvoj a propagace ubytovacích a stravovacích kapacit	7. Konkurence okolních regionů
8. Výstavba rozhledem či jiných atraktivních staveb v krajině	8. Ztráta jedinečnosti venkovského prostředí
9. Chřiby jsou součástí Karpat (Vnější západní Karpaty)	9. Klesající vztah obyvatel k domovskému regionu. Nezáměr mladé generace o udržování místních tradic a folkloru.
10. Rostoucí poptávka po volnočasových aktivitách	

3.6 SWOT analýza 6 – životní prostředí

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Harmonická kulturní krajina	1. Eroze půdy
2. Vysoký počet maloplošných chráněných území	2. Rostoucí zornění půdy
3. Základ systému pro separaci využitelných složek komunálního odpadu	3. Jednostranná orientace zemědělské produkce (vč. intenzivního zemědělství)
4. Rekreační funkce lesů	4. Malý počet obcí s vypracovanými pozemkovými úpravami.
5. Živá tradice ovocnářství a zpracování ovoce	5. Nízké stavy některých dříve běžných druhů zvěře (bažant, zajíc, koroptev)
6. Rostoucí počet včelařů na území	6. Znečištění vzduchu z lokálních topenišť
	7. Složitá majetkoprávní vztahy brání krajinotvorným projektům
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
1. Zvýšení podílu ekologicky hospodařících zemědělců	1. Zvyšující se frekvence výskytu negativních jevů počasí
2. Zvýšení míry třídění komunálního odpadu (zvýšit počet sběrných nádob, drobné kovy, kompostéry,...)	2. Brownfield po fotovoltaických elektrárnách
3. Zvýšení retence vody v krajině, hospodaření s dešťovou vodou	3. Intenzifikace zemědělství, zvýšení dávek umělých hnojiv a chemických látek pro ochranu rostlin, zhutnění půdy
4. Zakládání nových vodních ploch (Zvýšení podílu vodních ploch, podpora biodiverzity)	
5. Podpora soukromých rolníků	

3.7 SWOT analýza 7– podnikání, výroba a zaměstnanost

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
1. Přítomnost úspěšných a rozvíjejících se firem	1. Dlouhodobě vysoký podíl nezaměstnaných osob
2. Dobré dopravní napojení území	2. Sezónnost zaměstnanosti
3. Pokrytí téměř celého území bezdrátovým internetem	3. Absence větších zaměstnavatelů
4. Příležitosti pro nové investory	4. Nezájem mládeže o tradiční řemesla
Příležitosti (O)	Ohrožení (T)
1. Efektivní využití produktů místních zemědělců	1. Omezení dopravních spojů – znemožnění dojezdu do zaměstnání bez osobního automobilu
2. Využití dotačních titulů pro MSP – oživení trhu práce	2. odchod mladého vzdělaného obyvatelstva mimo region
3. Prodloužení pracovní doby MŠ, zřízení dětských skupin, příměstské tábory	3. Nedostatečná konkurenceschopnost místních podnikatelů
4. Využití nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti	
5. Zájem podnikatelů o sociální podnikání	
6. Zavedení regionální značky pro místní producenty	

3.8 Analýza problémů a potřeb území

Šetření týkající se problémů a rozvojových potřeb území operuje s informacemi, které pocházejí ze socioekonomické analýzy. Jedná se o konkretizaci slabých stránek SWOT analýzy. Je však potřebné dodat, že problémy rozvoje odráží i názory regionálních aktérů, z jednání pracovních skupin, z výsledků dotazníkového šetření mezi obyvateli, diskuzí zástupců MAS a dalších aktérů z území MAS Hříběcí hory. Analýza rozvojových potřeb je důležitým podkladem pro strategickou část SCLLD, kde jsou podrobněji rozpracována témata dalšího rozvoje území.

V následující tabulce jsou uvedeny problémy a potřeby území, které jsou řazeny dle témat z analytické části SCLLD. Cílem analýzy je problémy území pojmenovat a najít potřebu z nich vyplývající, na kterou lze napojit příslušnou národní či evropskou dotační možnost.

Tabulka č. 54: Problémy a potřeby území

Problémy	Potřeby	Programový rámec	Specifický cíl
1. Obyvatelstvo Zvyšující se počet osob starších 65 let a osob ohrožených	Rozšíření opatření v oblasti sociálních služeb, posílení terénních a pečovatelských	OP Z	SC 2.3.1

Problémy	Potřeby	Programový rámec	Specifický cíl
sociálním vyloučením, žijících na území.	služeb, zvyšování informovanosti obyvatel a efektivní propagace služeb, sociální byty, podpora začleňování.		
2. Doprava a technická infrastruktura Absence vedení kanalizace a ČOV. Nedostatek či nevyhovující veřejná zeleň. Nárůst automobilové dopravy, nedostatek parkovacích míst v obcích. Vysoké ohrožení chodců a cyklistů pohybujících se na komunikacích. Nedostatek bezbariérových komunikací pro pěší. Energeticky neúsporná a zastaralá infrastruktura veřejného osvětlení.	Dobudování chybějící kanalizace a investice do různých typů ČOV. Zvelebení a ozelenění mobiliáře v obcích Rozvoj občanské vybavenosti regionu, a to zvláště v technické a dopravní infrastruktuře. Investice do cyklostezek a cyklotras při frekventovaných silnicích.	OP ŽP IROP	SC 1.1 SC 1.2 SC 4.1
3. Vybavenost obcí a služby Zastaralé vybavení ve školských zařízeních v regionu. Špatný stav budov školských zařízení. Nedostatečná nabídka školních družin a mimoškolních aktivit. Nedostačující kapacita mateřských škol.	Obnova budov a vybavení škol, zajištění nabídky trávení času po povinném školním vyučování.	IROP	SC 2.4 SC 4.1
4. Kulturní a společenský život Zastaralé zařízení veřejných budov, špatný technický stav zámeckých budov a ostatních historických objektů. Zvyšující se věkový průměr většiny místních spolků.	Obnova a rekonstrukce památek místního významu. Zajištění motivace mladých lidí vstoupit do místních spolků.	IROP MMR MZe	SC 3.1 DT č. 4

Problémy	Potřeby	Programový rámec	Specifický cíl
5. Podnikání a zaměstnanost Vysoký podíl nezaměstnaných. Nedostatek volných pracovních míst pro absolventy.	Podpora vzniku nových pracovních míst v regionu MAS. Podpora začínajících podnikatelských subjektů a podpora prodeje místních produktů. Podpora spolupráce, rozvoj inovací. Využití brownfields.	OP Z PRV	SC 2.3.1 M 04 M 06 M 16
6. Životní prostředí Eroze, nízká retence vody v krajině. Intenzivní zemědělská činnost na území MAS (také z toho plynoucí úbytek drobné zvěře). Chybějící KPÚ.	Zachování a ochrana životního prostředí. Podporovat snahu o diverzifikaci zemědělské činnosti. Podpora mladých začínajících zemědělců. Zvýšení celkové stability krajiny, péče o krajinu. Podpora soukromých rolníků a farmářů.	OP ŽP PRV	PO 4 M 04 M 06 M 16

SEZNAM TABULEK:

Tabulka č. 1: Realizované projekty spolupráce v letech 2010 - 2015.....	5
Tabulka č. 2: Vývoj populace na území MAS Hřibecí hory v letech 2008 – 2014.....	7
Tabulka č. 3: Počet obyvatel podle věku k 31. 12. 2014	9
Tabulka č. 4: Struktura sídel v MAS Hřibecí hory	11
Tabulka č. 5: Vybavenost obcí pro sport a volný čas	15
Tabulka č. 6: Zdroje pitné vody na území MAS Hřibecí hory.....	17
Tabulka č. 7: Dostupnost technické infrastruktury v obcích	18
Tabulka č. 8: Přehled silnic I. a II. třídy na území MAS Hřibecí hory a Zlínského kraje	20
Tabulka č. 9: Přehled cyklotras, procházejících územím MAS Hřibecí hory.....	23
Tabulka č. 10: Dostupnost základních služeb v jednotlivých obcích	26
Tabulka č. 11: Dostupnost mateřských škol (Příloha č. 10).....	27
Tabulka č. 12: Předškolní zařízení na území MAS Hřibecí hory.....	28
Tabulka č. 13: Dostupnost základních škol	29
Tabulka č. 14: Kapacity základních škol na území	30
Tabulka č. 15: Dostupnost SŠ a SOŠ (Příloha č. 12)	30
Tabulka č. 16: Dostupnost gymnázií (Příloha č. 13).....	31
Tabulka č. 17: Dostupnost zdravotnické záchranné služby (Příloha č. 14).....	32
Tabulka č. 18: Ubytovací potenciál v rekreační zóně (Příloha č. 16).....	40
Tabulka č. 19: Přehled ubytovacích kapacit v MAS Hřibecí hory	40
Tabulka č. 20: Druhy pozemků v MAS Hřibecí hory dle výměry k 31. 12. 2014.....	46
Tabulka č. 21: Produkční schopnost půdního fondu (Příloha č. 17).....	47
Tabulka č. 22: Zornění půdy (Příloha č. 18)	47
Tabulka č. 23: Trend zornění půdy	47
Tabulka č. 24: Průměrná velikost půdních bloků	48
Tabulka č. 25: Ekologické zemědělství (Příloha č. 21)	48
Tabulka č. 26: Lesnatost	50
Tabulka č. 27: Podíl zastavěného území (Příloha č. 24).....	50
Tabulka č. 28: Růst zastavěného území (Příloha č. 25)	51
Tabulka č. 29: Pozemkové úpravy	52
Tabulka č. 30: Roční úhrn srážek (Příloha č. 27)	53
Tabulka č. 31: Délka vodotečí (Příloha č. 28).....	53
Tabulka č. 32: Podíl vodních ploch (Příloha č. 29)	53
Tabulka č. 33: Kvalita ovzduší – koncentrace prachových částic PM _{2,5} (Příloha č. 30).....	54
Tabulka č. 34: Kvalita ovzduší – koncentrace oxidu dusíku NO ₂ (Příloha č. 31)	54
Tabulka č. 35: Měrné územní emise ze stacionárních zdrojů (Příloha č. 32)	55
Tabulka č. 36: Měrné územní emise z mobilních zdrojů znečištění (Příloha č. 33).....	55
Tabulka č. 37: Trend měrné územní emise ze stacionárních zdrojů (Příloha č. 34)	55
Tabulka č. 38: Trend měrné územní emise z mobilních zdrojů (Příloha č. 35).....	55
Tabulka č. 39: Podíl obyvatel bydlících v záplavovém území Q100 (Příloha č. 37)	56

Tabulka č. 40: Vodní eroze zemědělské půdy (Příloha č. 37)	57
Tabulka č. 41: Rozvojová území.....	58
Tabulka č. 42: Výskyt významných kulturních dominant v krajině.....	60
Tabulka č. 43: Koeficient ekologické stability (Příloha č. 39)	61
Tabulka č. 44: Ekologická fragmentace (Příloha č. 40)	61
Tabulka č. 45: Zvláštní druhová ochrana (Příloha č. 41).....	62
Tabulka č. 46: Přehled podnikatelských subjektů dle právní formy.....	65
Tabulka č. 47: Přehled podnikatelských subjektů dle činnosti.....	65
Tabulka č. 48: Podíl nezaměstnaných osob 2014.....	66
Tabulka č. 49: Podíl velkých podniků na zaměstnanosti (Příloha č. 44)	66
Tabulka č. 50: Struktura a vývoj nezaměstnanosti v letech 2008-2014 v regionu MAS Hříběcí hory.....	67
Tabulka č. 51: Podíl nezaměstnaných osob v roce 2014.....	67
Tabulka č. 52: Míra dlouhodobé nezaměstnanosti	67
Tabulka č. 53: Problémy a potřeby území	73

SEZNAM GRAFŮ:

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 1950 až 2014.....	6
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v letech 2008 -2014 v grafickém vyjádření	6
Graf č. 3: Přírůstek – úbytek obyvatel v letech 2008 -2014 (vlevo)	7
Graf č. 4: Počet obyvatel dle věku (vpravo).....	7
Graf č. 5: Vzdelanostní struktura obyvatelstva MAS Hříběcí hory	10
Graf č. 6: Výsledková matice MAS Hříběcí hory	63
Graf č. 7: Podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu k 30. 4. 2014	68

SEZNAM OBRÁZKŮ:

Obrázek č. 1: Územní působnost MAS Hřibecí hory	6
Obrázek č. 2: Hustota zalidnění v MAS Hřibecí hory	11
Obrázek č. 3: Podíl nově postavených bytů.....	12
Obrázek č. 4: Dopravní obslužnost v pracovní dny (vlevo).....	20
Obrázek č. 5: Dopravní obslužnost o víkendech (vpravo)	21
Obrázek č. 6: Mapa hlavních komunikací	22
Obrázek č. 7: Mapa železniční sítě.....	22
Obrázek č. 8: Turistické trasy v MAS Hřibecí hory, Chřiby	37
Obrázek č. 9: Geocaching na území MAS Hřibecí hory.....	43
Obrázek č. 10: Funkční využití území (Land Use)	46
Obrázek č. 11: Potenciální ohroženost zemědělské půdy vodní erozí (vyjádřena dlouhodobým průměrným smyvem půdy G) [t/ha/rok], ČR, 2012.....	57

SEZNAM POVINNÝCH PŘÍLOH:

Povinná příloha č. 1: Analýza rizik

Povinná příloha č. 2: Mapa a seznam obcí

Povinná příloha č. 3: Popis zapojení komunity do vypracování strategie

SEZNAM NEPOVINNÝCH PŘÍLOH:

(Přílohy nejsou součástí žádosti SCLLD. Jsou jako příloha strategie k dispozici na webu MAS <http://www.hribecihory.cz/index.php/rozvoje-strategie/2014-08-11-08-49-37>)

- Příloha č. 1: Rozdělení obcí do DSO
- Příloha č. 2: Struktura dokončených domů a bytů
- Příloha č. 3: Seznam spolků v obcích MAS
- Příloha č. 4: Obyvatelé žijící v trvale obydlených bytech napojených na vodovod
- Příloha č. 5: Obyvatelé žijící v trvale obydlených bytech napojených na veřejnou kanalizaci
- Příloha č. 6: Napojení splaškové kanalizace na ČOV
- Příloha č. 7: Dostupnost území z dálnic, rychlostních komunikací
- Příloha č. 8: Dostupnost železničních stanic na mezinárodní trati
- Příloha č. 9: Dostupnost železničních stanic
- Příloha č. 10: Dostupnost mateřských škol
- Příloha č. 11: Dostupnost základních škol
- Příloha č. 12: Dostupnost středních škol, odborných škol a integrovaných škol
- Příloha č. 13: Dostupnost gymnázií
- Příloha č. 14: Dostupnost zdravotnické záchranné služby
- Příloha č. 15: Seznam kulturních a historických památek na území MAS Hřibecí hory
- Příloha č. 16: Ubytovací potenciál v rekreační zóně
- Příloha č. 17: Produkční schopnost půdního fondu
- Příloha č. 18: Zornění
- Příloha č. 19: Trend zornění půdy
- Příloha č. 20: Průměrná velikost půdních bloků
- Příloha č. 21: Ekologické zemědělství
- Příloha č. 22: Přehled zemědělských subjektů hospodařících na území MAS
- Příloha č. 23: Lesnatost
- Příloha č. 24: Podíl zastavěného území
- Příloha č. 25: Růst zastavěného území
- Příloha č. 26: Územní plány v jednotlivých obcích MAS
- Příloha č. 27: Roční úhrn srážek
- Příloha č. 28: Hustota vodních toků
- Příloha č. 29: Podíl vodních ploch
- Příloha č. 30: Kvalita ovzduší – koncentrace prachových částic PM 2,5
- Příloha č. 31: Kvalita ovzduší – koncentrace oxidu dusíku NO₂
- Příloha č. 32: Měrné územní emise ze stacionárních zdrojů
- Příloha č. 33: Měrné územní emise z mobilních zdrojů znečištění
- Příloha č. 34: Trend měrné územní emise ze stacionárních zdrojů
- Příloha č. 35: Trend měrné územní emise z mobilních zdrojů

Příloha č. 36: Podíl obyvatel bydlících v záplavovém území Q100

Příloha č. 37: Vodní eroze zemědělské půdy

Příloha č. 38: Výskyt významných kulturních dominant v krajině

Příloha č. 39: Koeficient ekologické stability

Příloha č. 40: Ekologická fragmentace

Příloha č. 41: Zvláštní druhová ochrana

Příloha č. 42: Zvláště chráněná území přírody MAS Hřibecí hory

Příloha č. 43: Souhrn firem a zaměstnavatelů v obcích na území MAS

Příloha č. 44: Podíl velkých podniků na zaměstnanosti

Příloha č. 45: Míra nezaměstnanosti